

***2481 Velence, Fő utca 79.
OM azonosítója: 030022***

ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAM

2025.

Intézmény OM - azonosítója: 030022	Készítette az Nkt. 26. § (1) bekezdése szerint a nevelőtestület bevonásával: <i>Bóra Csilla</i> Bóra Csilla főigazgató P.H.
Legitimációs eljárás	
A Pedagógiai Programot 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 118. § (3) a) bekezdése alapján az óvoda szakmai munkaközössége a jogszabály által ráruházott hatáskörében véleményezte szakmai javaslatait megtette. <i>Andor Zoltán</i> A szakmai munkaközösség(ek) nevében	Az Nkt. 72. § (5) a) bekezdése alapján a pedagógiai programot a Szülői Szervezet megismerte és támogatja annak megvalósítását. <i>Ungvári Katalin Zsuzsanna</i> Szülői Szervezet elnöke A nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak a pedagógiai program tartalmáról a tájékoztatást megkapták <i>[Signature]</i> Nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak nevében
A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128.§ (8) bek. alapján az óvoda igazgatója a külső egészségfejlesztési és prevenciós programok kiválasztásához beszerezte az óvoda-egészségügyi szolgálat véleményét. <i>[Signature]</i> iskola-egészségügyi szolgálat vezetője/orvos P.H.	
A nevelőtestület a helyi egészségfejlesztési programot az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készítette el, valamint a diabéteszes gyermekek és a fokozott kockázatú allergiás gyermekek ellátásához kapcsolódó teendők rögzítéséhez beszerezte az iskola-egészségügyi szolgálat támogató véleményét. <i>[Signature]</i> iskola-egészségügyi szolgálat vezetője/orvos (név) P.H.	
Az Nkt. 26. § (1) bekezdése és 83. § 2) g) pontja által felhatalmazva, a Velencei Meseliget Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Programját a fenntartó a <u>132</u>/2025. (<u>VII. 29</u>) számú határozatával jóváhagyta. <i>[Signature]</i> A fenntartó képviselőjében P.H.	
A dokumentum jellege az Nkt. 26. § (1) bekezdése és a 20/2012. EMMI rendelet 82. § (1) és (3) bekezdése alapján: Nyilvános Megtalálható: www.meseligetovi.hu	Érvényes és hatályos: A kihirdetés napjától visszavonásig
Verziószám: 1./2025.	Készült: 2 eredeti példányban Iktatószám: I/374/2025

TARTALOMJEGYZÉK

A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE.....	5
ÓVODÁNK JELLEMZŐ ADATAI	6
I. INTÉZMÉNYÜNK BEMUTATÁSA	8
1.1. HUMÁN ERŐFORRÁS	9
1.1.1. Az óvodapedagógusok továbbképzési irányultsága	11
1.1.2. A különböző továbbképzéseken szerzett ismeretek és kompetenciák óvodán/szervezeti egységeken belül történő átadásának módszertana, eljárása.....	13
1.1.3. Intézményünk belső továbbképzési rendszere	13
1.1.4. Szakmai Munkaközösségek.....	13
1.2. TÁRGYI FELSZERELTSÉG	15
II. KÜLDETÉSÜNK ÉS NEVELÉSFILÓZÓFIÁNK, GYERMEKKÉPÜNK, ÓVODAKÉPÜNK.....	16
2.1. ÓVODAKÉPÜNK.....	16
2.2. GYERMEKKÉPÜNK.....	16
2.3. AZ ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA, ALAPELVEI	17
2.4. ÓVODÁNK KÜLDETÉSNYILATKOZATA	18
2.5. NEVELÉSI ÉRTÉKEINK	19
2.6. PEDAGÓGUSKÉPÜNK.....	20
III. NEVELÉSI FELADATAINK	21
3.1. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA.....	22
3.1.1. Egészségfejlesztési program	28
3.2. AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS	29
3.2.1. „Boldog Óvoda” program.....	30
3.2.2. Az értékelés és jutalmazás	31
3.3. A KÖRNYEZETTUDATOS MAGATARTÁS MEGALAPOZÁSA, A FENNTARTHATÓSÁGI SZEMLELETFORMÁLÁS	32
3.4. AZ ANYANYELVI NEVELÉS ÉS ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA	34
4. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	35
4.1. JÁTÉK.....	36
4.2. VERSELÉS, MESÉLÉS	38
4.3. ÉNEK, ZENE, NÉPI JÁTÉK, TÁNC.....	40
4.4. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA.....	43
4.5. MINDENNAPOS MOZGÁS	45
4.6. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE.....	47
4.6.1. A társadalmi és természeti környezet megismerése	48
4.6.2. „Ovi-zsaru” program	49
4.6.3. Környezetünk mennyiségi és formai viszonyai - matematika	49
4.6.4. Környezetalakítás.....	51
4.7. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK.....	51
4.8. A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS.....	53
4.9. AZ INFORMÁCIÓS ÉS KOMMUNIKÁCIÓS KULTÚRA MEGALAPOZÁSA, AZ IKT ESZKÖZÖK HASZNÁLATA	56
V. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	56
5.1. A CSOPORTSZERVEZÉS ELVEI	56
5.2. NAPIREND, HETIREND	57
VI. ÓVODÁNK HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI, PROGRAMJAI.....	61
VII. INKLUZÍV NEVELÉS - INTEGRÁCIÓ.....	66
7.1. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEK.....	69
7.2. BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI ZAVARRAL KÜZDŐ GYERMEK.....	71
7.3. A KIEMELTEN TEHETSÉGES GYERMEK	72
7.4. KÜLÖNLEGES ELLÁTÁST IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE	72
7.4.1. Az 1-es típusú diabéteszrel élő gyermek ellátása az óvodában	73

7.4.2. A fokozott kockázatú allergiás gyermek ellátása az óvodában	75
7.4.3. A különleges étrendet igénylő gyermekek ellátása	76
VIII. AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELMI FELADATAI, A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSE, ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	76
8.1. GYERMEKVÉDELEM.....	76
8.1.1. Kompetencia szintek	77
8.1.2. Óvodai szociális segítő szolgáltatás	79
8.3. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK.....	80
8.4. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	81
8.5. ÓVODAI FEJLESZTŐ PROGRAM – A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEK FEJLŐDÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSE.....	81
8.6. A NEMZETISÉG KULTÚRÁJÁNAK ÉS NYELVÉNEK ÁPOLÁSÁVAL JÁRÓ FELADATOK.....	82
IX. DOKUMENTÁCIÓNK, TERVEZŐMUNKÁNK.....	82
9.1. CSOPORTNAPLÓNK – TERVEZŐ MUNKÁNK.....	83
9.2. FOGLALKOZÁS VÁZLAT	84
9.3. A GYERMEKEK FEJLŐDÉSI NAPLÓJA	85
9.4. FELVÉTELI- ÉS MULASZTÁSI NAPLÓ	86
X. ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE.....	86
10.1. CSALÁDOKKAL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS	86
10.2. FENNTARTÓVAL VALÓ KAPCSOLAT.....	87
10.3. VELENCEI MESELIGET ÓVODA-BÖLCSŐDE MESEVÁR BÖLCSŐDÉJE	87
10.4. ZÖLDLIGET MAGYAR ANGOL KÉT TANÍTÁSI NYELVŰ BAPTISTA ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM	87
10.5. AZ ÓVODA ORVOSAIVAL, VÉDŐNŐIVEL ÉS AZ ALLERGOLÓGIAI SZAKRENDELŐVEL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS	88
10.6. A FEJÉR VÁRMEGYEI PEDAGÓGIAI SZAKSZOLGÁLAT GÁRDONYI TAGINTÉZMÉNYÉVEL VALÓ KAPCSOLAT	88
10.7. FEJÉR VÁRMEGYEI PEDAGÓGIAI SZAKSZOLGÁLATTAL VALÓ KAPCSOLAT.....	89
10.8. KAPCSOLAT A HUMÁN CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLATTAL	89
10.9. „MESELIGET ÓVODÁISÁÉRT” ALAPÍTVÁNY.....	89
10.10. PEDAGÓGIAI OKTATÁSI KÖZPONT.....	89
10.11. EGYHÁZAKKAL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS	89
10.12. AZ ÓVODA KÜLHONI KAPCSOLATAI	89
10.13. A PARTNERI IGÉNY- ÉS ELÉGEDETTSÉGMÉRÉS HELYI SAJÁTOSSÁGAINAK ELVEI.....	90
XI. FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM	90
ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉS	92

A Pedagógiai Program jogszabályi háttere

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.)
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról (a 77/2025. (IV.1.) Korm. rendelettel módosítva)
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm.rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermek védelemről és gyámügyi igazgatásról
- 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 419/2024. (XII.23.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzés rendszeréről
- Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- A pedofil bűnelkövetőkkel szembeni szigorúbb fellépésről, valamint a gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2021. LXXIX. törvény
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.)
- Az Oktatási Hivatalról szóló 121/2013. (IV. 26.) Korm. rendelet
- Az egészségügyi válsághelyzet ideje alatt eltérő rendelkezéseket kell alkalmazni. Lásd: 2020. évi LVIII. törvény
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Az óvoda szakmai témakörben meghozott nevelőtestületi határozatai

Az óvoda működési és szakmai tevékenységét meghatározó útmutatások (Oktatási Hivatal):

- A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének irányelve
[Oktatási Hivatal](https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok)
https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok
- A nemzetiség óvodai nevelésének és a nemzetiség iskolai nevelés-oktatásának irányelve
[Oktatási Hivatal](https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_nemzetisegi_oktatashoz)
https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_nemzetisegi_oktatashoz
- Önértékelési Kézikönyv Nyolcadik, javított kiadás Az Oktatási Hivatal által módosított, a köznevelésért felelős miniszter által 2024. augusztus 15-én jóváhagyott tájékoztató. Hatályos 2025. január 1. napjától.
[Önértékelési kézikönyv](https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/psze/Onertekelesi_kezikonyv_2025.pdf)
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/psze/Onertekelesi_kezikonyv_2025.pdf
- Útmutató a pedagógusok minősítési rendszerében a Pedagógus I. és Pedagógus II. fokozatba lépéshez Hetedik, módosított változat Oktatási Hivatal elnöke által elfogadott módosított változat. Hatályos a 2025. évi pedagógusminősítési eljárásokról. [altalanos utmutato.pdf](https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/pem/2025/utmutatok/altalanos_utmutato.pdf)
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/pem/2025/utmutatok/altalanos_utmutato.pdf

- Kiegészítő Útmutató óvodai nevelés Oktatási Hivatal elnöke által elfogadott módosított változat. Hatályos a 2025. évi pedagógusminősítési eljárásokról.
[ovodai nevelés kiegészítő utmutató.pdf](https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/pem/2025/utmutatok/ovodai_nevelés_kiegészítő_utmutató.pdf)
[https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/pem/2025/utmutatok/ovodai nevelés kiegészítő utmu](https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/pem/2025/utmutatok/ovodai_nevelés_kiegészítő_utmutató.pdf)
[tato.pdf](https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/pem/2025/utmutatok/ovodai_nevelés_kiegészítő_utmutató.pdf)

Óvodánk jellemző adatai

Az intézmény neve	Velencei Meseliget Óvoda-Bölcsőde
Az intézmény székhelye (Ó-falu)	2481 Velence, Fő u. 79. velenceimeseligetovoda@meseligetovi.hu ☎ +36-22-472-148, ☎ +36-30-499-79-95
Az intézmény telephelyei (Újtelep)	2481 Velence, Szent Erzsébet tér 1. ☎ +36-22-472-154, ☎ +36-30-499-79-26
(Civil-ház)	2481 Velence, Fő utca 64. ☎ +36-30-155-79-27
Mesevár Bölcsődéje	2481 Velence, Árok út 11. vmobolcsode@meseligetovi.hu ☎ +36-30-338-75-88 ☎ +36-30-322-47-98
Az intézmény igazgatója	Bóra Csilla foigazgato@meseligetovi.hu ☎ +36-22-472-148 ☎ +36-22-472-154 ☎ +36-30-499-79-95 ☎ +36-30-499-79-26
Az intézmény igazgatójának fogadó órája	Előzetes egyeztetéssel.
Igazgató-helyettesek	
Székhely intézmény (Ó-falu)	Liptai Zita velenceimeseligetofalu@meseligetovi.hu ☎ +36-22-472-148 ☎ +36-30-499-79-95
Fogadó órája	Előzetes egyeztetéssel
Telephely intézmények (Újtelep)	Ander Beáta velenceimeseligetujtelep@meseligetovi.hu ☎ +36-22-472-154 ☎ +36-30-499-79-26
(Civil-ház)	Liptai Zita velenceimeseligetofalu@meseligetovi.hu ☎ +36-22-472-148 ☎ +36-30-155-79-27

Fogadó órája	Előzetes egyeztetéssel
Segítő szakemberek	
Gyermekvédelmi felelős	Szacsuri Judit ☎ +36-22-472-154
Gyermekvédelmi felelős fogadó órája	Előzetes egyeztetéssel
Az óvoda gyermekorvosa	Dr. Oszvald Éva ☎ +36-20-956-55-51 2481 Velence, Balatoni u. 65
Székhely intézmény védőnője	Torma Csabáné ☎ +36-20-967-33-02
Telephely intézmény védőnője	Csavajda Renáta ☎ +36-30-153-24-07 Papp Judit ☎ +36-20-425-51-54 Torma Csabáné ☎ +36-20-967-33-02
Székhely intézmény fogorvosa	Dr. Szegedi József ☎ +36-22-472-289 2481 Velence, Fő u. 2.
Telephely intézmény fogorvosa	Dr. Vargyasi-Dávid Kata ☎ +36-70-22-94-69 2481 Velence, Balatoni u. 65. Dr. Szegedi József ☎ +36-22-472-289 2481 Velence, Fő u. 2.
Logopédus	Homolya Anikó ☎ +36-22-472-148 ☎ +36-22-472-154
SNI, BTM-es gyermekek ellátása: gyógypedagógus	Homolya Anikó ☎ +36-22-472-148 ☎ +36-22-472-154
Fejlesztő pedagógus	Szabóné Tóth Judit ☎ +36-22-472-148 ☎ +36-22-472-154
Gyermejkölési Szolgálat	2481 Velence, Zárt u. 2. ☎ +36-22-470-288
Óvodai férőhelyszám: 278 fő	Fő utca 79. 100 fő/4 csoport Szent Erzsébet tér 1. 148 fő/ 6 csoport Fő utca 64. 30 fő/1 csoport
Az óvoda fenntartója	
A fenntartó megnevezése és címe	Velence Város Önkormányzata 2481 Velence, Tópart utca 26.
A fenntartó e-mail címe	hivatal@velence.hu
A fenntartó telefonszáma	+36-22-589-416
A fenntartó címere, logója	

Az intézményvezetés tagjai:

- óvodaigazgató/főigazgató
- székhelyi/telephelyi óvodaigazgató-helyettesek
- szakmai munkaközösség vezetői

Az óvoda működési köre: Velence város közigazgatási területe.

A Pedagógiai Program:

- Alkotója az intézmény igazgatója a nevelőtestület bevonásával
- Jóváhagyta: az intézmény fenntartója

Törvényi megfelelést szolgáló egyéb információk:

- A nevelés és fejlesztés magyar nyelven folyik
- A hitoktatás a törvényi előírásoknak megfelelően – évente szülői igényekre alapozva – biztosított.

I. Intézményünk bemutatása

Mottó: „A nevelés egyet jelent azzal, hogy segítsünk a gyermeknek valóra váltani lehetőségeit.”
Erich Fromm

Településünk természeti szépségekben gazdag, a táj sok érdekességet, szépséget kínál: a drágakőként csillogó tavat zöldellő nádszigetekkel, ritka vízimadarakkal, északon erdő borította hegyeket, a híres ingóköveket, délen a Mezőföld síkságát. Három különböző tájkép elem - a hegy, a víz, a síkság - szép ékszerként ötvöződik össze.

Környékünk nevezetességei a kastélyok, a kastélyparkok, az arborétumok. A népi építészet emlékei is fellelhetők: Sukorói Néprajzi ház, Halász Múzeum, Vörösmarty Múzeum.

A gyermekeink nagy többsége hagyományos családszerkezetű családban él, a több generáció együttélése nem jellemző. Sajnálatos, hogy növekvő tendenciát mutat a csonka családban élők száma. A családok anyagi helyzete átlagos, a munkanélküliség kismérvű. Budapest, Székesfehérvár viszonylagos közelsége munkahelyeket biztosít, az idegenforgalom a szezonális munka lehetőségét biztosítja.

Településünkön az óvodai nevelés kiemelt fontosságú, megítélése pozitív. Legfőbb partnereink a szülők, valamint a nevelést segítő szakemberek (szakszolgálat; logopédus, gyógytornász, fejlesztő pedagógus, konduktor).

Az iskolával való szoros kapcsolatot továbbra is fontosnak tartjuk, óvodásaink iskolai beilleszkedését előtérbe helyezve.

Óvodai nevelésünk céljaként a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását tekintjük

Szülők óvodáinkkal szemben támasztott igénye, hogy a gyermekek jól érezzék magukat, játszanak. Fontosnak tartjuk az óvodapedagógusok állandó továbbképzését, a módszertani, pszichológiai ismeretek folyamatos korszerűsítését. Helyet adtunk és adunk a hozzánk jelentkező felsőoktatási intézetek hallgatóinak (pedagógus, pszichológus) gyakorlati képzésére. (ELTE, Budapest, Kaposvár, Zsámbék). A szülői elvárások között megfogalmazódott az eredményes iskola-előkészítés, a külön programok iránti igény. Ennek érdekében fakultatív programokat is szervezünk: pl. korcsolya-, úszás- és táncoktatás, gyermekjoga és játékos angol nyelvhez szoktatás. A tópart közelsége miatt fontosnak tartjuk a gyermekek vízhez szoktatását, a jégkorcsolyázás alapjainak elsajátítását, amely programunkba beépül, ha a tárgyi és a személyi feltételek adottak.

A logikus gondolkodás fejlesztésének remek eszköze a sakkozás. Különösen a nagycsoportosok kedvelt játéka, szívesen vesznek részt a versengésben. Sakkoktatást megvalósítottuk külső oktató

segítségével. Tehetség csoport is működik. Szülők egyéni világnézetét figyelembe véve adtunk és adunk helyet az ökomenikus hitoktatásnak.

Óvodáink szép természeti környezetben vannak; az óvoda közvetlen és tágabb környezetébe sétákat tervezünk, hogy óvodásaink minél jobban megismerjék lakóhelyük természeti és társadalmi értékeit. **Célunk, a természeti és társadalmi értékek szeretetére, megbecsülésére és lakóhelyéhez erősen kötődő gyermekek nevelése.** Környezettudatos óvodaként csatlakoztunk a „Madárbarát óvodakert” programhoz, melynek célja a mindennapi madárvédelem lehetőségeinek megismertetése. Zöld óvodai program mellett 2018 tavaszán csatlakoztunk „A legszebb konyhakertek”- Magyarország legszebb konyhakertjei országos programhoz. A virágosítás mellett, most már zöldségeket és fűszernövényeket ültettünk, amit szintén a gyermekekkel együtt gondozunk. Részt veszünk minden évben óvodánk és településünk virágosításában is, mellyel hozzájárulunk a gyermekek környezet- és természetbarát magatartásának formálásához.

1.1. Humán erőforrás

A Velencei Meseliget Óvoda — Bölcsőde létszáma a működtetett csoportok számának függvényében, a törvényi előírásnak megfelelően alakul.

Velence Város Önkormányzata önként vállalt feladatként finanszírozza: a logopédust és további Noks munkakörben foglalkoztatott dolgozók alkalmazását.

Munkájukat valamennyien a hatályos Púétv., Mtv., és a Nkt., továbbá ezek végrehajtási utasításai, valamint az intézmény SZMSZ-e, Házirendje, PP-ja, és Munkaterve alapján, valamint a személyre szóló munkaköri leírásuk szerint látják el.

Pedagógiai programunk megvalósításához személyi feltételeink megfelelőek. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott Pedagógiai Program alapján valósulhat meg, és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével. Intézményünk valamennyi dolgozója rendelkezik a törvény által előírt, munkakörének betöltéséhez szükséges iskolai végzettséggel.

	Pedagógus	Pedagógiai asszisztens	Dajka	Intézményi titkár
Velencei Meseliget Óvoda-Bölcsőde székhely (Fő utca 79.)	9	1	4	1
Velencei Meseliget Bölcsőde telephely (Fő utca 64.)	2	1	1	
Velencei Meseliget Bölcsőde telephely (Szent Erzsébet tér 1.)	12	2	6	

Óvodai nevelésünkben dolgozóink maximálisan összehangolt munkájára van szükség ahhoz, hogy sikereket, megfelelő eredményeket érjünk el.

Főigazgató

A Velencei Meseliget Óvoda-Bölcsőde többcélú intézmény vezetője a főigazgató, feladatait a törvények által előírt szabályok, illetve a fenntartó által készített munkaköri leírás alapján végzi. Az óvoda vezetőség tagjai, a két főigazgató- helyettes munkamegosztás alapján segíti a munkáját.

Vezetőség: Főigazgató + főigazgató - helyettesek (2) + munkaközösség vezetők

Az intézmény vezetősége, mint testület konzultatív, véleményező és javaslattevő joggal rendelkezik. Az óvoda vezetősége együttműködik a nevelőtestülettel, és a szülői szervezetekkel, illetve azok delegáltjaival.

A vezetőség adminisztratív munkáját az intézményi titkár segíti.

Az ügyviteli munka feladatai folyamatosan megoszlanak a főigazgató-helyettesek, valamint intézményi titkár között, személyre szóló munkaköri leírások alapján.

39 fős nevelőtestület összefogása, összehívása, akár egy értekezletre, komoly gondot jelenthet. Ezért szakmai munkájuk közvetlen irányítója a főigazgató-helyettesek. Ez garanciát ad arra nézve is, hogy megmaradjon az óvodánk családi légköre, egyéni arculata, pedagógiai szemlélete, sajátos pedagógiai programja.

A humánerőforrással kapcsolatos feladatok:

A főigazgató esetében: Az intézmény vezetése -hatáskörének megfelelően- hatékonyan együttműködik a fenntartóval a személyi, pénzügyi és tárgyi erőforrások biztosítása érdekében.

A dolgozók esetében: A humánerőforrás szükségletben bekövetkező hiányt, a felmerült problémákat idejében jelzik a vezető, vezető-helyettesek számára.

A vezetők kellőképpen felkészültek a pedagógiai munka irányításának, ellenőrzésének feladataira.

Sikerkritérium:

Az óvodapedagógus a nevelőmunka kulcsszereplője óvodáinkban, akinek személyisége meghatározó a gyermekek szempontjából. Jelenléte fontos feltétele az óvodai nevelésnek, az első gyermek megérkezésétől az utolsó hazamenetelig.

Óvodapedagógusaink kellően motiváltak, szakmailag felkészültek, munkájukra igényesek, rugalmasak, megfelelő modellt és mintát mutatnak a gyermekeknek. Mindenki igyekszik a legjobb tudását, erősségét hozzáadni pedagógiai munkájához.

A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó, valamint bevándorló gyerekeket nevelő pedagógusok feladata, hogy a lehetőséget megteremtsék arra, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Olyan kompetenciákkal kell rendelkezniük, melyek lehetővé teszik az optimális működést, a zökkenőmentes óvodai életet, a gyermekek személyiségfejlesztését.

Ezek a következők:

- Szaktudományos, szaktárgyi tudás
- Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók
- A tanulás támogatása
- A gyermek személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, többi gyermekkel, együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültséggel
- A gyermekcsoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, egy csoportban dolgozók tevékenysége
- Pedagógiai folyamatok és a gyermekek személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése
- Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás
- Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődés iránt
- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek lehetőségét kell teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

A dajka, pedagógiai asszisztens feladata:

- betartja a munkafegyelmet: a belső szabályzatokat, a közösségi élet magatartási szabályait és az egészségügyi előírásokat
- a gyermekekről kapott információt átadja az óvodapedagógusnak
- a nevelési év elején meghatározott csoportban az óvodapedagógussal egyeztetve ellátja a gyermekek gondozását: szükség szerint segíti az öltözködést, vetkőzést, tisztálkodást, az étkezést, a lefekvést, a felkelést, segíti a szokások kialakítását.
- a dajkai háttérszerep követelményeit teljesíti

- részt vesz a gyerekek felügyeletében, a nevelésben, a rendezvényeken, alkalmazotti értekezleteken
- külső foglalkozások, séták, kirándulások alkalmával a gyermekcsoportot elkíséri, óvónő útmutatásai szerint felügyel a gyermekekre
- gondoskodik a gyerekek testi épségéről, a balesetek megelőzéséről (nem hagyhat gyermeket felügyelet nélkül)
- türelmes, halk, szeretetteljes hangnemben beszélget a gyermekekkel, felügyel a napközben megbetegedőre
- a gyermekek magatartásáról, előmeneteléről a szülőknek tájékoztatást nem ad
- megszerzett szakmai ismeret- és tudásanyagát a gyakorlati munkájába beépíti
- megjelenéssel/külsővel és kulturáltsággal a munkakör megfelelő szintű képviselője
- a közösségi együttműködés formáinak betartása a gyermekek jogainak óvása, emberi méltóságuk tisztelete

Óvodánkban szakképzett dajkák és pedagógiai asszisztensek segítik a nevelőmunkát. Munkájukat a gyermekek napirendjéhez igazítva, az óvodapedagógus irányításával végzik, az óvodapedagógus mellett.

Összehangolt, együttműködő munkájukra van szükség az intézmény céljainak megvalósítása érdekében. Felelősségteljes szerepük van az óvodai nevelésben, egész személyiségükkel, kommunikációjukkal hatnak a gyermekek fejlődésére

1.1.1. Az óvodapedagógusok továbbképzési irányultsága

A továbbképzések területei a közös szakmai értékrendünkhöz kapcsolódó szakmai többletek megszerzésére irányulnak, így feltételezik a helyi pedagógiai programunk gyakorlati megvalósítását, képviselőjét.

Az elkövetkezendő években óvodapedagógusaink tervezett akkreditált továbbképzéseinek irányultságát — az érintettek igényeire is alapozottan — pedagógiai programunk cél és feladatrendszerére határozza meg.

Célunk, hogy pedagógusaink és a nevelő-oktató munkát segítő dolgozóink olyan képzésekre, szakmai napokra, konferenciákra jelentkezzenek, melyek koherenciát mutatnak óvodánk pedagógiai programjával, alapító okiratunkkal:

- anyanyelvi- és mozgásfejlesztés,
- különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése és fejlesztése,
- tehetséggondozás,
- környezettudatos nevelés, egészséges életmód,
- érzékenyítő programok,
- IKT kompetenciák,
- az 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek óvodai speciális ellátásához szükséges tanfolyamok
- kiemelten kezeljük az óvoda-iskola átmenetet segítő képzéseket, a gyermekek hatékony és gördülékeny óvoda-iskola átmenetének biztosításához és a sikeres iskolakezdéshez.

Az óvodapedagógusoknak és a munkájukat segítő szakembereknek *allergiás gyermek* óvodába kerülésekor tisztában kell lenniük a különböző allergiák típusával, tüneteivel és kezelésével, valamint pontos információikkal kell rendelkezniük a szükséges korlátozásokról. Például nagyon fontos, hogy a pedagógusok be tudják adni az Epipen injekciót anafilaxiás sokk esetén, illetve ismerjék az újraélesztés folyamatát. Ehhez elengedhetetlen, hogy a pedagógusok és a munkájukat segítő megfelelő oktatásban részesüljenek, hogy fel tudják ismerni a súlyos allergiás reakciót, tudják a sorrendet, mikor mit kell tenni, és szükség esetén be tudják adni az injekciót, mert ezzel életet tudnak menteni.

A továbbképzések lehetséges színterei: Főiskola, egyetem, Oktatási Hivatal, POK, fenntartó vagy engedéllyel rendelkező szolgáltató által szervezett képzés, konferencia.

Az főigazgató feladatai:

- Folyamatosan informálja kollégáit és az intézmény partnereit a megjelenő változásokról, lehetőséget biztosít számukra az önálló információszerzésre (konferenciák, előadások, egyéb források).
- Engedi, és szívesen befogadja a tanulás-tanítás eredményesebbé tételére irányuló kezdeményezéseket, innovációkat, fejlesztéseket.
- Irányítja és aktív szerepet vállal a belső intézményi ellenőrzési-értékelési rendszer kialakításában (az országos önértékelési rendszer intézményi adaptálásában) és működtetésében;
- Részt vállal az óvodapedagógusok tevékenységeinek látogatásában, megbeszélésében.
- A pedagógusok értékelésében a vezetés a fejlesztő szemléletet érvényesíti, az egyének erősségeire fókuszál.
- Támogatja munkatársait terveik és feladataik teljesítésében.
- Ösztönzi a nevelőtestület tagjait önmaguk fejlesztésére.
- Alkalmat ad a pedagógusoknak személyes szakmai céljaik megvalósítására, a feladatok delegálásánál az egyének erősségeire épít.
- Rendszeresen felméri, milyen szakmai, módszertani tudásra van szüksége az intézménynek.
- A továbbképzési programot, beiskolázási tervet úgy állítja össze, hogy az megfeleljen az intézmény szakmai céljainak, valamint a munkatársak szakmai karriertervének.
- Lehetőséget biztosít szaktanácsadó igénybevételére, segíti a kapcsolattartást, a tanácsadás lebonyolítását.

Az intézményben dolgozók feladatai:

- Történjen meg az intézményi tanfelügyeleti ellenőrzések eredményeiből, a korábbi fejlesztési terv felülvizsgálatából, valamint a további ellenőrzésekből, intézkedési tervekből származó információk feldolgozása, értékelése, a tapasztalatok beépítése az önértékelést követő ötéves intézkedési tervbe.
- A stratégiai tervek megvalósítása legyen tanévekre bontva, amelyben megjelennek a stratégiai célok aktuális elemei. (Pedagógiai program, a vezetői pályázat, a továbbképzési terv és az ötéves intézkedési terv stb. aktuális céljai, feladatai.)
- Az intézmény rendelkezzen továbbképzési programmal, melynek elkészítése a munkatársak bevonásával, az intézményi szükségletek és az egyéni életpálya figyelembevételével történt.
- Az intézmény kövesse a továbbképzési programban leírtakat.
- A humán erőforrás képzési és fejlesztési tervek elkészítése az eredmények ismeretében, azokra épülve, annak érdekében történjen, hogy a munkatársak szakmai tudása megfeleljen az intézmény jelenlegi és jövőbeli igényeinek, elvárásainak.

A pedagógus feladatai:

- Az értékelésben (TÉR) részesült pedagógus az ellenőrzések megállapításainak (erősségek, fejlesztendő területek) megfelelően készítsen fejlesztési tervet, a szükséges feladatokat ütemezze és hajtsa végre. Legyen nyitott a szülő, a gyermek, az intézményvezető, a kollégák, a szaktanácsadó visszajelzéseire, használja fel azokat szakmai fejlődése érdekében.
- Legyen tisztában szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival, és legyen képes alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz.
- Rendszeresen tájékozódjon a pedagógia tudományára és az óvodapedagógiára vonatkozó legújabb eredményekről, használja ki a továbbképzési lehetőségeket.
- Rendszeresen tájékozódjon az óvodai nevelést, képességfejlesztést támogató digitális technológiai eszközökről, és lehetőség szerint alkalmazza is azokat.
- Munkájában alkalmazzon új módszereket, tudományos eredményeket.

Sikerkritérium:

Az óvodai élet minden területén korszerű ismeretekkel rendelkező, a kor kihívásaihoz és a változásokhoz alkalmazkodni tudó, de stabil értékrenddel rendelkező alkalmazottak dolgoznak óvodánkban.

1.1.2. A különböző továbbképzéseken szerzett ismeretek és kompetenciák óvodán/szervezeti egységeken belül történő átadásának módszertana, eljárása

A pedagógusok és a nevelő-oktató munkát segítő munkatársak szakmai fejlődéséhez fontosnak tartjuk a továbbképzéseken, konferenciákon megszerzett ismeretek belső, és a székhely, telephely intézmények közötti továbbadását.

Ennek egyik formája, amikor a pedagógus beépíti új ismereteit napi munkájába, majd tapasztalatait spontán vagy szervezett formában megosztja kollégáival.

Célunk: a hospitálásra épülő együttműködés gyakorlatának kialakítása.

Feladatunk:

- egymás munkájának minél teljesebb megismerése
- egymástól való tanulás megvalósítása együttműködés fejlesztése.

Tartalma:

- képzéseken való részvétel, új módszerek elsajátítása (egyéni, mikrocsoportos, differenciált fejlesztés, kooperatív technikák alkalmazása, multikulturális tartalmak közvetítése)
- új dolgozó beilleszkedését segítő gyakornoki rendszer működtetése
- nevelési értekezlet
- rendszeres bemutató foglalkozások szervezése a nevelőmunka kiemelt területeinek és gyengeségeinek megoldására, „Jó gyakorlatok” bemutatására, majd azok közös értékelése
- esetmegbeszéléseken való részvétel
- a nevelési tervek egyeztetése, ismertetése a dajkákkal
- a fejlesztőpedagógusokkal való konzultáció,
- a mérések eredményeinek és a fejlesztés eredményeinek megbeszélése
- nevelési időn kívüli szabadidős tevékenységekben való részvétel

Sikerkritériumok:

Egymás tudását elismerő, az információkra kíváncsi, egymástól tanuló, jó gyakorlatokat gyűjtő, és azokat továbbadó pedagógusok és nevelő-oktató munkát segítők közössége.

A székhely és a telephely óvodák között létrejön, és napi gyakorlattá válik a rendszeres tudásmegosztás.

1.1.3. Intézményünk belső továbbképzési rendszere

A belső továbbképzési rendszer célja, hogy kialakuljon a nyugodt és kiegyensúlyozott működési feltétel legyen tudást, tapasztalatot megosztó, átadó szakmai közösség a csoportok segítsék az intézmény szervezési és tervezési feladatait

- a telephelyek delegáljanak kollégákat a csoportokba, hogy a szakmai munka és a szervezeti kultúra terén induljon el az innováció és a fejlődés
- a csoportok működését kísérje rendszeres monitoring

1.1.4. Szakmai Munkaközösségek

A munkaközösségek és a munkacsoportok a szakmai szervezetfejlesztés meghatározó bázisát képezik, irányultságukat a társadalmi, szülői, valamint a kollégák igényeire és elvárásaira alapozottan évente határozza meg a nevelőtestület.

Intézményünkben öt munkaközösség dolgozik, munkájukkal segítik a pedagógiai programunk célkitűzéseinek megvalósulását.

1.1.4.1. A Minőséggyondozó és Önértékelési szakmai munkacsoport tevékenysége, feladatai

- Az önértékelési folyamat során bevonandó további pedagógusok felkészítése
- Teljesítményértékelésben (TÉR) aktív részvétel
- Partnerek tájékoztatása
- Az Oktatási Hivatal által működtetett informatikai támogató felületen és a valóságban is nyomon követi a folyamatokat, gondoskodik a teljesítményértékelésről, minőségbiztosításáról
- Adatgyűjtés (foglalkozáslátogatás, dokumentumelemzés, interjúk felvétele, szükség esetén a kérdőíves felméréshez kapcsolódó adatrögzítés)
- Az éves munkaterv részeként a teljesítményértékelési tervbe további kollégák bevonása.

1.1.4.2. Ünnepek, Jeles Napok Munkaközösség feladata, tevékenysége

- A régmúlt idők kultúrájának, a múlt gazdag értékeinek, kincseinek tudatos bemutatása, megismertetése, megőrzése, megbecsülése, átöröklése, éltetése (a 3-6 éves korú gyermekekkel).
- Olyan gyermekek nevelése, akik megbecsülik az értékeket, akik méltán lesznek büszkéik a magyar népi kultúrájukra, s szilárd jellemű, hagyománytisztelő felnőttekké válnak.
- Óvodai programunk mindennapjain, ünnepein alkalmazható, felhasználható közös nevelési értékek megteremtése.
- Magyarságtudat, identitásuk megőrzése, a hazához, szülőföldhöz való kötődés erősítése.
- A családok néphagyomány ápoló szemléletének formálása.
- Az óvodás gyermekekben a népi hagyományaink és a természet iránti fogékonyság megalapozása.
- Az óvodapedagógusok módszertani kultúrájának, néprajzi ismereteinek bővítése, elmélyítése.

1.1.4.3. „Környezet és Egészségvédelem” Munkaközösség feladata, tevékenysége

- A természeti és társadalmi környezethez való pozitív érzelmi viszony kialakítása.
- A természet sokszínűségének, értékeinek felfedeztetése, a gyermekek közvetlen környezetében lévő élővilág megszerettetése a helyi adottságok, lehetőségek figyelembevételével.
- A lakóhelyük értékeihez erősen kötődő gyermekek környezetbarát és egészségtudatos szemléletének formálása, a gyermekek érzékenyítése a környezetvédelem iránt.
- A helyes viselkedési formák, magatartásmódok elsajátítása a természetben.
- A tudatos környezeti kultúra iránti igény megalapozása.
- Víz-, levegő-, talaj-, növény- és állatvédelem.
- Az egészségvédelem, az egészséges életmód szokásainak kialakítása.
- Megismerkedés a „Fenntarthatóság” szellemiségével, amely globálisan mutatja meg a jövő „zöld” irányvonalát, építve a gyermeki rácsodálkozásra és élménypedagógiára.
- A „zöld jeles” napok megünneplése játékos cselekedtetéssel, amely komplex módon ötvözi a gyermek három legfőbb tevékenységét: a játékot, a munkát, a tanulást, és egyben integrációt is biztosít a különböző műveltségterületek között.
- A gyermekek pozitív attitűdjének megalapozása a környezetvédelem területén, az érzelmi nevelés és a szociális kompetenciák tükrében, a családok bevonásával.
- Összehangoljuk tervezett programjainkat, az óvodánkban működő többi munkaközösség munkájával a teljesebb, egymásra épülő élményátadást megvalósítva.
- Az óvodapedagógusok önképzése és tapasztalatcseréje segíti a megújuló, korszerű ismeretek elsajátítását és „közkinccsé” válását.
- A projektek tervezésekor hangsúlyosan építünk a szociális tanulásban rejlő lehetőségekre, és törekszünk az újszerű pedagógiai módszerek alkalmazására.
- Támogatjuk a gyermekek önálló gondolkodását, az összefüggések felismerését. Segítjük a szabad véleményalkotást, a gyermek komplex személyiségfejlődését.

1.1.4.4. „Mérés-értékelés” Munkaközösség feladata, tevékenysége

- mérés-értékelés területén, hogy az intézményben számszerűsíthető, egységes és hatékony mérési rendszer működjön
- fontosnak tartja a mérési eredmények összegzését, numerikus kimutatását, ami átláthatóbbá teszi a gyermekek fejlesztésének az irányát.
- Az értékelés segítséget nyújt a szülők megfelelő tájékoztatásához, az együttműködéshez, a gyermek önmagához mért fejlődésének nyomon követéséhez, a csoporton belüli, illetve intézményi szintű összehasonlításokhoz.
- Megszervezi, irányítja, és személyes részvétellel segíti a gyermekek fejlődésének nyomon követését, lebonyolítását, rögzítését a gyermekek sokoldalú fejlesztése érdekében.
- Konzultál a nevelőtestület tagjaival, és a cél érdekében támogatásukat, együttműködésüket kéri.
- Évszakonként egy alkalommal, munkaértekezlet szervez.
- Dokumentálja az eseményeket, és a tapasztalatokat megosztja a nevelőtestülettel.
- A „Mérés-értékelés” anyagainak gyűjteményében (iratrendezőben nevelői szobában) közzéteszi a dokumentáció egy példányát, valamint minden óvodapedagógus számára elektronikusan is biztosít egy-egy munkatervet.

1.1.4.5. „Tehetség Ígéreték” Munkaközösség feladata, tevékenysége

- A tehetségígéretes gyermekek személyiségének optimális alakítása, komplex fejlesztése az óvodai programok keretében, a tehetséges gyermek felismerése.
- Sokféle tevékenységkínálat biztosításával, a gyermekek érdeklődési körének megismerése.
- A tehetségfejlesztő programok megszervezése, az óvodai élet gazdagítása egyéb tevékenységekkel.
- Az egyéni bánásmód keretében történő célzott fejlesztés, képességfejlesztés.
- A gyermek pozitív én-tudatának kialakítása és erősítése, elfogadó és támogató környezet kialakítása.
- A pedagógusok továbbképzésének megszervezése a tehetségfejlesztés területén.
- A szülők folyamatos tájékoztatása, megnyerése a közös célok hatékony elérése érdekében.
- A tehetségfejlesztési szakértővel partneri kapcsolat kialakítása.

A munkaközösségek részletes, egész évet átfogó feladattervét az éves Vezetői Munkaterv rögzíti. Átfogó szakmai kérdésekben alkalmat teremtünk a csoportközi értekezletek, és megbeszélések szervezésére

1.2. Tárgyi felszereltség

Óvodánk három telephelyen működik.

Az intézményünk **székhelye** az Ó-falu városrészben található, az épület hajdan az Orsolyák Rendháza volt, melyben jelenleg négy óvodai csoport helyezhető el. Velencei Meseliget Óvodánk **telephelye** az újtelepi városrészben található: három csoport a régi Kaskovics kastélyból kialakított szabadlégi iskola beépített részében működik, három másik csoport pedig az óvoda bővítés első ütemében, 2010-ben átadott épületrészben, melyből az átjárhatóság biztosított a régi épületrészhez. 2022 decemberében átadásra került a Fő utca 64. szám alatt kialakított egy csoportos óvodánk. Udvarainkat 2012-ben és 2016-ban a hatályos törvényi előírások szerint a szabványnak megfelelően átalakítottuk. Az ó-falusi óvodarészben „Ovi-foci” pálya került átadásra 2014-ben, az újtelepi részben 2016-ban készült el az új gyepszőnyeggel borított óvoda udvar. 2018 nyarán elkészült az újtelepi településrész játszótéri játékokkal telepített kibővített udvara. A felújítás folyamatos (amennyiben szükséges), mind a játékok pótlása, szabványosítása, talajcseréje, ütéscsillapítás tekintetében. Jelenleg mindegyik óvoda részben az udvarok megfelelően felszereltek játékokkal, sok támogatást kapunk az az óvoda alapítványától. A működés alapvető feltételei óvodánkban adóttak.

Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon alakítottuk ki, hogy az szolgálja a gyermek biztonságát, kényelmét, megfelelően változó testméretének, biztosítsa egészsége megőrzését, fejlődését. A gyermekek óvodai életének színterei otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt. Lehetővé tesszük a mozgás- és játékgigényük kielégítését, a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, lehetőleg természetes anyagokkal vesszük körül. A gyermekek által használt játékokat, eszközöket számukra is hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel helyezzük el. Az óvoda egyidejűleg megfelelő munkakörnyezetet biztosít az óvodai munkatársaknak, lehetőséget teremt a szülők fogadására.

A programunk megvalósításához szükséges eszközök és felszerelések a rendelkezésükre állnak, de folyamatos pótlásuk, illetve korszerűsítésük fontos, a kötelező (minimális) eszközjegyzékhez igazodva. A hiányzó kellékeket, eszközöket a költségvetésből, támogatásból, pályázatokból szereztük be. Tájékozódunk az óvodát érintő pályázati lehetőségekről és a megvalósításnak részesei vagyunk. JEGYZÉK a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) felszereléseiről https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatasi/Tanevkezes2020/BM-9759-1-2025_eszkozjegyzek.pdf.

II. KÜLDETÉSÜNK ÉS NEVELÉSFILÓZÓFIÁNK, GYERMEKKÉPÜNK, ÓVODAKÉPÜNK

2.1. Óvodaképünk

Mottó: "A gyermek minden, tehát a jövő" Móra Ferenc

Óvodánk a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének optimális feltételeit.

Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció. Az óvoda közvetlenül segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlesztését. Az óvoda tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását és az emberi értékek közvetítését.

Biztosítja a szabad játék lehetőségét, az intézménybe beíratott gyermekek számára megteremti az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes légkört.

Közvetetten segíti az iskolai beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

Az óvodai nevelésben alkalmazott összehangolt pedagógiai intézkedések a gyermek személyiségéhez igazodnak, és biztosítják minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét.

A nemzetiséghez, etnikai kisebbséghez tartozó és a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek nevelésében támogatjuk a befogadás lehetőségét, a kisebbségi öazonosság megőrzését, ápolását, erősítését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

Az óvoda dolgozói a mindennapokban mintaadással, a lehetőségek megteremtésével biztosítják a gyermekek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartását, a gyermeki kérdések támogatását, a mindennapi anyanyelvi-, és értelmi nevelést és fejlesztést.

2.2. Gyermekképünk

Mottó: „A gyerek az öröm, a reménység. Gyöngye testében van valami világi; ártatlan lelkében van valami égi; egész kedves valója olyan nekünk, mint a tavaszi vetés: ígéret és gyönyörűség.”

Gárdonyi Géza

Az óvodai nevelésünk maximálisan gyermekközpontú. Befogadó szellemiségű óvodánkban a gyermekek boldogan, békés környezetben nevelkednek, ahol természetes a másokra figyelés, a különbözőség elfogadása és tisztelete. **Célunk**, hogy biztonságot és sok örömet átélve képesek legyenek önmaguk kiteljesítésére, hogy gyermekkorukat szeretetben, sok mozgással, játékkal, felszabadultan, boldogan élhessék meg. Feltételezzük, hogy minden gyermek vonzódik az élményekhez, a mesékhez, az alkotó tevékenységekhez. Ha mindezt megkapja az óvodában, kialakul óvodás tartása, önálló, nyugodt, kiegyensúlyozott lesz; tud nevetni, felfedezni, csodálkozni. Arra törekszünk, hogy a gyermekek személyiségének fejlődését az óvodai élet során a közvetlen tapasztalások, a kreatív gondolkodás, az alkotó tevékenységek, a spontán és tudatos nevelő hatások határozzák meg.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszünk, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, és meglévő hátrányai csökkenjenek.

A gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak figyelembe vétele mellett- a gyermeki személyiség kibontakoztatásán keresztül- a befogadás, az esélyteremtés, az esélyegyenlőség megteremtése érdekében biztosítjuk:

- a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztését
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek gondozását, fejlesztését.

Ebből következően óvodánk:

- gyermekközpontú, a gyermeki személyiség kibontakoztatására
- kitüntetett szerepet biztosít a szabad játéknak
- elősegíti a nemek társadalmi egyenlőségének megvalósítását, és az ezzel kapcsolatos előítéletek lebontását
- fejlesztési stratégiáink révén minden gyermek számára biztosítja az egyenlő hozzáférést
- az óvoda-iskola átmenet megkönnyítésére törekszünk.

2.3. Az óvodai nevelésünk célja, alapelvei

Az óvodai nevelési programunk elkészítésekor az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja mellett figyelembe kell vennünk:

- a nemzetiségi óvodai nevelés irányelveit
- hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelésével összefüggő irányelveket.

Célunk:

- az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítése, az életkori, valamint az egyéni sajátosságok, az egyenlő hozzáférés figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is),
- a családi nevelés kiegészítése.

Alapelveink:

- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, az óvodai nevelés kiegészíti azt, s esetenként hátrányt csökkentő szerepet tölt be.
- Gyermekeink számára nyugodt, szeretetteljes légkör megteremtésére törekszünk a személyi és tárgyi feltételek biztosításával.
- A gyermeki személyiséget tisztelet, szeretet, elfogadás, megbecsülés, bizalom és védelem övezi.
- Megvalósítjuk az érzelmi biztonságot, otthonos, derűs, szeretetteljes légkört, és mindenkor, minden helyzetben a gyermek érdekeit és szükségleteit vesszük figyelembe.
- Érvényesítjük az életkorhoz és az egyéni képességekhez igazodó pedagógiai intézkedéseket a különböző műveltségterületek közvetítésével.

- A gyermekek személyiségfejlődésében és egyéni képességeinek kibontakoztatásában az egyéni bánásmód elvét és az esélyegyenlőséget tekintjük kiemeltnek.
- A gyermekek folyamatos értékelése során a pozitív eredmény érdekében a jutalmazás elveit és formáit érvényesítjük.
- A különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelési igénye, valamint a nemzetiségi, bevándorló gyermekek nevelése során megvalósul a tolerancia, a különbözőségek elfogadásának elve, a differenciált képességfejlesztés, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció.
- Az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell.
- Céljaink eléréséhez számítunk partnereink támogatására, hiszen csak közös együttneveléssel tudjuk formálni, alakítani gyermekeiket.
- Munkatársaink széleskörű szakmai felkészültsége, innovációs törekvései, minőség iránti elkötelezettsége jelentik a biztosítékot céljaink eléréséhez.

2.4. Óvodánk küldetésnyilatkozata

Mottó: „Minden pedagógus lényével nevel. Nem az a lényeg, hogy mit mondasz, vagy mire tanítod a gyermeket, hanem az, hogy ki vagy te, mit sugársz ki magadból. Kit lát a gyermek, ha téged néz? A valódi nevelés nem szavakon át, hanem a lélek és a tett sok ezer láthatatlan csatornáján keresztül működik.” Müller Péter

Nevelés minden területén az a célunk, a gyermekek személyisége egészségesen, harmonikusan fejlődjön. Gyermekeink számára nyugodt, szeretetteljes légkör megteremtésére törekszünk a személyi és tárgyi feltételek biztosításával. Partnereink elégedettsége érdekében nyitottak, empátikusak, rugalmasak vagyunk. A személyiségfejlesztés során tiszteletben tartjuk gyermekeik egyéni különbségeit, figyelembe vesszük életkorukhoz igazodó szükségleteiket, hogy zökkenőmentesen készíthessük fel őket iskolai életmódra.

Nevelőmunkánk során az alábbi értékeket tartjuk fontosnak és mindenki számára kötelező érvényűnek:

Megértés	Óvó-védő nevelés	Szabályok
Egészség testben	Vidámság	Eredményesség
Segítségnyújtás	Oltalom	Rugalmasság
Emberség	Dicséret	Egyensúly
Lélek egészsége	Áldás	Tehetség
Inger gazdag környezet	Sikerélmény	Egyetértés
Gyermeki rácsodálkozás		Tisztelet
Egyéni sajátosságok		Elfogadás
Türelem		

2.5. Nevelési értékeink

A játék elsődlegessége

Pedagógiai feladatunk:

- szabad játékra inspirálás, melyben támogatjuk az egyes gyerekek játékfejlődését, az egyéniségben és a társas együttműködésben rejlő lehetőségeket.
- derűs, nyugodt légkör biztosítása
- rugalmas napirend biztosítása
- a játék sokoldalú fejlesztő hatásának kibontakozásához változatos eszköztár biztosítása
- a tárgyi környezet kiszolgáló funkciójának bővítése
- a támogató, visszaható játékpédagógiai eljárások alkalmazása.

A mozgás prioritása

Pedagógiai feladatunk:

Az egyéni szükségletek és képességek figyelembe vételével:

- harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- a mozgástapasztalatok bővítése
- a mozgáskészség alakítása
- mozgásra készítő biztonságos környezet kialakítása
- testi képességek (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség), fizikai erőnlét fejlesztése
- a koordinációs készségek fejlesztése
- a térérzékelés fejlesztése
- játékos mozgás, mozgásos tevékenység által a mozgásigény kielégítése,
- mozgáskultúra fejlesztése

Az egészséges életmód kialakítása és fenntartása

Pedagógiai feladatunk:

- a testi nevelés mellett a lelki harmónia megteremtése
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- az egészséges életmód, a betegségmegelőzés, valamint a biztonságos környezet szokásainak alakítása
- a gyermek komfortérzetének biztosítása és a testi fejlődés elősegítése
- a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok megvalósítása.

Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés fejlesztése

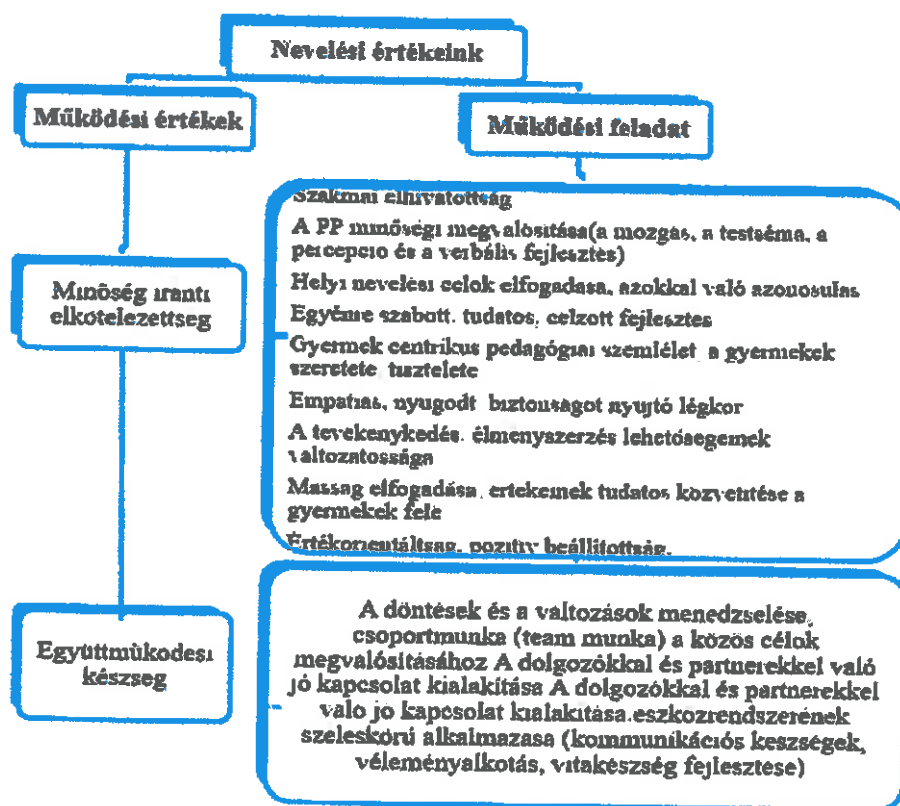
Pedagógiai feladatunk:

- érzelmileg kiegyensúlyozott, gátlásoktól mentes, társakkal, felnőttekkel szemben barátságos, nyílt, életigenlő gyermekek nevelése.
- érzelmi és erkölcsi normák kialakítása (együvé tartozás érzése, hazaszeretet, magyarságtudat a migránsokat figyelembe véve)
- az interperszonális (személyközi) kapcsolatok új formáinak alakítása
- énkép — önismeret — önértékelés fejlesztése
- értékek, normák alakítása, kialakítása
- az erkölcsi nevelés alakítása (a jó és a rossz felismerése, az őszinteség az igazmondás, az igazságosság, a felelősségvállalás, a gyengébb védelme, segítése) saját élethelyzetben való megtapasztalással a társak és a dolgozók mintaadásán keresztül
- a közösségi nevelés — ezen belül az egymásra figyelés, az együttérzés, az egymáshoz alkalmazkodás, egymás segítése, a különbözőség elfogadása, tisztelete.

Az egyéni különbségek tiszteletben tartása

Pedagógiai feladatunk:

- az egyén fejlődési ütemének nyomon követése a képesség fejlesztéshez kidolgozott szempontok alapján
- a másság elfogadása, a tolerancia, és a segítőkészség
- fejlődési napló vezetése — félévente a szülő tájékoztatása tervezőmunkánál a gyermek fejlettségének figyelembe vétele.

2.6. Pedagógusképünk

Törekszünk a pedagógusok előmeneteli rendszeréhez, a kompetencia és teljesítményalapú értékelési rendszerben meghatározásra került mennyiségi és minőségi szempontokhoz (elvárásokhoz) való igazodásra, a megjelölt kompetenciák fejlesztésére.

Folyamatosan **képezzük önmagukat**, hogy a társadalmi, szakmai elvárásoknak és belülről fakadó szakmai kultúránknak megfeleljünk.

A pedagógiai folyamatokat figyelemmel kísérjük, **tudatosan tervezzük**, hosszútávon átgondoljuk azok hatásait és az elért eredményeket elemezve **képesek vagyunk a változtatásra**, korrekcióra.

A csoportunkba járó gyermekek egyéni képességeit, igényeit figyelembe véve, **differentiáltan fejlesztjük**, előnyben részesítjük a **megtapasztaláson alapuló módszereket**. Felhasználjuk a szabad játék nyújtotta lehetőségeket a gyermekek fejlesztése érdekében.

A **kiemelt figyelmet igénylő** gyermekek gyermekcsoportban történő nevelését, fejlesztését tervezetten valósítjuk meg, folyamatosan képezzük magukat ennek megvalósítása érdekében is.

Meglátjuk a gyermekekben a jót és szeretettel neveljük őket.

A csoport **szokás- és szabályrendszerét az óvoda értékrendjéhez** igazodva alakítjuk ki, figyelve a **magyar nemzeti értékek** beépítésére is.

Inkluzív, előítéletektől mentes gondolkodásunkkal mutatunk példát a „másság” elfogadására (kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, multikulturalizmus), fejlesztjük a gyermekcsoportot közösséggé.

A **szülőkkel** – a gyermekek fejlesztése érdekében – **együttműködünk**, és együttműködésünk a kölcsönös tiszteleten alapul.

A csoportunkba járó gyermekeket megismerjük, fejlesztjük és támogatjuk önállóságukat, **fejlődésüket nyomon követjük**, elemezzük, értékeljük, és ezt írásban rögzítjük.

Kommunikációnk példamutató mind a gyermekek, mind munkatársaik, mind a szülők irányában, melyet tisztelet és együttműködési szándék jellemez. Szakmai kommunikációnkban is tisztában vagyunk az etikai szabályokkal, saját hatáskörünkkel.

Munkánkat szakmai elkötelezettség, önállóság jellemzi, örömmel tanulunk egymástól is.

A **mindennapokban derűt, kedvességet, nyugalmat árasztunk egyéniségünkkel, személyiségünkkel összhangban.**

III. Nevelési feladataink

Óvodánk a közoktatási rendszer szakmailag önálló része, nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek óvodába lépésétől az iskolába lépésig.

A 3-7 éves gyermek eltérő fejlődési ütemének és érési jellemzőinek szem előtt tartásával a gyermeki személyiséghez igazított pedagógiai módszerek alkalmazásával, játékos keretek között alakítani:

- ☞ az egészséges, sokoldalú személyiséget
- a gyermekek környezettudatos szemléletét
- a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális, értelmi érettséget.

A tehetséges gyermek átlag feletti, speciális, egyéni képességeinek felszínre hozatala, fejlesztése.

A hátrányos helyzetű gyermekek összehangolt, integrált nevelése révén, az esélyegyenlőség növelése, az indulási hátrányok csökkentése, az iskolába való átmenet, zökkenő mentesebbé tétele.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, a nemzeti identitás erősítését, a nemzetiségi hagyományok átörökítését, a nemzetiségi gyermekek nyelvi nevelését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Célunk a prevenció, a tanulási zavarok megelőzése, hogy az óvodai nevelés végén az iskolába lépéshez szükséges készségekkel, képességekkel rendelkezzenek óvodásaink.

Az óvodai nevelés feladata - az Alapprogramban deklarált - testi és lelki szükségletek kielégítése, ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása
- az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása
- a környezeti értékekhez fűződő pozitív attitűd formálása

- ☞ az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.

3.1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Az óvodai nevelés feladata a gyermek testi fejlődésének elősegítése. A gyermekek testi szükségleteinek kielégítése megalapozza jó közérzetüket.

Az egészséges életmód alakításának célja:

A gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, miközben formálódnak az egészséges életvitelhez szükséges jártasságaik, készségeik, fejlődnek testi, lelki képességeik.

A gyermekek egészséges fejlődéséhez szükséges egyik legfontosabb feltétel a megfelelő környezet. Ennek kialakításánál alapvetően fontos a környezet (levegő, víz, eszközök) tisztasága, a színek harmóniája a balesetvédelem szempontjából a biztonságos eszközök és térberendezés, a zajmentesség, fényviszonyok, a tevékenységekhez megfelelő hely és eszközök biztosítása.

A mindennapokban kiemelten figyelünk az **életvezetési készségek fejlesztésére** - a gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének figyelembevételével -, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához.

Az életvezetési készségek fejlesztésének területei és azok megvalósítása az óvodában:

- ☞ Pénzügyi menedzsment: számlolási készség és logikus gondolkodás fejlesztése
- Az önrendelkezés: önbizalom növelése, szükségletekért való kiállás
- Konfliktusok megoldása: beszélgetés, aktív hallgatás és empátia fejlesztése
- ☞ Önfegyelm, önértékelés fejlesztése
- Hála érzése és pozitív gondolkodásmód fejlesztése
- Az érzelmi intelligencia fejlesztése
- Időgazdálkodás: feladatok rangsorolása, a célok kitűzése és a határidők betartása
- Kritikus gondolkodás: információk elemzése, érvelés
- Tanulj meg NEM-et mondani: közöljék határaikat, miközben fenntartják a pozitív kapcsolatokat
- ☞ Kudarctűrő képesség fejlesztése, kitartás
- ☞ Együttműködési készség fejlesztése, csapatmunka
- Szociális készségek fejlesztése, szerepjátékok, társas történetek, gyakorlási és visszajelzési lehetőségek.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ☞ a gyermekek gondozása, a testi, lelki szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése egészségük megóvása, ápolása
- ☞ tájékozódás a szülőktől az óvodába felvett gyermekek testi szükségleteiről, esetleges allergiájáról, gyógyszerérzékenységről
- ☞ a testi fejlődés elősegítése az egészséges életmód- a testápolás, a tisztálkodás az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés- valamint a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése
- ☞ a gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges, nyugodt, biztonságos, balesetmentes környezet feltételeinek megteremtése, a környezet megóvására irányuló szokások alakítása
- ☞ a tevékenységek gyakorlásához elegendő idő, türelmes légkör, rugalmas napirend kialakítása

- közös, összehangolt, azonos szokás- és normarendszer kialakítása valamennyi csoportban dolgozó óvodapedagógus, dajka és pedagógiai asszisztens között
- a gyermekek a saját személyükkel kapcsolatos gondozási, testi, szükségleteik kielégítéséhez szükséges készségek, képességek fejlesztése
- folyamatos megfigyelés, mérés végzése (testsúly, testmagasság stb. mérésével)
- a gyermek önállósági törekvéseinek segítése, támogatása, a tevékenységek szóbeli megerősítése
- a mozgásigény, fejlettség, terhelhetőség megismerése, fejlesztése- különös tekintettel a hátrányos- és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében
- egészségügyi szűrővizsgálatok kezdeményezése, szükség esetén megfelelő szakember bevonásával
- a szülők egészségmegőrző, betegség megelőző szokásainak megismerése, befolyásolása (szociokulturális háttér, gondozási szokások)
- az egészségügyi szolgálattal együttműködve a teljes körű egészségfejlesztés kiépítése, és annak működtetése
- szociális hátrányok enyhítése egyéni higiénés problémák megoldásával.

A nevelőmunkát segítők -dajka pedagógiai asszisztens- feladatai

A gyermekek egészséges életmód szokásainak alakítása, fejlesztése, testi-lelki egészségének védelme az óvodapedagógusok mellett az óvoda teljes nevelő közösségének is feladata. A dajka, pedagógiai asszisztens, mint nevelőmunkát segítő személy rendszeres, közeli kapcsolatban áll a gyermekekkel:

- egészségvédő,
- egészségfejlesztő,
- baleset megelőző szerepe a gyermekekkel való együttléte során nélkülözhetetlen.

Az óvodapedagógus pedagógiai irányítása mellett:

- aktívan és tudatosan fejlessze a gyermekek egészséges életmódra nevelését,
- személyi higiénéje, ápoltsága, viselkedése, beszéde által nyújtson mintát a gyermekek és szüleik számára,
- az óvodapedagógussal egyeztetett módon vegyen részt a gondozási, étkeztetési feladatok ellátásában, a séták, levegőzések idején segíti az óvónőt a gyermekek felügyeletében,
- a gyermekek közvetlen környezetének (csoportszoba, mosdó, öltöző, tornaszoba) tisztántartásáról, fertőtlenítéséről munkaköri leírása és a belső szabályzatok alapján gondoskodik,
- segíti a környezet ártalmaival szembeni védekezést, a szükséges szabályokat ismeri, és azokat betartja, a balesetek elkerülése miatt szükséges az eszközök folyamatos ellenőrzése, javítása, dajkák odafigyelése, és a gyermekeket egymás testi épségének megóvására nevelni

Együttműködés a családdal

- Az óvodapedagógus folyamatosan kapcsolatot tart a családokkal, a gyermekük egészségi állapotáról, étkezési szokásainak változásáról.
- Az óvodapedagógus és a dajka egységes, a családok számára modell értékű magatartással, az egészséggel összefüggő értékeket hitelesen képviseli.
- Az egészséges életmóddal kapcsolatos napok, előadások szervezése a teljes családi közösség részvételére ösztönzéssel.
- A gyermek egészségi állapotában jelentkező negatív változásokat azonnal jelzi a szülő felé, orvoshoz irányítja.
- Megfelelő szakemberek bevonásával, a szülővel együttműködve korai fejlesztő, prevenciós és korrekciós testi, lelki, nevelési feladatok ellátása. (SNI gyerekek)
- A szülői közösség felelősségének erősítése megbízásokkal az egészségvédő, balesetmegelőzési programok szervezésében, lebonyolításában.

Támogató környezetet nyújtunk a szülők gyermeknevelési kompetenciáinak erősítéséhe

Gondozás, testápolás

A testi, lelki, szellemi egészség egyik alapvető feltétele a gyermek testi komfort érzetének biztosítása, a gyermeki szükségletek kielégítése. A gyermeket engedjük szabadon mozogni, szükség szerint WC-re menni, vizet inni, tisztálkodni a nap bármely szakában. A testápolási feladatok a gyermekek intimszférájában zajlanak, ezért elegendő időt kell biztosítani, hogy mindez nyugodt, kiegyensúlyozott, türelmes légkörben valósulhasson meg, felnőtt állandó jelenlétével. A gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve nyújtunk segítséget, hogy fokozatosan sajátítsák el a műveletek technikáját. A testápolás feltételeit megteremtve (gyermek méretű eszközök, szükséges idő) létrejön az önálló tisztálkodás lehetősége, mely a szokás, valamint a tisztálkodási igény megjelenését eredményezi. A testápolás magában foglalja az étkezés előtti, valamint szükség szerinti kéz- és arcmosást, törölköző használatát, fogmosást, WC használatát, zsebkendő használatát, esetenként a gyermek teljes zuhanyozását.

A gyermekek saját jellel ellátott tisztálkodási eszközöket használnak.

A gyermekeket szükségletük jelzésére szoktatjuk, valamint fokozatosan rávezetjük őket a tevékenységek önálló elvégzésére, többek között az orrfújás technikájának helyes elsajátítására. Külön figyelmet fordítunk az eltérő szociokulturális körülmények közül érkező gyermekek testápolási szokására, hiányaik pótlására.

Kapcsolatépítés lehetőségét kihasználjuk gondozás közben, együttműködő, összehangolt munkával, kommunikációval, érzelmkinyilvánítással. Az iskolakezdéshez elengedhetetlen, hogy saját személyükkel kapcsolatos gondozási, testi, szükségleteik kielégítéséhez készségek, képességek kialakuljanak, mindezeket a feladatokat önállóan végezzék.

A testápolás, öltözködés, étkezés szokásrendszere

Az önálló testápolás, öltözködés, étkezés, szervezettségét az óvodába lépés első pillanatától igyekszünk biztosítani.

3-4 éves korban:

Segítséggel, egyéni eltéréseknek megfelelően végezzék a maguk körül adódó testápolási, öltözködési étkezési önkiszolgáló teendőket.

A segítségadás folyamatos közös tevékenységet, szóbeli magyarázatot jelent.

4-5 éves korban:

Kis segítséggel, egyéni eltéréseknek megfelelően végezzék maguk körül adódó testápolási, öltözködési, étkezési, önkiszolgáló teendőket.

A kis segítségadás a tevékenység szóbeli magyarázattal történő bemutatását, az önállóság egyre erőteljesebb ösztönzését jelenti.

A szokás- normarendszer az önállósági foknak megfelelően új tartalmakkal bővül (pl. megbízatás).

5-7 éves korban:

Önállóan végezzék (személyük körüli) a tisztálkodási, öltözködési, étkezési teendőket, szükség szerinti segítségadással.

A szükség szerinti segítségadás folyamatos figyelemmel kísérést, elakadás esetén azonnali segítséget jelent.

A szokás- normarendszer kiteljesedik, az önállóság mértékének megfelelően bővül.

Testi nevelés elősegítése

A testi nevelés magába foglalja a gyermek természetes mozgásigényének, a gyermek testi szükségleteinek (levegőzés, pihenés, testápolás, egészséges táplálkozás) kielégítését, valamint a gyermek egészségének, testi épségének védelmét, edzését, óvását, megőrzését.

Mozgás

Ha a gyermekek mozgását nem tudjuk kielégíteni, akkor az testi-lelki nyugtalansághoz vezet. A gyermek természetes mozgás igényét sokféle szabad és célirányos mozgástevékenységgel elégítjük ki. Törekszünk arra, hogy felesleges korlátozások nélkül, belső szükségletből eredően vegyenek részt a mozgásos játékokban, kedvükre mozoghassanak, szabadon választhassák meg a terhelés intenzitását, időtartamát (pihenhessen, ha elfárad). A rendszeres szabad mozgás lehetőségét biztosítja az óvoda tágas udvara, játékeszközei, hosszabb, rövidebb séták, kirándulások (tópartra, hegyre). Szabad játékidőben is lehetőség nyílik mozgásos játékokra, a sportfelszerelések (focikapu, labda, tollas) használatára. A mozgás, edzés hatását kiegészíti a tervszerű fejlesztő tevékenység- a mozgásos tevékenység, a mindennapos mozgás, a futkározás - lehetőség szerint a szabadban. Az évszakok adta lehetőségeket kihasználjuk, (természetjárás szépségeinek megismertetésével, évszakonként, változatos helyszínekkel). Fakultatívan szervezett keretek között a nagycsoportosaink részére lehetőséget biztosítunk uszodában való vízhez szoktatáshoz (úszás technikájának ismerkedésével), valamint középső- és nagycsoportosoknak a korcsolyázás technikájának elsajátításához, amennyiben a feltételek adottak.

Megteremtjük a közös mozgás lehetőségét azzal, hogy „szülő” programot szervezünk (családi délután), ahol gyermekek és szülők együtt vesznek részt a mozgásos tevékenységekben. A rendszeres, örömmel végzett mozgással a gyermeket az egészséges életvitel kialakítására szoktatjuk, mintát adva ezzel a szülőknek is.

A mozgást, a finommotorikát fejlesztő játékoknak prioritást biztosítunk. Olyan tevékenységeket szervezünk, ahol a különböző szem-kéz, szem-láb, szem- kéz- láb koordinációk fejlődnek.

A szenzoros integráció hiányából következhet

- motoros lemaradás
- szellemi beszűkülés
- szociális együttműködés zavara.

Ezért az egyéni eltérésekre épülő differenciált fejlesztést érvényre juttatjuk.

A gyermekeink igény szerint gyógytestnevelésre járhatnak, képzett gyógytestnevelő foglalkozik velük.

A mindennapokban a gyógytestnevelés speciális hatású, játékos, prevenciós gyakorlatait (testtartásjavító, lúdtalp) valamennyi óvónő a mozgásos tevékenységekbe szervesen beépíti.

Étkezés, egészséges táplálkozás

Az étkezés a növekedés, a fejlődés feltétele, ezért külön odafigyelést igényel. A gyermekintézményünkben közétkeztetés folyik. A közétkeztetést biztosító cégnek a gyermekek élettani szükségletének megfelelő minőségű és tápértékű ételt kell biztosítania. A helyes táplálkozás nem jelenti egyetlen ételnek, élelmiszernek a tilalmát sem, azonban célszerű egyeseket előnyben részesíteni, mások fogyasztását csökkenteni.

Fontos feladatunk, hogy megismerjük a gyermekek egyedi étkezési szokásait, esetleges ételérzékenységét. A gyermekek étvágya, ízlése, táplálkozási szokásai különbözőek, amit az ételek kínálásakor figyelembe veszünk. Ösztönözzük, de nem kényszerítjük a gyermeket az ételek elfogyasztására. Próbáljuk rávenni őket az új ételek, ízek kipróbálására, modellt nyújtva ezzel a családoknak is a korszerű táplálkozás kialakításához. Biztosítjuk minden nap a nyers gyümölcsöt, zöldséget. Fontosnak tartjuk a kulturált étkezési szokások kialakítását. Az étkezéshez biztosítjuk az esztétikus eszközöket, a szépen terített asztalt, az étvágygerjesztő tálalást, és a megfelelő időt.

Lehetővé tesszük és szorgalmazzuk, hogy a gyermekek megfelelő mennyiségű folyadékot fogyaszthassanak a nap folyamán.

Az egészséges étkezési szokások fejlesztésére külön programokat szervezünk. Az „ételprojektek” olyan foglalkozások, melyek játékos alkalmakat teremtenek arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. salátakészítés, süteménykészítés). Minden érzékszervet bevonunk a tapasztalatszerzésbe, mindezt versekkel, mondókákkal, mesékkel, körjátékokkal kísérve tesszük még vonzóbbá a gyermekek számára, ezzel is erősítve az egészséges táplálkozást.

Levegőzés, pihenés, alvás

A levegő az egészséges életmód fontos eleme. Az évszakoktól és az időjárástól függően a lehető legtöbb időt kint töltjük a gyermekekkel a szabadban.

A gyermek természetes joga a csendhez, a pihenéshez való jog, ezért különösen ügyelünk a nyugalom feltételeinek megteremtésére. A megfelelő életritmus kialakulásában nagy szerepe van a pihenésnek. A csoportszobákat a délutáni pihenés előkészítésénél alaposan kiszellőztetjük, és folyamatosan biztosítjuk a légcserét. A halk zene, az elsötétített szobák, valamint a nyugodt hangvételű mesék, altatók elősegítik a belső feszültség csökkenését, a pihenésre való hangolódást.

Az egyén alvási igényének és szokásainak figyelembevételével, a szükséges személyi, tárgyi feltételek megteremtésével biztosítunk alternatív pihenési lehetőséget a gyermekeknek (pl. mesekönyv nézegetése).

Öltözködés

Az öltözködnél fontos a sorrend megismertetése, valamint az időjárás és az öltözködés összefüggéseinek felismertetése, egymáshoz igazítása. A szülőket arra ösztönözzük, hogy gyermeküket rétegesen öltöztessék. A biztonságos, kényelmes cipő használatát mozgásos tevékenység közben elvárjuk. Az öltözködés hozzájárul gyermekeink önállóságának, ízlésvilágának, esztétikai érzékének fejlődéséhez. Óvodánkban minden csoportnak külön öltözőhelyet biztosítunk.

Kiemelt feladatunk:

- kis segítséggel, biztatással segítsük elő az önállósodást,
- az ehhez kapcsolódó szokásrend kialakítását (helyes öltözködnél sorrend, ruha tisztasága, épsége, rendrakás).

Lelki egészség fejlesztése, viselkedési szokások formálása

A testi, lelki, mentális egészség fejlesztésének célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermek környezetéhez történő alkalmazkodást, és pozitív hatást gyakoroljon a gyermek személyiségének fejlődésére.

A lelki egészség fejlesztésének főbb feladatai az óvodában:

- a társas beilleszkedés (integráció) megvalósítása
- a normatartás (adaptáció) elsajátítása és a tevékenységek gyakorlása.

A lelki egészségre nevelés területei az óvodában:

- az egészséges napirend gyakorlása, készséggé alakítása
- a hibás viselkedési módok kezelése
- a stressz hatások kompenzálása
- a gyermekektől érkező segítségkérések, az ún. „segélykiáltások” megértése és megoldása
- szükség esetén esetmegbeszélés kezdeményezése.

A feladatok komplex módon kapcsolódnak valamennyi területhez, átszövik az óvodai tevékenységeket.

Lehetséges megoldási módok a differenciálásra is alkalmas bábjátékok és drámajátékok.

A bántalmazás, erőszak megelőzése

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, olyan magatartást tanúsít, amely veszélyt jelent egészségi állapotára.

- Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás.
- Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása.

A *gyermekbántalmazás* az, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - bár tud róla, vagy szemtanúja — nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

- Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet vagy gondatlanság, amely a gyermek fizikai sérüléséhez, halálához vezet, vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (pl. a szülő gyermeket az ölében engedi autót vezetni, gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.)
- Az érzelmi bántalmazás rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmód, a gyermek értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. a képességekhez nem igazodó követelmények). Ide a gyermekekben állandó félelemérzet vagy szorongás keltése, megszégyenítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása.

Alapvető feladataink a bántalmazás, erőszak megelőzésében:

- közreműködés a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, együttműködés a gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében
- a szülőkkel szoros kapcsolattartás során felvilágosítás, a szakemberek segítségének felkínálása, a káros hatások ellensúlyozása
- az agresszió minden formájának feloldása, elítélése, befolyásolása
- közlekedési ismeretet adó játékos tevékenységek szervezése
- rendőrség által szervezett bűnmegelőzési, "Ovi-zsaru" programban részvétel
- veszélyhelyzetek elkerülését segítő mesegyűjtemény beépítése a mindennapokba.

A gyermekek egészségének védelme, egészséges környezet biztosítása

A gondozási és mozgásfejlesztési feladatok megfelelő ellátásával a gyermekek egészségének megóvását kívánjuk elérni. Ezen túlmenően nagy figyelmet fordítunk a higiénés szabályok betartására (környezet tisztántartása, portalanítása, szükség szerinti fertőtlenítése, időjárásnak megfelelő réteges öltözködés, a napi tevékenység minél nagyobb részének szabad levegőn való megszervezése, folyamatos levegőcsere, nyugtató hatású színharmónia stb.).

Környezeti ártalmak kiküszöbölésével is védeni kívánjuk a gyermekeket (szelektív hulladékgyűjtés, zajcsökkentés), mintát adva a családoknak. Napirendünk, heti rendünk lehetővé teszi a mindennapos levegőzést, a napi testedzést, megteremti a tisztálkodás szükség szerinti feltételeit. Hetente az 5 éveseknek, orvosi javaslatra biztosítjuk a gyógytornát. Lehetőséget teremtünk tartásjavító, prevenciós tornára, lábboltozat erősítő gyakorlatok végzésére, melynél megelőzésre törekszünk.

A balesetek megelőzését szolgálja az alábbi - minden nevelési év kezdetén biztosított - feltételrendszer:

- a balesetvédelmi oktatás a gyermekek részére (a gyermekek testi épségének védelme érdekében minden év szeptember 30-ig elkészítjük a balesetvédelmi és —megelőzési intézkedéseket - ld. „óvó- védő intézkedések” a csoportnaplóban-, amelyet a gyermekekkel ismertetünk a baleset elkerülése érdekében)
- tűzvédelmi gyakorlat szervezése minden tanévben a gyermekeknek, óvodai dolgozóknak, az óvodában tartózkodóknak
- az udvar játékeinak átvizsgálása balesetvédelmi szempontból
- az óvodapedagógusok részére balesetvédelmi, munkavédelmi és tűzvédelmi oktatás
- a gyermek által használt eszközök biztonságos elhelyezése.

Az óvodába lépéskor az anamnézis lapon, nyomon követhető a gyermek különös betegsége, illetve erre való hajlama, amely alapján az egyéni bánásmódot előre tervezhetjük.

Az óvodában észlelt betegségek esetén, a többi gyermek egészségének védelme érdekében, megteesszük a szükséges intézkedéseket, értesítjük a szülőt, szükséges mértékben ellátjuk,

elkülönítjük a gyermeket. Évente szűrő vizsgálatokon vesznek részt (fogászati, szemészeti, hallás vizsgálat). Az esetleges fertőzés terjedését gyakori szellőztetéssel, edzéssel, vitamindús táplálkozással, higiénias szokások és szabályok betartásával igyekszünk megakadályozni. Nyáron 11:00-15:30 óra között erős UV sugárzásnál a gyermekek nem tartózkodhatnak a napon, ezért az árnyékban vagy a csoportszobában biztosítjuk a további játékot. Intézményünk rendelkezik „Hőségriadó” tervvel.

Helyi sajátosságainkat, lehetőségeinket figyelembe véve a környezet alakítását, szépítését tudatosan megtervezve igyekszünk olyan optimális tárgyi környezetet, színharmóniát kialakítani, amely kedvezően befolyásolja a gyermekek egészséges életmódjának alakulását, a környezettudatos magatartás megalapozását. Udvarunk — tér, talaj — alkalmas a természetes mozgás játékos gyakorlására.

Sikerkritérium:

Akkor vagyunk az egészséges életmód területén sikeresek, ha óvodásainkban

- kialakulnak az egészségügyi szokások
- az egészséges életmódot szolgáló napirendben a játék és a mozgás elsődleges szerepet kap.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- legyenek képesek a testápolási és öltözködési feladatokat önállóan, belső igényüknek megfelelően ellátni
- a környezetükben igyekezzenek mindenütt rendet tartani
- ügyeljenek saját külsejükre, melyben jelenjen meg a szépre, esztétikára törekvés
- a tisztálkodási- valamint az evőeszközöket rendeltetésszerűen használják
- önállóan döntsék el, mennyi ételt és vizet fogyasztanak
- a megismert mozgásformákat szívesen és biztonsággal alkalmazzák
- legyen igényük a szabadban való tartózkodásra, mozgásra
- óvodán kívüli életükben is igényeljék az egészséges életvitel területén kialakított szokásokat
- képesek legyenek beilleszkedni, alkalmazkodni, magatartásukban a normakövetés jelenjen meg
- ismerjék a szelektív hulladékgyűjtés célját és gyakorlatának elemeit
- ismerjék és tartsák be a balesetvédelmi magatartásformákat
- a teljes körű egészségfejlődés alakuljon ki, a prevenciós programok hatására a gyermekek egészségi állapota kedvezően alakuljon.

3.1.1. Egészségfejlesztési program

Az egészség fogalmát az Egészségügyi Világszervezet így definiálta: „Az egészség a testi (fizikai), a szellemi (pszichikus) és a társas-társadalmi (szociális) jólét állapota, nem csupán a betegség és nyomorékság hiánya.”

Célunk: Megtanítani a gyermekeket, hogy a mindennapi élet alternatívái közül a legegészségesebbet válasszák, az egészséget választó képességük kifejlődjön. Képessé tenni – életkorának és fejlettségének megfelelően - a saját egészségét meghatározó és befolyásoló tényezők felismerésére, lehetőség szerinti felügyeletére, a környezet befolyásolására. Elsődleges a prevenció, az egészségi állapot megőrzése és erősítése.

Az óvodai pedagógiai program általános nevelési feltételei közé tartoznak az alábbi egészségfejlesztő tevékenységek:

- a testi egészség (gondozás, ápolás, edzés, mozgás-fejlesztés),
- a lelki egészség (értelmi fejlesztés, érzelmi biztonság nyújtása, a kommunikáció és a konfliktuskezelés alapjainak elsajátítása),
- a szociális interakciók harmóniája (közösségi élet, segítség stb.),
- az egészségvédő képességre való igény kialakítása, fejlesztése,
- a gyermekek egészséges életmódjának formálása,

- az óvodapedagógusok, az óvodapszichológus és a pedagógiai munkát segítők feladatainak meghatározása.
- az ember életmódi szokásai döntően a kisgyermekkorban alakulnak ki, ezért rendkívül gondos odafigyelést, és a családdal történő szoros együttműködést kívánó feladat az egészségmagatartás formálása, szükség esetén áthangolása.
- az óvodai étkeztetésnek napjainkban szigorú szakmai szabályoknak kell megfelelnie. A szakmai irányelvek maradéktalan teljesítésülését negatívan befolyásolja több tényező: az élelmiszer áremelkedéseket nem követő élelmezési norma; szolgáltatók nem kielégítő mennyiségű és minőségű személyzete; a lakosság ismeret hiánya, ellenállása a jogszabályban rögzített étrendi előírásokkal kapcsolatban, az új tudományos ismereteket mellőző táplálék választási szokásai; illetve az, hogy a gyermekek nem találkoztak bizonyos alapanyagokkal, ízekkel az otthoni étkeztetésük során. Segítő, támogató faktor a megfelelő óvodapedagógusi leleményesség (egészségpedagógiai kulturáltságon) és a szülők segítő együttműködés (a kiegészítő táplálkozáson).
- javaslatok a családok otthoni egészségnevelő feladataihoz (higiénés szokások alakítása, egészségvédő példamutatás, tudatos és következetes nevelési módszer),
- egészséges étkezés- táplálkozás érdekében mérsékeljük az édességek, chipsek behozatalát az óvodába, minden nap biztosítjuk a gyümölcs és zöldség fogyasztást.

Feladataink:

- Támogatjuk az egészséges táplálkozást (pl. gyümölcssaláta készítés).
- Biztosítjuk a mindennapos fejlesztő testmozgást.
- Kialakítjuk a személyi higiéne iránti igényüket.
- Támogatjuk a testi és lelki egészség fejlesztését, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzését, alternatívákat ajánlunk ezek helyett. A gyermekek számára kedvezőtlen helyzeteket igyekszünk elkerülni, valamint pozitív mintát nyújtunk. Szabad beszélgetések alkalmával és játékban adjuk át ezzel kapcsolatos ismereteinket és az esetleges élményeket is ilyen formában dolgozzuk fel.
- A gyermekeknek biztosítjuk, hogy az óvodában eltöltött időben részesüljenek a teljes testi-lelki jóllétüket, egészségüket, egészségi állapotukat hatékonyan fejlesztő, az óvoda mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.
- Küzdünk a bántalmazás, erőszak ellen, segítjük azok megelőzését. Közreműködünk a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, együttműködünk a szakszolgálatokkal.
- Megtanítjuk a gyermekeket a baleset megelőzés és elsősegélynyújtás ismereteire, életkori sajátosságaiknak és egyéni fejlettségüknek megfelelően (óvodai óvó-védő előírások), a balesetek megelőzésére, a viktimizáció (tehetetlenség, kiszolgáltatottság) elkerülésére.

3.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, szeretetteljes légköre ösztönöz, és hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.

Célunk: érzelmi kiegyensúlyozott, gátlásoktól mentes, társakkal, felnőttekkel szemben barátságos, nyílt, életigenlő gyermekek nevelése. Érzelmi és erkölcsi normák kialakítása (együvé tartozás érzése, hazaszeretet, magyarságtudat a bevándorlók figyelembe vétele mellett).

Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés tartalma:

- társas kapcsolatok (gyermek-felnőtt, gyermek-gyermek között)
- az énkép- önismeret- önértékelés fejlesztése pozitív megerősítésekkel,
- társadalmi értékek, normák kialakítása (igazmondás, egymásra figyelés együttérzés, kommunikáció, egymás segítése, szokások kialakítása, empátia, udvarosság...)
- közösségi életre való felkészítés

- szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek hátránykompenzációja
- a tehetséges gyermekek differenciált terhelése és fejlesztése.

Feladataink:

- érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi légkör megteremtése az óvodába lépéstől az óvodáskor végéig
- a gyermek — felnőtt és a gyermek — gyermek közötti pozitív érzelmi kapcsolatok kialakítása
- Az óvodában a gyermek nyitottságára építünk, és segítjük a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére
- az általános emberi értékek kialakítása (önzetlenség, segítőkészség, együttműködés, udvariasság, igazságosság).
- környezettudatos magatartásforma kialakítása
- iskolára felkészítő nevelés, különös tekintettel a szociális érettségre
- az újonnan érkező gyermek közösségbe történő befogadásának segítése
- az erkölcsi nevelés alakítása, (a jó és rossz felismerése, az őszinteség, az igazmondás, igazságosság, felelősségvállalás, a gyengébb védelme, segítése) saját élethelyzetben való megtapasztalása a dolgozók modell értékű hatása révén
- a közösségi nevelés - az egymásra figyelés, az együttérzés, az egymáshoz alkalmazkodás, egymás segítése, a különbözőség elfogadása, tisztelete a gyermekek szociális érzékenységének fejlesztése, az én-tudat alakulásának elősegítése, az egészséges életvitelhez, a társadalmi élet mindennapjaihoz szükséges jártasságok, készségek alakítása
- a nevelésünk hagyományrendszerébe beépülő, ismétlődő, közös, örömteli tevékenységek szervezésével a szülőföldhöz való kötődés és a hazaszeretet érzelmi megalapozása, az összetartozás élményének erősítése
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek különbözőségeinek elfogadása és tisztelete, valamint az egyenlő hozzáférés biztosítása
- a hátrányos helyzetű gyermekek mielőbbi „beóvodáztatása” és rendszeres óvodába járásának segítése nyitott programokkal, valamint a családokkal történő intervenciós gyakorlat megvalósításával
- a szülők bizalmának megnyerése, szemléletének formálása a nevelési problémák közös megoldásában.
- szociális hátrányok enyhítése - szükség szerint lehetőséget teremtünk az óvodai felszerelések biztosítására (ágynemű, tornaruha)

3.2.1. „Boldog Óvoda” program

A megváltozott társadalmi szokások fontossá teszik a humán értékek megóvását, megerősítését. Ennek érdekében a „Boldog Óvoda” program elemeit 2020/2021 tanévtől beépítettük a Pedagógiai Programunkba.

A program kiemelt küldetése, hogy a pozitív pszichológia eredményeire építve adjon ötleteket és módszertani segítséget a boldogságra való képesség fejlesztéséhez az óvodás korosztály számára is. Szalay Katalin pszichológus szerint:

„Igyekeznünk kell ideális szülővé és pedagógussá válni. Következésképpen igazságosak legyünk a gyermekkel, mert a gyermek érdekét szolgálja, hogy megtanuljon alkalmazkodni és megfelelően viselkedni.”

A teljes Boldogságóra program 10 egymásra épülő témából áll, amelyek fokról fokra ismertetik meg a boldogság különböző összetevőit, feltételeit. A program témáit egy-egy csoport gyermekei körében valósítjuk meg. A program tematikáját éves tervként, az éves munkaterv melléklete tartalmazza.

Az érzelmi az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés tartalma

A befogadás rendszere

A befogadási időszak erősen meghatározza a gyermekek kialakuló érzelmi kötődését az óvodához, ezért igyekszünk a szülőkkel együtt a lehető legnyugodtabb feltételeket megteremteni az újonnan érkező gyermekek közösségbe történő beilleszkedéséhez. Bármely életkorban történik is a befogadás, a tapintat, a törődés, a szeretetteljes odafordulás, pozitív, elfogadó attitűd az óvoda minden dolgozójával szemben követelmény. Az óvoda dolgozóinak modell értékű kommunikációja és bánásmódja mintát jelent a gyermek magatartásának alakulása szempontjából. A gyermekek megismerése érdekében az óvodába lépés előtt „ovis leszek” klubbot hoztunk létre, amely már évek óta segíti a családok tájékozódását az óvodai életről. Itt lehetőség van a szülők jelenlétében, velünk együttműködve a közös játékokra, mozgásra, éneklésre, mondókázásra. A befogadásban egyidejűleg mindkét óvónő, a dajka és a pedagógiai asszisztens is részt vesz.

Biztosítjuk a gyermekek szabad mozgását a csoportszobában (lehetőséget adunk annak átrendezésére, ha a játéka azt kívánja), az otthonosság érzését létrehozva.

Megismerjük az otthoni szokásokat, nevelési elveket, viselkedési formákat, hiszen a szocializáció első színtere a család, melyből a gyermekek eltérő szociokulturális háttérrel érkeznek. Feladatunk, hogy az ebből adódó hátrányokat és hiányosságokat tapintatosan korrigáljuk az óvodai nevelés folyamán. A befogadást és a gyermekek eddigi életének történéseit segíti megismerni az anamnézis lap. Az ebből származó információ az alapja a későbbi egyéni fejlődést követő dokumentációnak.

Szokás-normarendszer

Az erkölcsi nevelés alapját képező szokásrendszert a gyermek életkori sajátosságai alapján állítjuk fel. Az óvodai közösségben az együttélésből adódó interakciókon keresztül fejlődik a gyermekek erkölcsi normarendszere, és sikeresen sajátítják el az emberi érintkezés alapvető szabályait. A szabályok és korlátok egyben kapaszkodót is jelentenek a gyermeki viselkedésben. A gyermekek különbséget tudnak tenni a helyes és helytelen viselkedés között. A szabályok segítik az egymáshoz való alkalmazkodást és érzelmi biztonságot adnak. A rugalmasan kialakított szokásrendszer alapozza meg a gyermeki szocializációt.

Az erkölcsi normarendszer alapja a békés, együttműködő, szeretetteljes óvodai légkör.

3.2.2. Az értékelés és jutalmazás

Cél: A gyermek helyes megnyilvánulásainak kialakítása, pozitív motiváció biztosítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

Rögzítjük a sikerkritériumokat, valamint a felzárkóztatást, illetve a tehetséggondozás feladatait, amelynek meghatározása felelősségteljes gyermekismeretet követel.

Az értékelést fontos személyiség és közösségalkotó tényezőként alkalmazza. Az óvodában a pozitív értékelés az elsődleges: a jutalmazás és ennek előlegezett formája, a biztatás. Ezzel erősíti leginkább a gyermek helyes megnyilvánulásait, és ezzel alakítja ki a pozitív motivációkat.

A gyermekek szóveges és numerikus átfogó értékelését az óvodapedagógusok elvégzik évente minimum két alkalommal a „Mérés -Értékelés” Munkaközösség által kidolgozott mérősor alapján, melynek eredményeit az oviKréta erre kialakított felületén rögzítjük.

A gyermekek jutalmazásának elvei és formái

Az óvodában alkalmazott jutalmazás verbális és nonverbális kifejezések és kommunikációs eszközök, érzelmek kifejezése, kiemelt-megtisztelő feladatadás, kedves tevékenység biztosítása. A jutalmazás mindig konkrét, a gyermek számára érthető, a társak számára is motiváló hatású. Tárgyi jutalmazást nem alkalmazunk.

A fegyelmező intézkedések az életkori sajátosságokból fakadóan mindig a pozitív irányba ható mintaadás, áttétel, motiválás, megbeszélés, szélsőséges esetben tevékenység megállítása. Elkülönítés (csoport területéről), étel, tárgy vagy szeretetmegvonás nem alkalmazható. Mindig a

gyermek viselkedésének közösségellenességére irányul, a pillanatnyilag adott magatartást ítéli el és nem a gyermeket.

Sikerkritérium:

Akkor mondhatjuk érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelésünket sikeresnek, ha

- óvodásaink örömmel jönnek intézményünkbe
- minden gyermek az óvodai közösség egyenértékű fontos tagjának érzi magát.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- az óvodáskor végére a gyermekek váljanak éretté az iskolára, a tanító elfogadására, kapcsolatteremtésre a felnőttel, a gyermekkel egyaránt
- legyen igénye a helyes viselkedésre, tudja késleltetni szükségletei kielégítését
- alakuljon ki feladattudata, kitartása, szabálytudata, önfegyelme, önállósága, beszédfegyelme, monotónia tűrése
- legyen képes együttműködni a felnőttekkel és társaival
- tartsa be az alapvető udvariassági formákat, legyen figyelmes
- konfliktushelyzetben próbáljon meg kompromisszumot kötni
- ne éljen vissza testi erejével, ne legyen intrikus
- alakuljon ki reális önképe, önismerete, a kíváncsi erkölcsi normák rögzüljenek személyiségében
- legyen toleráns társai iránt, együtt érző, segítőkész
- minden gyermek a csoport egyedi, színes tulajdonságokkal rendelkező tagja legyen.

3.3. A környezettudatos magatartás megalapozása, a fenntarthatósági szemléletformálás

A környezettudatos nevelésünk kiterjed minden, a gyermek környezetéből származó élményre, ismeretre, tapasztalatra. A környezetvédelem, a munkatevékenységgel, a környezetalakítással összefüggő feladatainkat tartalmazza. Célunk a megfelelő érzelmi viszony kialakítása a természet, a környezet iránt (környezettudatos nevelés). Elvárjuk, hogy tiszteljék, szeressék, óvják és gondozzák a környezetükben található növényeket, és állatokat. (pl. Madárbarát program keretén belül: minden évszakban gondoskodunk róluk, pl. téli madáretetés, itatás, fészkelő helyek. Környezet tisztaságára figyeljenek, vegyék észre a lehullott szemetet, azt tegyék a kijelölt helyre, ismerjék meg és alkalmazzák a szelektív hulladékgyűjtés fontosságát, szerepét (csoportszoba, udvar). Az udvar rendbetételében aktívan vegyenek részt. A környezetvédelemre nevelésünk során mintá a személyes példamutatás (az óvoda dolgozói, szülők), kialakítjuk a természetet szerető, azt védő, óvó, róla gondoskodó környezettudatos szemléletet. Ide tartozik a természeti ünnepek megismerése is (Állatok Világnapja október 4., Mackó nap-február 2., Víz Világnapja- március 22., Föld napja —április 22., Madarak-és fák napja- május 10. stb.), melyeknek óvodánkban már hagyománya van:

- óvodai szintű programokat, játékos feladatokat (pl. ügyességi-, versenyjátékok, kreatív-alkotó tevékenységek) szervezünk
- a Velencei-tóparton megfigyeléseket végzünk, fotókat készítünk,
- tablót készítünk,
- a gyerekek alkotásaiból kiállítást szervezünk,
- az állatkertbe kirándulunk érdekes előadást hallgatunk az állatokról (állatorvos, állatvédő egyesület) virágot ültetünk óvodánk udvarán stb.

Az ismeretszerzés folyamatában biztosítunk számukra minden olyan lehetőséget, mely fejleszti azokat a képességeket, készségeket, amelyek a gyermek értelmi fejlődéséhez szükségesek. A 3-6-7 éves gyermekekben alakuljon ki önmagukról és környezetükről az elemi ismeret, amely lehetővé teszi a közvetlen környezetében való biztonságos tájékozódást. Ez elősegíti az egészséges önbizalom kialakulását, a gyermek személyiségének fejlődését.

Célunk, hogy minden óvodába járó gyermek jusson el arra a fejlettségi fokra, mely lehetővé teszi számára az iskolai élet megkezdését. Sokoldalúan, sokszínűen, többféle tevékenység alkalmazásával, számtalan lehetőséget adva segítjük az óvodai környezetük felfedeztetését, megszerettetését. A szűkebb és tágabb környezet ismerete, megteremti a szülőföldhöz való kötődés alapjait. Fontos feladatunk a gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat-és ismeretszerzés során. Erősítjük a gyermekekben a közlési vágyat, a látottak, tapasztaltak folyamatos megbeszélésére biztatjuk őket, ezáltal megtanítjuk a véleménynyilvánítást, a szándékok helyes kifejezését, a normál kommunikációs módokat, melyek segítséget nyújtanak az iskolai élet során. A külső világ tevékeny megismerése lehetővé teszi a csoporthoz való érzelmi kötődést, a közös beszélgetések, felfedezések, kutakodások, végzése során.

Környezettudatos óvodaként csatlakoztunk a „Madárbarát óvodakert” programhoz, melynek célja a mindennapi madárvédelem lehetőségeinek megismertetése. Továbbá folytatni kívánjuk a „Zöld Óvoda” programot. Részt veszünk minden évben óvodánk és településünk virágosításában is, mellyel hozzájárulunk a gyermekek környezettudatos, környezet- és természetbarát magatartásuk formálásához.

Sikerkritérium :

Akkor mondhatjuk sikeresnek pedagógiai tevékenységünket a külső világ tevékeny megismerése területén, ha

- kihasználjuk lakóhelyünk természeti társadalmi adottságait, mindezt a gyermeki kíváncsiságra építve
- olyan településünkhöz fűződő elemeket építünk be óvodai életünkbe, amelyek érzelmileg gazdagítják gyermekeinket, fejlesztik az erkölcsi tulajdonságaikat, megalapozzák szokás-és normarendszerüket (jeles napok, környezet- és természetvédelmi ünnepek, hagyományok stb.)
- településünk környezeti nevelési koncepciójával összhangban építjük be óvodánk mindennapjaiba a korszerű szemléletmódot és viselkedést, az abból fakadó tevékenységeket:
 - felelős hulladékgazdálkodás (szelektív gyűjtés, komposztáló működtetése, papírgyűjtés megszervezése),
 - takarékoskodás az energiával (villany, fűtés),
 - takarékoskodás az ivóvízzel,
 - kulturált környezet kialakítása és megőrzése,
 - madárbarát kertünk gondozása, továbbfejlesztése,
 - környezetbarát takarítószeres, játékok és munkaeszközök előnyben részesítése,
 - optimista életszemlélet preferálása felnőtteknél, kialakítása a gyermekeknél,
 - tevékenykedtetéssel, problémamegoldó helyzetek teremtetésével fejlesztjük óvodásaink személyiségét, gondolkodását, beszédét.
 - a családokat és az óvodánk közvetlen környezetében élőket is bevonjuk tevékenységeinkbe — papírgyűjtésbe, környezetvédelmi tevékenységbe jeles napok ünneplése,
 - csatlakozunk a prevencióval, megelőzéssel foglalkozó országos mozgalmakhoz. „Föld órája” séta, autómentes nap stb.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végére:

- a gyermekek életkoruknak megfelelően érdeklődnek a szűkebb és tágabb környezetük iránt
- a gyermekek irányított és spontán megfigyelésekből adódó önálló véleményüket, tapasztalataikat, problémahelyzetek mérlegelésével el tudják mondani, mesélni
- a gyermekek elemi ismerettel rendelkeznek:
 - tudják lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét, életkorukat,
 - ismerik a testrészek neveit, helyét, funkcióját, igényesek testük tisztaságára,

- különbséget tudnak tenni évszakok között, ismerik az évszakok jellemzőit,
- felismerik az időrendiséget, oksági viszonyokat a napszakok tevékenységeit.
- ismerik a hagyományokat, a nemzeti, multikulturális értékek egyes elemeit.
- ismerik a háziállatokat, vadállatokat, jellemzőit, azonosságait és különbségeit.
- alkalmazzák a főbb közlekedési szabályokat.
- óvják környezetük tárgyi,- természeti jelenségeit, alakul környezettudatos magatartásuk
- részt vesznek aktívan a környezetvédelmi munkákban
- önállóan gyakorolják- dajkák, pedagógiai asszisztensek bevonásával- a növénygondozás legegyszerűbb műveleteit ismernek növényekkel, állatokkal kapcsolatos munkákat.

3.4. Az anyanyelvi nevelés és értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az értelmi nevelés tevékenységeken keresztül, a kultúraátadás hatásrendszerében az óvodai nevelési módszerek segítségével, elsődlegesen a gyermekek szabad játéka által valósul meg. Az értelmi nevelés szoros kapcsolatban van az anyanyelv és a kommunikáció alakulásával. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása —a beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel — az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

Célunk: Az anyanyelvi nevelés során a magyar nyelv szeretetének, megbecsülésének kialakítása, továbbá a természetes beszéd és kommunikációs kedv ösztönzése, fenntartása.

Az anyanyelv megbecsülésén és szeretetén keresztül alakulnak:

- a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs készsége
- beszédészleléssel a beszédhangok felismerése, kapcsolása
- beszédmegértéssel a szavak, szókapcsolatok, mondatok jelentésének, tartalmának megértése
- értelmi (kognitív) képességeik.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a gyermek egyéni kíváncsiságára, érdeklődésére építsen
- nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes csoportlétkör kialakítása, mellyel eléri, hogy a gyerekek szívesen és bátran beszélnek, kérdeznek a felnőttektől és társaiktól egyaránt
- a kommunikáció, különböző formáinak alakítása a beszélő környezettel, a helyes mintaadással, a gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartásával, ösztönzésével, szabályközvetítéssel és a gyermeki kérdések támogatásával
- tevékenységekben az anyanyelv gazdagságának, multikulturális elemeinek megismertetése, verbális és nem verbális jelzések, interakciók megjelenítése, használatának gyakorlása
- a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése beszélő környezettel
- a beszédészlelés, beszédértés, szóbeli emlékezet fejlesztése, a beszédfigyelem kialakítása
- szókincs (relációs és általános) gyarapítása, szófaji gazdagság megalapozása a napi tevékenységek során
- folyamatos, összefüggő, tiszta beszéd, nyelvi kifejezőkészség kialakítása.
- nyelvi készség (társasági, vagy kontextusos és elbeszélő, vagy összefüggő beszéd) fejlesztése
- kommunikációs (verbális, nem verbális) jelzések felismerésének, használatának gyakorlása, egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés alkalmazásával
- együttműködés a logopédussal és a családdal a megelőzés és a korrekció területén
- a szociokulturális háttér figyelembevételére épülő differenciált készség, képességfejlesztés megvalósítása
- a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó, valamint migráns gyermekek differenciált támogatása a magyar nyelv elsajátításában

- tudatosan megengedő, támogató biztonságot adó jelenléttel, boldog atmoszféra teremtésével és a játék közösen elfogadott normáinak indirekt képviselésével a beszédkedv, a közlésvágy motiválása
- a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése játékos cselekedtetés során
- kommunikációs helyzetben az ok-okozati összefüggések felismertetése, környezettudatos magatartás megalapozása
- a kognitív képességek fejlesztése az egyre pontosabb, valósághű észleléssel, a figyelem, a képzelet, a problémamegoldó gondolkodás, az alkotóképesség fejlesztésével, és az alakuló fogalmi gondolkodás fejlesztésével
- az iskolai beilleszkedéshez szükséges értelmi érettség kialakítása
- valamennyi értelmi képesség fejlesztése, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését biztosító ösztönző környezet biztosítása
- szókincs bővítése
- metakommunikációs helyzetek teremtése (gesztusok, arckifejezések, testtartások, testbeszéd)
- folyamatos, összefüggő, tiszta beszéd, nyelvi kifejezőkészség kialakítása
- együttműködés a logopédussal, pszichológussal, fejlesztő pedagógussal és a családdal a megelőzés és a korrekció területén.

Sikerkritérium:

Akkor vagyunk sikeresek, eredményesek, ha

- figyelembe vesszük a gyermekek egyéni képességeit, fejlődési ütemét
- lehetőséget biztosítunk az egyéni megnyilvánulásaikra
- anyanyelvünk ápolására kiemelt figyelmet fordítunk.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- beszédük érthető, kifejező, összefüggő, a különféle élethelyzetekben elvont kifejezéseket is használnak
- beszédfigyelmük kialakul, nyugodtan, figyelmesen végig hallgatják a felnőtteket és társaikat
- koruknak megfelelően kialakul a pontos érzékelés, észlelés, képesek vizuális, auditív differenciálásra
- térbeli viszonyokat képesek felismerni és megnevezni
- az önkéntelen bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés is
- gondolkodásuk, képzeletük, fantáziájuk, emlékezetük, szándékos figyelmük fejlődik
- gondolkodásukra a problémamegoldásra törekvés és kreativitás a jellemző
- bátran és szívesen kommunikálnak a társaikkal és a felnőttekkel
- a metakommunikációs jelzéseket használják
- tudnak szemkontaktust teremteni és tartani
- az etnikai, a nemzetiségi (amennyiben van) gyermekek is megértik és helyesen alkalmazzák az óvodai élethez szükséges kifejezéseket, és képesek magukat megértetni.

4. Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai

A tevékenységformáknál figyelembe vesszük a gyermekek életkorát, egyéni sajátosságait, egyéni érdekeiket, tulajdonságait, a közösségen belül elfoglalt helyüket. A gyermekek életritmusával egyeztetve rugalmas napirendi keretek között valósítjuk meg a fejlesztést.

Az óvoda és a gyermekek érdekének megfelelően, a felvett gyermekek életkorának függvényében homogén és/vagy heterogén csoportokat alakítunk ki. Heterogén csoport összetétel esetén a gyerekek életkorának és fejlettségének függvényében alakul a választható tevékenységek aránya.

4.1. Játék

A játék a 3-7 éves gyermek alapvető, egész napját átszövő tevékenysége, a szocializáció fontos színtere, a készség és képességfejlesztés leghatékonyabb módja.

A játék legfőbb személyiségfejlesztő eszköz az óvodáskorú gyermek életében, semmi mással nem helyettesíthető tevékenységi forma. Az óvodáskorú gyermek a játékban él és fejlődik, folyton tanul, mert folyton játszik. Játék közben jönnek létre gondolkodási tevékenységének első formái, fejlődik emlékezete, fantáziája, gazdagodik érzésvilága, erősödik akarata, kitartása, alakul szabálytudata. Fejlesztő hatással van a játék a nagy és finommozgásokra, a figyelemre, a megfigyelőképességre is. Önkéntes és szabadon választott tevékenység, külső kényszerítés nélkül jöhet csak létre. Nem a végeredmény, a produkció a fontos, indítéka magában a cselekvésben rejlik. Valóságyszerű, de nem valóságos. A gyermek összemossa a valóságot az elképzelhetővel, nem állít éles határokat. Kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenység. A játék lehet spontán, vagy a gyermek igénye szerint óvodapedagógus által indirekten irányított. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó benyomásait játékában jeleníti meg. Így válik a játék kiemelt jelentőségű, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé.

A játék célja:

Legyen mindenkor a gyermek nevelésének legfőbb eszköze, mely örömteli, élményt nyújtó, a gyermeki személyiséget kibontakoztató, fejlesztő hatású. Legyen szabad- képzettársításokat követő szabad játékfolyamat:

- kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó örömteli játékban megélt tapasztalatok birtokában gazdagodnak a gyermek szabad önkifejezési formái.
- a mozgásos, értelmi, szociális tapasztalatok többszöri átélése segíti a gyermek egyéni vágyainak kreatív ötleteinek szabad kipróbálását, kibontakoztatását, közben formálódik társas viselkedése, magatartása.

Az óvodapedagógus feladatai:

Az egész nap folyamán elég időt — a legtöbb időt — biztosítunk az elmélyült, nyugodt játékhoz a csoportszobában és udvaron egyaránt. Lehetőséget adunk a megszakítás nélküli játékokra — indokolatlanul nem zavarjuk meg a játéktevékenységet. Lehetőségekhez képest minél több időt biztosítunk a szabad levegőn való játszásra, mozgásra, tevékenykedésre.

Megfelelő szokás — szabályrendszer felállításával biztosítjuk a játék zavartalanságát.

Az óvónő személyisége, magatartása — elfogadó, megértő, empatikus, követhető, modell értékű — viselkedése meghatározó a nyugodt légkör megteremtésében.

Csoportjainkban jól elkülönült, állandó hely kialakítása mellett biztosítjuk a lehetőséget, hogy a gyermekek saját igény szerint is alakíthassanak ideiglenes játszóhelyeket.

A létszám figyelembevételével a csoportszobában is gondoskodunk elegendő helyről a mozgásos tevékenységek végzéséhez.

Udvarunkon lehetőséget kínálunk a különböző tevékenységek szabad levegőn való végzéséhez, megteremtjük a feltételeket az udvaron is a nyugodtabb, elmélyültebb játék lehetőségekre, ábrázoló tevékenységek végzésére. Az udvaron is olyan helyzeteket teremtünk, amiben a gyermekek kiélhetik mozgásigényüket.

Gondoskodunk a gyermekek életkorának megfelelő játékszerekről, fejlesztő hatású eszközökről.

Esztétikus, jó minőségű játékeszközöket biztosítunk, amelyek a gyermekek számára veszélytelenek (baleset megelőzés). Az eszközöket elérhető helyen — gyermekmagasságban — helyezzük el.

Óvónők által, valamint a gyerekekkel együtt készített eszközöket is kínálunk a játékokhoz, melyek a gyermekekhez nagyon közel állnak, kedveltek. Sokféleképpen felhasználható anyagokat újrahasznosítják (környezettudatos nevelés).

A különböző családi kultúrákból származó emlékek, tárgyak, egyéni emlékekhez kapcsolódó eszközök is helyet kaphatnak a játékeszközök sorában (multi- és interkulturális nevelés).

Bábozáshoz, dramatizáláshoz különféle anyagokat, megfelelő eszközöket (báb, fejdísz, paraván), kiegészítőket kínálunk.

Biztosítjuk a lehetőséget, hogy minden gyermek saját igényének és fejlettségének megfelelően játszhasson gyakorló, szerep, konstrukciós, építő szabályjátékot, barkácsolhasson, bábozhasson.

Igény szerint együtt játszunk a gyermekekkel — nem sértve a gyermeki önállóságot.

A játék tovább fejlesztéséhez szükség szerint ötletek adásával járulunk hozzá.

A játékba csak akkor avatkozunk be, ha:

- a gyermekek igénylik segítségünket
- „unatkozó” gyermekeknek van szüksége ötletünkre, segítségünkre
- a gyermekek veszélyeztetik egymás testi épségét
- didaktikus, fejlesztő céllal.

A beszoktatási, beilleszkedési időszakban lehetőségünk van a játékkal kapcsolatban a szülők szemléletformálására, a modellnyújtásra. Tudatosítanunk kell bennük a játék prioritását az óvodában, hiszen ez a gyermekek fejlődésének, fejlesztésének leghatékonyabb módja. A játékban való megfigyelés segít nekünk nyomon követni a gyermeki fejlődést, szociális érettségét, társas kapcsolatait, konfliktus tűrését, illetve probléma megoldás módjait.

A szabad játékban lehetőségünk nyílik az egyéni bánásmódra, a differenciált fejlesztésre. A gyermeki kommunikáció megfigyelésére, fejlettségének felmérésére a szabad játék ad teret, ahol megtapasztaljuk a konfliktuskezelést, az asszertív kommunikációt (nem tud nemet mondani, nem képes az ötletét másokkal szemben érvényesíteni). Felmérhetjük az egyének csoporton belüli pozícióit, segíthetjük, támogathatjuk beilleszkedésüket a játékba, oldhatjuk gátlásosságukat, támogató - biztonságot adó jelenléttel, boldog atmoszféra megteremtésével, a beszédkedv, a közlésvágy motiválásával.

A gyermeki közlésvágyat nyitottan, érdeklődően fogadjuk. Készségesen válaszolunk kérdéseikre, a gyermeki üzeneteket dekódoljuk, metakommunikációs jelzéseket küldünk feléjük, nyelvi kifejezőmintákat nyújtunk számukra.

3-6-7-éves kor játékfajtái, fejlődésük, irányításuk ajánlott módszerei

Gyakorlójáték:

- Irányításban biztosítanunk kell a mozgásteret, játékszereket, eszközöket és anyagokat, amik alkalmasak a mozgásigény és manipulációs vágyak kielégítésére. A kicsik számára legyenek öltöztető, húzható, rakosgató játékok, és természetes anyagok is. 3-4 éves korban a hangok és szótagok is játékká válhatnak.

Szerepjáték, szimbolikusjáték:

- Nevelési szempontból a leggazdagabb lehetőséget nyújtja. Itt az a feladatunk, hogy minden gyermek szerepjátéka egyéni képességeinek legfejlettebb szintjére juthasson el.
- 3-4 éves korban gyermekek már kezdik elsajátítani a játékszerekkel és az együttjátszással kapcsolatos elemi szabályokat.
- 5-6-7 évesek már elfogadják a játék logikáját, a társak elgondolásait. Alkalmazkodnak a szabályokhoz, a társak közötti kapcsolat alakul ki.

Barkácsolás:

- Mindig legyen kötetlen. A létrehozott eszközöket fel lehet használni más játékba vagy dramatizálásra is.
- 3-4 évesekkel kevésbé munkaigényes játékszereket készíthetünk (óvónői segítséggel).
- 5-6-7 éveseknél csak elősegítjük a fantázia kibontakozását.

Dramatizálás, bábozás:

- Fontos, hogy mindig legyen kéznél szükséges eszköz, kellék, jelmez lerövidített történetekkel.
- A bábjátékban (mivel ezt minden gyermek közel érzi magához) közvetlenül megnyilvánulhat az átélt cselekvés vagy kitalált történet.
- 3-4 éves korban a bábu mozgatása kelti fel az érdeklődést.
- 5-6-7 éves korban már szívesen játszanak paraván mögött is.

Építő-konstruálójáték:

- Fontos „a valamit alkotni” igénye ennél a játéknál, de emellett sokoldalúan fejleszti az értelmi és társas képességeket is. Az egyéni sajátosságok, a csoport összetétele nagymértékben befolyásolja ezt. A mi feladatunk, hogy mindenki megtalálja a neki legmegfelelőbb építő- és konstruáló elemeket, szeressen ezekkel elmélyülten játszani.
- Megerősíti a gyermeki kreativitás, önkifejezés, alkotókedv, közös tervezés, együttműködés interakciós kultúra kibontakozását, annak átélését, hogy nem a pénzen vett játék jelenti a legnagyobb örömet.

Szabályjáték:

- Fontos a szabályok pontos betartása és betartatása, a megfelelő viselkedés fejleszti a gyermekek mozgását, értelmi képességét is. Kiválasztásánál fontos figyelembe vennünk a gyermekek kívánságát, fejlettségét, a csoport létszámát, a helyi adottságokat, a játék előzményét. Feladatunk, hogy segítsük a gyermeket a játék kiválasztásába, vezetésében, a szabályok betartásában. A játék mindig öröm legyen.
- Mozgásos szabályjátékok: mozgásos játékok, versenyjátékok, dalok- és mozgásos mondókás népi játékok, körjátékok stb.
- Értelmi képességeket fejlesztő játékok: társasjátékok, képes kirakók, dominók, kártyajátékok, nyelvi játékok stb.

Sikerkritérium:

Akkor mondhatjuk sikeresnek pedagógiai tevékenységünket a játék területén, ha

- a szabad játék feltételei közül a lehető legtöbb időt biztosítjuk
- kihasználjuk a játék személyiségfejlesztő hatását
- mérési, fejlesztő hatását maximálisan kihasználjuk.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végére:

- a gyermekek képesek több napon keresztül egyazon játéktémát folytatni, azt együttesen szervezni
- játékaikban dominánsan jelentkezik a szimbolikus-szerepjáték, melyben a gyermekek képzelete, szervezőkészsége, alkalmazkodó képessége empátiás készsége és kommunikációs képessége fejlődhet
- szabályjátékokat önállóan szerveznek, képesek az együttműködésre, alkalmazkodnak a szabályokhoz
- építményeikben, konstruáló tevékenységükben tükröződik a kreativitás
- ismert meséket dramatizálnak, báboznak
- viselkedési kultúrájukban megjelenik az udvarias kifejezések használata.

4.2. Verselés, mesélés

A mese, a vers ősi forrása az anyanyelvnek, régi értékeket, hagyományokat közvetíti a gyermekeknek a maga sajátos szóhasználatával, stílusával a népi- klasszikus- és kortárs írói eszközök gazdagságával.

A mese a gyermek érzelmi-értelmi és erkölcsi fejlesztésének egyik legfőbb segítője. Visszaigazolja a gyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást is kínál. A célok elérésével a mese, vers, öröm és élmény forrása lesz a gyermekeink számára. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát, közben belső képi világot jelenít meg. Képesek lesznek az irodalmi élmények segítségével a helyzetek átélésére, megértésére, azonosulnak a pozitív személyiségjegyekkel. A belső képalakítás folyamata az élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az

olvasóvá válást. A mondókák, dúdolók, versek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

A mese - képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére.

Az **élőszavas** mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének alakítására.

A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.

A mindennapos mesélés, mondókázás, verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. Mindezek hatással lesznek közösségi érzelmeikre, befolyásolja magatartásukat.

A tevékenység célja:

A művészet iránti érdeklődés, fogékonyság megalapozása. A gyermekek erkölcsi, érzelmi, szociális, értelmi képességeinek fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi alkotásokat, valamint más népek, nemzetiségek meséiből válogat az alábbi szempontok szerint:
 - 3-4 éveseknek rövid állatmesék, láncmesék. A versanyag zömét a népi mondókák alkotják, ezek közül is ölbeli játékok, állathívogatók és az ismert költőink ritmikus, játékos versei.
 - 4-5 éves korú gyermekeknek egyszerűbb tündérmesék, hosszabb lélegzetű állatmesék, magyar írók modern meséi, valamint verses mesék. A népi mondókák, halandza szövegek, kiolvasók alkotják a nagyobb részt. Ezen kívül vidám humoros versek, klasszikus és mai magyar költők versei, művei.
 - 5-6-7 éves korra már kialakul a mesére való beállítódás, a kettős tudat. Így a klasszikus tündérmesék, cselekmény dús állatmesék, népmesék, novellisztikus, realisztikus, tréfás mesék, meseregények kerülnek előtérbe. A versanyagot gazdagítják a népi mondókák, kiolvasók mellett a lírai versek.
- oldott, derűs légkör teremtése, amelyben a gyermekek természetes közlési vágya, a meglévő ismereteinek különféle élethelyzetben való gyakorlása fejlődik és fejleszthető
- életkori sajátosságokhoz igazodó anyanyelvi és mozgásos játékok beépítése a mindennapi tevékenységekbe
- népi, klasszikus és kortárs multikulturális, interkulturális irodalmi, esztétikai élmények közvetítése, hagyományok ápolása
- a mesélés, verselés, mondókázás mindennaposságával az esztétikai, irodalmi fogékonyság megalapozása, anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére nevelés
- beszédfejlesztő módszerek változatos alkalmazása, figyelembe véve a gyermeki személyiségvonásokat és szükségleteket (mesereprodukció, drámajáték és dramatizálás, bábjáték, elbeszélés, képolvasás, anyanyelvi játékok, beszélgető körök, interaktív játékok)
- megfelelő anyagválasztással, kifejező előadásmóddal, az irodalom nyelvi-stilisztikai eszközeinek kihasználásával a gyermeki beszéd-kommunikáció fejlesztése
- a gyermeki vers és mesealkotás ábrázolással való kombinálása fejlődésének elősegítése az önkifejező képesség gazdagítása

- a nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó, valamint bevándorló gyermekek differenciált támogatása a magyar nyelv elsajátításában
- a sajátos nevelési igényű gyermekek speciális fejlesztésének szakemberrel történő összehangolása
- a mesélés szerepének megismertetése a szülők körében, a szülők nevelési szemléletének formálása
- szociális hátrányok enyhítésére könyvhöz jutás segítése
- tehetséggondozó műhely működtetése.

Sikerkritérium:

Akkor mondhatjuk sikeresnek pedagógiai tevékenységünket a verselés, mesélés területén, ha

- gyermekeink szívesen, örömmel hallgatják a mesét, verset
- maguk is szívesen alkotnak történeteket, mesét
- játékaikban megjelenik az irodalmi élmény
- van néhány kedvenc meséjük, versük.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végére:

- önállóan mondanak rövidebb-hosszabb verseket, rigmusokat
- megjegyeznek 10-14 mondókát, 6-8 verset és 10-15 mesét
- szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak a maguk és társaik szórakoztatására
- képesek saját vers és mesealkotásra, összefüggő mese, történetet kitalálására, annak mozgásos megjelenítésére kifejezésére
- elkezdett történeteket fantáziájuk segítségével folytatni tudnak
- a metakommunikációs jelzéseket használják, a környezetükben élő személyekkel jól kommunikálnak
- szívesen nézegetnek könyveket, vigyáznak az épségükre
- a térbeli irányokat, viszonyokat, illetve verbális kifejezéseket helyesen használják
- a nemzeti kultúra - kincseiből ismernek verseket és meséket
- a szülők részt vesznek mesék közös feldolgozásában
- a visszajelzésekből értesülünk, hogy gyakoribbá válik a szülők mesemondása.

4.3. Ének, zene, népi játék, tánc

„A gyerek ösztönszerű, természetes nyelve a dal, és minél fiatalabb, annál inkább kívánja mellé a mozgást. A zene és a testmozgás kapcsolata az énekesjáték ősidők óta a gyermek életének legfőbb öröme.” „Az éneklés az örömforrása, kedvelt, önfeledt tevékenység, és hogy részt vállaljon a teljes személyiségformálásból.” Kodály Zoltán

A zene hatása olyan emberformáló erő, amely kihat az egész személyiségre. Az értékes zene fogékonnyá teszi az embert a szép befogadására, formálja ízlését és emberi magatartását. Érzelmeken keresztül keltjük fel a gyermekek zenei érdeklődését, s megérezzetjük az éneklés és a közös játék örömet, mely által formálódik a zenei ízlésük és az esztétikai fogékonyságuk. Törekszünk arra, hogy a gyermekek minél több olyan zenei élményhez jussanak, amely megalapozhatja zenei anyanyelvüket. Zenei képességek, készségek kialakítása, fejlesztése. Ünnepekhez kapcsolódó szokások, dalok, zenék megismertetése. A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik. Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

Ritmusérzék, zenei hallás, zenei emlékezet, kreatív kedv fejlesztése. Közösségi élmények nyújtása, közös zenéléseken keresztül. A nemzeti, etnikai kisebbség, bevándorló gyermekek multikulturális

nevelésen alapuló integrációja a népi, klasszikus, kortárs művészet megismertetése a zenei anyanyelv fejlesztése.

A tevékenység célja:

A gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, zenei ízlésük, esztétikai ízlésük formálása a zenén keresztül. Örömszerzés, zenei anyanyelvük megalapozása közös énekléssel, közös énekes játékkal, zenehallgatással. Változatos, igényes zenehallgatási anyaggal művészeti fogékonyságuk fejlesztése (élő előadás, hangszeres játék, hangfelvételek igényes válogatása). Zene, a zenélés, éneklés jelenjen meg a gyermekek mindennapi tevékenységében.

Az óvodapedagógus feladatai:

- megfelelő légkör kialakításával az érzelmi motiváltság biztosítása
- a gyermekek minél több olyan zenei élményhez juttatása, mely megalapozza zenei anyanyelvüket, fejleszti gondolkodásukat és kommunikációs képességeiket
- a gyermekek zenei képességének (hallásának, ritmusérzékének, zenei emlékezetének, harmonikus, szép mozgásának), kreativitásának fejlesztése, énekes népi játékok, az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások segítségével
- a zenei képességfejlesztéssel párhuzamosan örömteli, érzelem gazdag, szép, tiszta éneklésre szoktatás, az egyéni megszólalás bátorítása természetes játékhelyzetekben (felelgetős énekes játékok)
- az énekes játékok eszközeivel különböző grammatikai megoldások, választékos kifejezések, párbeszéd, dramatizálás gyakorlása
- az önkifejezés újabb lehetőségének felkínálása a zenei improvizációra való ösztönzés (mozgás rögtönzése zenére, dallam, ritmus variációk kitalálása)
- a nemzeti, etnikai és bevándorló gyermekek zenei kultúrájának közvetítése a szülőföldhöz való kötődés erősítése
- alkalmazzuk az pedagógia, integrációs nevelés, és a differenciálás pedagógiai koncepció szakmai alapelveit
- a zenehallgatási anyag megválasztásánál vegyük figyelembe a nemzetiségi, emikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is
- teremtsünk lehetőséget az ünnepeink hagyományaink során magasabb színvonalú művészeti értéket közvetítő zenei előadások biztosítására.

Zenei képességek:

- tiszta éneklés
- ritmusérzék
- zenei hallás

Népi játékok, énekek:

A népi játékok szerepe sokoldalú. Aktivításra, kezdeményezőképessegre a különböző gondolkodásmódok értéként való elfogadására, a másság természetes elfogadására, találékonyságra, kapcsolatteremtő képességre, együttműködésre képessé teszi a gyereket.

A 3-4 éves korú gyermekeknek a magyar nép és más nemzetek hagyományából ölbeli játékokat (altatókat, arc-, kéz-, ujj-, lovagoltatókat) tanítunk, melyek alkalomtól függetlenül bármikor játszhatók. A tapintásos kontaktussal összekapcsolt zenei élmény a szeretetkapcsolat, a biztonságérzet kialakításának egy láncszeme. Ebben az életkorban mindössze egy-két komponált dalt tanulnak meg az ünnepek köszöntésére.

A nagyobb gyermekek már képesek nehezebb, pentaton jellegű dúr hexachord hangkészletű énekes játékokat énekelni, amelynek mozgásanyaga is összetettebb. Játsszunk fogókat,- bújó- vonulást, kapust, hidast, párválasztót, párcserélőt, fogyó és gyarapodó, valamint kitalálós játékokat.

Megismerhetik a csigavonalat, hullámvonalat, egyszerű mozgás és térformát mutató kanyarulatokat egyaránt. A nyolcad, negyed ritmusképeken túl megjelenhet a szinkópa is.

Az 5-6-7 éves gyermekeket ösztönözzük a döntés egyik játékos eszközére, a kiolvasóra, amit különböző élethelyzetben is alkalmazhatnak.

Mondókák

Arra törekszünk, hogy ismerjenek meg természetmondókákat, növénymondókákat, csúfolódókat, kiolvasókat a gyerekek.

A mondókákon keresztül fejlődik a ritmusérzékük, mozgásuk, a képzett hangok tiszta ejtése, beszédtechnikájuk.

Zenehallgatási anyagként a környező népek dallamvilágából is felhasználhatunk a magyar dalok mellett. A zenehallgatás lehetőségét gazdagítják komolyzenei, népzenei videók- és CD-k tára, amelyeket évszakhoz, alkalmakhoz társítva felhasználhatunk. A folyamatos bővítés tág teret biztosít a zenei értékek megismeréséhez, zenehallgatáshoz.

Zenehallgatást jelent a pihenés, alvás előtti altatódalok éneklése, hallgatása, amit az óvodapedagógusok dúdolva, lallázva, halkán énekelve adnak elő. Az óvónők tudatosan gyűjtsék az erre megfelelő komolyzenei felvételeket.

Fontos, hogy a gyerekeink egyszerű népi hangszereket, ritmushangszereket is megismerjenek. Igyekszünk minél több alkalommal lehetőséget biztosítani kipróbálásukra, használatukra, amely egyben fejleszti a gyermekek metrum érzékét, ritmusérzékét. Ezek segítségével különbséget tudnak tenni a gyermekek dinamikai és tempóváltások között. Ünnepeken és hétköznapokon is gyakran találunk megfelelő alkalmat arra, hogy külön-külön vagy együtt zenélve, zenei élményt nyújtsunk a gyermekeknek. A szülők szemléletformálásában is felelősséget kell vállalnia az óvodának.

A zene és a mozgás összekapcsolása, élettani hatása

A zene a fejlesztés egyik legfontosabb eszköze.

Az énekes, mondókás játékok természetes módon segítik a testi fejlődést. A zene lüktetése hat a koordinált mozgásra, az énekléstől nő a légzőkapacitás; a lüktetés, a folyamatosság szabályozott mozgást igényel. A dalos játék, a tánc során a nagymozgások fejlesztésére számtalan lehetőség adódik.

Nagymozgások: járás, futás, ugrás, csúszás, mászás; - ezeknek van tempója, iránya, amely gyakran változik, és mindez ritmusra történik.

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

A zenei nevelés szervezeti formája kötetlen és kötött jellegű.

A program keretében a fokozatosság elvének megfelelően az ének-zene kiscsoportban kötetlen, a középső csoportban fokozatosan kötötté válik és a nagycsoportban kötött jellegű. A kötött formában szervezett énekes játékok sok mozgással társulva a fejlesztés eszközéül is szolgál. A munkaformái tovább differenciálódnak. Az ének-zenei képességfejlesztő játékokat kötetlen jelleggel, mikro csoportos munkaformában szervezzük meg. Ezzel a munkaformával, ahol egyszerre csak hat gyermekkel foglalkozunk, egyéni képességeket figyelembe véve eredményesebben tudunk fejleszteni. Minden óvodás gyermek fejlesztésének az alapja a gyermek személyiségállapotának megismerése. A személyiség fejlesztéséhez az első interakciós tér, a szülői ház nevelési szokásainak, elvárásainak megismerése. Ez fontos a vele való kapcsolat kiépítése, a nevelői hatások együttes hatásának kifejtése érdekében. Minden óvodás gyermeknek egyenlő esélyt kell kapnia képességeinek maximális szintű fejlesztéséhez.

Sikerkritérium:

Akkor tekintjük sikeresnek pedagógiai tevékenységünket az ének, zene, énekes játék, gyermektánc területén, ha

- az életkor sajátosságokat, az adott csoport képességszintjét, a gyermek egyén fejlődési ütemét figyelembe véve teremtyük meg a tevékenység feltételeit, a zenei anyag kiválasztását
- örömmel énekelgetnek, táncolnak óvodásaink,
- képesek élvezettel, figyelemmel, érdeklődéssel végighallgatni a zenei élményt
- részt vesznek a képességfejlesztő játékokban.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végére:

- ismernek 10-15 mondókát, 20-25 különböző hangkészletű és szöveghosszúságú népi gyermekjátékdalt, néhány alkalmi dalt, műdalt
- a gyermekek bátran, egyénileg is tudnak mondókázni, énekelni
- szívesen és örömmel vesznek részt énekes játékokban
- ismerik a zenei fogalom párok jelentését
- képesek érzékeltetni az egyenletes lüktetést, a motívum hangsúlyokat és a ritmust különböző mozgásformákkal kifejezni
- felismerik a tanult dalokat dúdolásról, hangszerjátékról, jellegzetes részletekről
- próbálkoznak az improvizálással
- képesek dallambújtatást végezni
- ismernek egyszerű ritmushangszereket, azokat tudják használni
- képesek élvezettel, figyelemmel, érdeklődéssel végighallgatni a zenei bemutatásokat.

4.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Az ember ismereteinek döntő részét vizualitás, látás által nyeri.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiségfejlesztésének. A vizuális nevelés látásnevelés, képzetek, utánzás, gyakorlás segítségével. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

A látás sajátos gondolkodás. Ismeretek, gondolatok lejegyzésének első lehetősége, az ábrázolás a vizuális nyelv egyik formája. A vizuális nevelés az óvodai nevelés egészét áthatja. Óvodásaink számára a szabad rajzolás az egyik legjelentősebb önkifejezési mód, mely során a gyermek (sémákat”, vagy másképpen szimbólumokat használ. A „sémák” alapformák, amelyek a valóságról szerzett tapasztalatok során folyamatosan gazdagodnak. A papíron nyomot hagyó rajzeszközök (ceruzák, tollak, zsírkréták, stb.) a funkció öröm érzését keltik a firkáló gyermekekben. A különböző motívumok szabad kombinálásával jut el a gyermek a formákig, majd a kompozíciók megalkotásáig. Amit a világról tud, ábrázolásában is el tudja mesélni, amit nem tud ábrázolni, azt hozzámeséli.

Törekedünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

A tevékenység célja:

Váljanak befogadóvá a művészeti alkotások iránt. Az alkotó légkör megteremtésével ösztönözzük a gyermekeket az ábrázoló tevékenységre. Öröm legyen számukra az alkotó tevékenység. Az esztétikai tartalmú élmények által alakuljon a gyermekek vizuális észlelése, az emlékezete, képzelete, a vizuális gondolkodásuk, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük.

Az óvodapedagógus feladatai:

- az önálló gyermeki alkotó tevékenység feltételeinek megteremtése, örömteli alkotólégkör kialakítása
- biztosítsa a megfelelő körülményeket: állandó hely, a gyermek által bármikor elérhető eszközök, anyagok, jó légkör

- előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.
- tiszteletben tartsa az egyéni fejlődésük útját, tempóját
- sikerélményhez juttassa a gyermekeket
- mozgással, cselekedtetéssel, vizuális élmények biztosításával, az észlelő funkciók változatos gyakoroltatásával, párhuzamosan végezhető tevékenységszervezéssel sokszínű tapasztalatok nyújtása
- belső képek gazdagítása gyermeki ábrázolás ösztönzése, változatos lehetőségek felkínálásával
- az esztétikai érzékenység, a szép iránti nyitottság, környezet esztétikai alakítására és a vizuális esztétikai élmények befogadására való fogékonyság megalapozása, fejlesztése a népi motívumok alkalmazásával
- a gyermeki élmény- és fantázia világának gazdagításával a saját formanyelv, az alkotó alakító önkifejezés és önérvényesítő gyermeki tevékenység fejlődésének segítése
- önértékelésre, egymás munkájának megbecsülésére nevelés
- a vizuális tevékenységekhez kapcsolódó verbális és nem verbális megnyilvánulásokkal a spontán beszéd formáinak fejlesztése (pl. megszólítás, szándéknyilvánítás, kérdés, tudakozódás, különböző mondatfajták használata, aktív és passzív szókincs bővítése, véleménynyilvánítás, döntés, az ábrázoltak szóbeli elmondása, formák, színek magyarázata, a barkácsoláshoz szükséges eszközök, anyagok megnevezése, kiállítás látogatáshoz kapcsolódó élmények megbeszélése stb.) az ábrázolási tevékenységében lassan fejlődő (diszgráfia tüneteit mutató) gyermekek egyéni fejlesztése, folyamatos jelzés a szakemberek felé
- a nemzetiségi, multikulturális vizuális kultúra sokszínűségének, egyes díszítő elemeinek megismertetése
- szociális hátrányok enyhítése ábrázolás eszközeinek biztosításával
- tehetséggondozás.

Az ábrázoló tevékenység során a szülők hozzájárulásával változatos sokféle eszközt biztosítunk a gyermekek számára. Sokszínű, érdekes tevékenység felkínálásával adunk lehetőséget fantáziájuk kibontakoztatására. (agyagozás, szövés, fonás, origamizás, tépés, dúcolás, festés, karcolás, monotípiák, vágás, ragasztás, berzselés stb.)

Igyekszünk megtanítani az eszközök célszerű használatát. Figyelünk a helyes szokás és normarendszer (ülés, testtartás, kézmosás, stb.) kialakítására. Olyan légkört teremtünk, amelyben a gyermekek egyéni élményeiket, a közös megfigyeléseket, elképzeléseiket, saját elgondolásaik szerint újra alkothatják, ahol megjelenik szűkebb és tágabb környezet megismerésén belül a szülőföldhöz való kötődés. Fejlesztő eljárásunk alapja, hogy önmagához képest fejlődjön, lépjen előre a gyermek. A lehetőségek megteremtésével a gyermeki fejlődés mozgatórugója az önfejlesztés lesz, hiszen a gyermek is arra törekszik, hogy alkotásai egyre jobban hasonlítsanak a valóságra. A segítség módját illetően várjuk ki először, hogy mit alakít ki magától a gyermek, s ne arra gondoljunk, hogy mit kell tudnia a gyermeknek. Az iskolakezdéshez a fentiek mellett fontos, hogy kialakuljon a finom motorikus koordináció, a vizuális észlelés, megfigyelés, emlékezet megfelelő fejlettsége, mely egyaránt szükséges a sikeres iskolai munkához.

Sikerkritérium:

Akkor tekintjük sikeresnek pedagógiai tevékenységünket a rajzolás, festés, mintázás területén, ha

- olyan alkotó légkört teremtünk, melyben a gyermekek szívesen, örömmel tevékenykednek, alkotnak
- egyéni képességeik kibontakoztatását segíti.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- a rajzolás, mintázás, kézimunka kedves örömteli tevékenységgé válik
- rácsodálkoznak a szép látványra, tudnak gyönyörködni benne, esztétikai véleményt alkotni

- kézmozgásuk lehetővé teszi az egyre finomabb mozdulatokat kívánó feladatok elvégzését
- a vizuális észlelésük, megfigyelésük, emlékezetük fejlődik
- az eszközöket készségszinten kezelik
- ismerik a különféle ábrázolási technikákat, anyagokat, azokat képesek önállóan megválasztani és alkalmazni, szükség esetén közös feladatokban együttműködni
- képalkotásukban megjelenik a tér, síkba való átfordítása
- munkáikban tükröződnek a világról szerzett egyre valósabb ismeretük, de elsősorban érzelmi megnyilvánulásai, kialakul saját forma-nyelvük a gyermekek alkotására jellemző a részletező formagazdagság, a színek változatos használata
- használják a népi, nemzeti, etnikai kultúrában megjelenő díszítő motívumokat
- a kiemelt figyelmet igénylő-tehetséges gyermekek szabad önkifejezése megvalósul.

4.5. Mindennapos mozgás

A mozgás a gyerek alapvető és egyik legkedveltebb tevékenysége, fontos örömforrás, ami formálja a testet és a lelket. Általa ismeri meg a környezetét, fejlődik értelme, személyisége, amely visszahat a mozgására. A felszabadult, örömteli mozgás segíti az idegrendszer fejlődését, érését. Különösen fontos a mozgás, hiszen minden gyermeki tevékenység alapja. Programunkban centrális helyet foglal el a mozgásnevelés, amely a fejlesztés alapjául szolgál. Miközben mozog a gyermek, tapasztalatokat gyűjt, fejlődik, csont és izomrendszere, alakulnak mozgás koordinációi, testi képességei, pontosabbak, finomabbak lesznek mozdulatai, észlelési funkciói. Számunkra az igazán érthető és feldolgozható információ, amit megtapasztal mozgás és tevékenység útján. A tanulási zavarok kialakulásának megelőzésében kulcsfontosságú a széleskörű mozgásfejlesztés.

A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- c) szervezett mozgásos tevékenység.

Alapelvünk, hogy gyermekeinknek minél több mozgáslehetőséget biztosítsunk mind a csoportszobában, mind a szabadban, mind óvodán belül és óvodán kívül.

Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

A tevékenység célja:

A rendszeres mozgás, a természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgásigény kielégítése, melynek során megalapozódik a mozgás szeretetére épülő egészséges- életvitel és életmód.

Az óvodapedagógus feladatai:

- rendszeres, mindennapi mozgással, az egészséges életmódot erősítő tevékenységek biztosítása, az egészséges életvitel kialakítása, a gyermekek egészségének megőrzése, edzése
- a játékos mozgásos tevékenység által a mozgásigény kielégítése, felkeltése mozgáskultúra fejlesztése, az egyéni szükségletek és képességek figyelembevételével
- nevelési feladatok megvalósításához, mozgásos tapasztalatok, tervezése és a mindennapi gyakorlati megvalósítása
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, a mozgástapasztalatok bővítése, a mozgáskészség alakítása, mozgásra készítendő biztonságos környezet kialakítása
- játékos mozgásban az értelmi és szociális képességek, társra figyelés fejlesztése
- testi képességek (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség), fizikai erőnlét a koordinációs készségek, és a térérzékelés tudatos fejlesztése

- az egyéni lemaradásokat kompenzáló speciális mozgásos játékok közvetítése, a hátránnyal küzdő gyermekeknek (Gyógytestnevelő és fejlesztőpedagógus mikro csoportos tevékenysége)
- biztonságban végezhető mozgásélmény feltételeinek megteremtése, a csoportszobában és az udvaron egyaránt
- a közös, örömmel végzett mozgás közben társas kapcsolataik szélesedjenek
- társakhoz való alkalmazkodás közben fejlődjön önuralmuk, együttműködő képességük és toleranciájuk
- világos, konkrét értékeléssel támogassuk pozitív énképük alakulását
- alkalmazzunk versenyjátékokat, ezek által alakuljon ki szabálytudatuk, fejlődjön kitartásuk, éljék át a sikert és kudarcot egyaránt.
- alakítsuk ki és tartassuk be a szabályokat és szokásokat a balesetek megelőzése érdekében
- a testrészek téri irányok, formák bemozgásával, megismerésével és megnevezésével fejlődjön térészlelésük, gyarapodjon szókincsük, bővüljön a testsémával kapcsolatos ismeretük
- a megnevezett, látott és elvégzett cselekvések, mozgások segítsék elő a különböző észlelési területek integrációját.

Differenciált feladatadással folyamatos gyakorlás során mozgásuk fejlődik, minőségi változásokon mennek keresztül. A mindennapos mozgás a mozgásos tevékenységek anyagára épül, erősíti hatásrendszerét. Biztosítja a gyermekek számára a rendszeres mozgást, a napi felfrissülést. A mozgás, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, csúszás, mászás, egyensúlyozás, dobás), és testi képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés.

Kedvezően befolyásolja a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró-képességét és az egyes szervek teljesítőképességét. Fontos számunkra, hogy a felnövekvő generáció egészséges életmód iránti igényét már az óvodában megalapozzuk.

A mozgáskultúra fejlesztése mellett a mozgás segíti a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntés és az alkalmazkodóképességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását, szabálytudatát. A gyerekek mozgásmotivációja egyrészt a szabad mozgás biztosítását, másrészt a *pedagógus, kezdeményező, játékra hívogató magatartását* jelenti. A nevelő pozitív magatartása megerősíti, ösztönzi a gyerekeket a cselekvésben.

Tapintattal hagyjuk játszani, szükség esetén együttműködünk, segítjük, ösztönözzük a gyerekeket. Naponta többször kezdeményezünk mozgásos utánzó-, szerep- és szabályjátékokat (futó-, fogó-, verseny- és labdajátékokat).

A kezdetektől hangsúlyt kap a mozgáskreativitás, a gyermek mozgásos ötletei a különböző mozgásos tevékenységekben. A kezdeményezett játékokba kedvük, érdeklődésük szerint kapcsolódhatnak be. Az eltérő mozgásfejllettség, a készség, képesség különböző szintje miatt differenciált bánásmódot alkalmazunk.

A gyermekeknek nem csak óvodán belül, hanem óvodán kívül is biztosítunk mozgáslehetőséget. Külső oktatók bevonásával gyermekeink középső csoportos koruktól kezdve heti rendszerességgel fakultatív korcsolya oktatáson, táncoktatáson, a nagycsoportosok pedig még ezeken kívül úszásoktatáson vehetnek részt (amennyiben a feltételek adottak).

Mindennapi mozgás: Naponta szervezett tevékenység, mely megmozgat, „felfrissít”. Megjelennek benne mindazok a mozgásformák, melyek a mozgásos tevékenységhez kapcsolódnak (futás, gimnasztikai elemek, játék), de a korrekciós játékos gyakorlat, zenés torna is helyet kap (láb-, testtartást javító pl.). Végezhető a szabadban, torna-és csoportszobában is. A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

Sikerkritérium:

Akkor mondhatjuk sikeresnek pedagógiai tevékenységünket a mozgás területén, ha óvodásaink önként, szívesen, örömmel vesznek részt a mozgásban, mozgásos tevékenységekben, a szabad játékban, illetve a szervezett tevékenységekben.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végére:

- a gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékban
- a gyermekek mozgása összerendezett, kialakult a nagymozgása, finommozgása, egyensúlyészlelése
- ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni
- tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni
- szeretnek futni, képesek 50 — 100 m távolságot kitartóan végig futni.
- a természetes mozgások (csúszás, kúszás, mászás, dobás) technikáit ismerik
- tudnak helyben labdát pattogatni
- a különböző verseny játékok, ügyességi játékokban betartják a szabályokat
- képesek alkalmazkodni társaikhoz, toleránsak, együttműködők, segítőkészek.

4.6. A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, az összefogás, a nemzeti, családi és a távi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Az élő és élettelen környezetünkkel való harmonikus együttélést, életmódot, gondolkodást, viselkedésmódot, szokást és értékrendszert sajátítsák el. Ismerkedjenek meg a természeti és társadalmi környezet jellemzőivel, ok-okozati összefüggéseivel. Biztonságban tájékozódnak környezetükben, ismerik szűkebb és tágabb, természeti és emberi környezetüket. Alakuljon ki pozitív érzelmi viszonyuk a természeti, társadalmi, tárgyi világ iránt. Ismerjék meg környezetünk értékeit, s játékosan tanulják meg ezek szeretetét és megbecsülését. A spontán és irányítottan szerzett tapasztalatokat élményszerűen éljük át.

A környezetismerethez társuló anyanyelvi nevelés az észlelés és motoros megtapasztalás, a gyermeki szimbolikus és fogalmi gondolkodás elemi szintjének kialakulását segíti elő.

A gyermekek rendelkezzenek életkoruknak és egyéni fejlettségüknek megfelelően sokoldalú érzékszervi megtapasztalásból eredő mennyiségi, formai, és kiterjedésekkel összefüggő ismeretekkel, készségekkel, tapasztalataikat tevékenységekben tudják alkalmazni.

A tevékenység célja:

A tudatos környezeti kultúra megalapozása, mely magába foglalja a környezettudatos magatartást az élő környezet tiszteltét és megóvását.

A gyermek tapasztalatokhoz juttatása a szűkebb és tágabb természeti- emberi- tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól és az ismeretek rendszerezése. A felfedezések, felfedeztetések során pozitív viszony kialakítása a természethez, az emberi alkotásokhoz. Az élő és élettelen környezetünkkel való harmonikus együttélés, életmód, gondolkodás, viselkedésmód, szokás és értékrendszer alakítása (környezetvédelem, természetvédelem).

Az óvodapedagógus feladatai:

- a gyermek meglévő tapasztalataira, élményeire, kíváncsiságára, megismerési vágyára, sokoldalú érzékelésén alapuló érdeklődésére építés
- a természeti, és szűkebb lakókörnyezetükhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása

- több érzékszervre ható, és cselekvés közben felfedezett környezeti tapasztalatszerzés feltételeinek megteremtése, a spontán szerzett tapasztalatok rendszerezése bővítése mellett ezek különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlásának biztosítása
- tanulási készségeket, képességeket meghatározó részfunkciók tudatos fejlesztése (alkalmi, folyamatos megfigyelés, gyűjtés, szimulációs játékok közben)
- a környezet megismerésének komplex-integrált tevékenységsoraiban a spontán és irányított beszélgetéssel, önértékelítő törekvések segítése, anyanyelvi-értelmi nevelés megvalósítása
- a gyermekek önálló véleményalkotási, döntési képességeinek fejlesztése a kortárs kapcsolatokban és a környezet átalakításában
- a beszélő környezet megteremtése, a természetes beszéd és kommunikációs kedv fenntartása, ösztönzése és a gyermeki kérdések támogatása
- olyan jeles napok, településünkhöz fűződő néphagyományok, multikulturális elemek beépítése az óvodai életbe, amelyek érzelmileg gazdagítják gyermekeink óvodai életét, fejlesztik az erkölcsi tulajdonságaikat, megalapozza szokás és normarendszerüket (szület, Mihály-nap, Márton nap, advent, farsang, húsvét stb.)
- a családi tárgyi kultúra értékeinek megismerése, beépítése a napi gyakorlatba
- a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek speciális pedagógiai módszerekkel történő tevékenységének, tapasztalatszerzésének biztosítása
- a szülők környezettudatos magatartásának befolyásolása, bevonásuk a környezet megfigyelésébe, átalakításába
- szociális hátrányok enyhítésére szülőkkel közös ismeretszerző kirándulás szervezése
- segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt fenntarthatósági szemléletformálásra, a környezettudatos magatartás alakítására.

A külső világ tevékeny megismerése, környezetünk

A környezet megismerésének tartalmát négy, egymástól elkülöníthető, de a gyermekek tapasztalatszerzésének irányításában elválaszthatatlan terület biztosítja:

1. a társadalmi és természeti környezet megismerése
2. környezetünk formai és mennyiségi viszonyai
3. környezet alakítás
4. környezetvédelem

4.6.1. A társadalmi és természeti környezet megismerése

Az óvodába lépéskor már vannak a kisgyermeknek tapasztalatai, amelyeket az otthoni környezetéből hoz. Koruknak megfelelően rendelkeznek ismeretekkel a családról, szükségleteikről, munkájukról, a családtagok egymáshoz való viszonyáról, az együttélés tapasztalatairól. Viselkedésükre jellemző a szeretet, a tisztelet, az őszinte együttérzés, az egymás iránti érdeklődés, a segítő szándék, a megértés.

Az óvodába lépéskor legfontosabb a biztonságérzet kialakulása, az óvónők és a többi gyermek elfogadása. Az érzelmi kötődés alapja, hogy általa a gyermek befogadóvá, érdeklődővé, kíváncsiává válik az őt körülvevő természeti, társadalmi környezetre és eseményekre. Az óvodai környezet kezdetben nagy gondot jelenthet a gyermek számára, a legnagyobb pedagógiai tapintat ellenére is. Ezért elsődleges feladat az óvoda és környezetének bemutatása, megismerése, valamint az óvodában dolgozó felnőttek munkájával való ismerkedés. Ismerjék meg az óvoda utcáját, a környéken fellelhető üzleteket, boltokat, intézményeket. Szerezzenek tapasztalatokat a felnőttek munkáiról (kereskedelmi eladók, építésen dolgozók stb.) Látogassanak el az orvosi rendelőbe, hogy megismerjék az orvos, védőnő munkáját, a betegellátás feladatait. Szerezzenek tapasztalatot könyvtár, iskola látogatáskor beszélgessenek az ott szerzett élményekről.

Tudják megnevezni az emberi testrészeket, ismerjék és gyakorolják önállóan tisztán tartásukat, ismerjék érzékszerveiket, funkcióikat, védelmüket.

A közlekedésre nevelés során gyakoroljuk a helyes gyalogos közlekedést. Fontos nevelési feladatunk a helyes viselkedés kialakítása, a közlekedési morál megalapozása (udvariasság, köszönés, más utas vagy gépjármű mozgásának nyomon követése.) Megismertetjük a közlekedési eszközökkel, az óvoda környékén megtalálhatókat a természetes környezetben, a nem elérhetőket pl. képről, projektor, laptop használatával (PPT-ről, CD-ről) szemléltessünk. Megfigyeltetjük a napszakokat, a hozzájuk fűződő tevékenységeket. Beszélgetünk az idő érzékeléséről, múlásáról, a hónapok nevéről, az évszakok váltakozásáról.

A természeti környezet megismerésének alapja az évszakok megfigyeltetése. Észrevetjük a természeti jelenségek szépségét az időjárás változásait, hatásait a növényekre, állatokra. Az ok-okozati összefüggéseket minden esetben korcsoportoknak megfelelően beszéljük meg. Gyűjtünk terméseket, leveleket, tollakat, kavicsokat, az évszakra jellemző képeket. Ezzel a tevékenységgel nemcsak megfigyelőkéességük, ismeretük, esztétikai érzékük fejlődik, de feladattudatuk, kíváncsiságuk is, amely később az iskolai munkát is megkönnyítheti. Kihasználjuk a természetes környezet nyújtotta lehetőséget sétáink, kisebb kirándulásaink alkalmával és az ott fellelhető természeti szépségeket, vagy ember alkotta szobrokat, műemlékeket, múzeumokat több alkalommal látogatunk meg és beszélgetünk róla. Azokat az alkalmakat melyek kísérletezésre adnak lehetőséget, minden esetben kihasználjuk (levél ereztének megfigyelése, hó tulajdonságai, növény, vagy bogár megfigyelése stb.) Minden környezethez hozzátartozik a növény és állatvilág. Míg a növényeket és fejlődésüket az óvodai környezetben is megfigyelhetjük, addig az állatokat eredeti, természeti környezetükben célszerű a gyermekekkel megfigyeltetni (baromfiudvar). Tó közelsége sok lehetőséget ad a vizinövények és állatok, vízi járművek sportok, halászat, horgászat megfigyelésére, hajókiránduláson való részvételre. Közvetlen környezetünk megismertetése, megfigyeltetése fontos feladatunk a bevándorló gyermekekkel, még ezzel is elmélyítve a hazánkhoz, szülőföldünkhöz való viszonyukat, szeretetüket. Kíváncsiságukra, érdeklődésükre, a már meglévő ismeretükre, tapasztalataikra, élményükre építve biztosítjuk a gyermekek számára a változatos tevékenységeket, ahol további élményt, tapasztalatot szerezhetnek.

4.6.2. „Ovi-zsaru” program

Óvodánk csatlakozott az országos „Ovi-zsaru” programhoz. A gyermekek olyan, a mindennapok során hasznosítható tájékoztatást, ismereteket kapnak, mely segíti őket a könnyebb eligazodásban az élet folyamán. A gyermeki érdeklődésnek, motivációnak megfelelően az ismereteket a mese által mélyíti el a program. Biztonságérzetük növelésében, szabálytudatuk kialakításában segíti őket a program tematikája, ami hatással van magatartásukra, kihat viselkedéskultúrájukra. A programot nagycsoportban alkalmazzuk.

Témái:

1. A helyes bemutatkozás szabályai (idegennek, egymásnak).
2. Az idegen személyekkel szembeni helyes viselkedés (ne fogadjanak el semmit, ne engedjék be az idegent otthonukba).
3. A helyes, biztonságos viselkedés otthonukban, ha a szülő nem tartózkodik otthon.
4. Veszélyes anyagok és helyzetek megismerése és elkerülése.
5. Segítségkérés módjai, hívószámok megismerése.
6. A helyes közlekedés szabályai, megismertetése a gyakorlatban.
7. A programot az óvónő vezeti le, de a rendőr személyes megjelenése is segíti a munkáját.

4.6.3. Környezetünk mennyiségi és formai viszonyai - matematika

A környezetünk megszerettetése közben a gyermekek mennyiségi, alak, nagyság, tér- és síkbeli szemléletét is alakítjuk. A környezet változásainak megfigyeltetése együtt jár a matematikai alapismeretek gyakoroltatásával, bővítésével.

A matematikai nevelésre egész nap során módunk és lehetőségünk van, hiszen a gyermekek tevékenységformáiban számtalan alkalom kínálkozik. Ezek tudatos kihasználása fontos feladatunk. Az optimálisan fejlődő, természetes környezetben sokat és szabadon mozgó gyermekeknek nagyon sok lehetősége van a matematikai tapasztalatok szerzésére. A gyermek életkori sajátosságait figyelembe véve már óvodás korban is nyújtunk matematikai ismereteket, de ekkor még teljesen indirekt módon a játékaikba, mindennapi tevékenységeikbe ágyazva. Az óvodai matematikai nevelésben egy-egy képesség fejlesztése többfajta tevékenység során is megvalósulhat. Matematikai nevelésünk a gyermekek észlelésére, érzékelésére és megismerési vágyára épít. A kötetlen kezdeményezések minden esetben támaszkodnak a gyermekek ötleteire, igényeire, aktuális élményeire. A matematikai képességek fejlesztését játékosan, a játékban, mindennapi tevékenységekben valósítjuk meg. Az óvodába érkező gyermekeknek a matematikai tapasztalatai igen eltérőek tudatos neveléssel biztosítjuk a gyermekek folyamatos fejlődését, s az iskolába lépéshez szükséges készségek elérését. Ehhez alapnak tekintjük a kisgyermekkorra jellemző megismerési vágyat, amely matematikai információkat is tartalmaz.

Az életkori sajátosságok miatt a matematikai ismeretszerzés több formájára építünk:

- utánzásos
- minta, modellkövető
- spontán játékos tapasztalatszerzés
- az óvónő által irányított megfigyelésre épülő, gyakorlati probléma és feladatmegoldás
- a gyermeki kérdésre adott magyarázatok és az óvónő által történő kezdeményezések.

Már az óvodáskor előtt is érdeklődő, nyitott gyermek az óvodába kerülés után is sok ismeretet sajátít el. Rendeződnek játékban és egyéb területen megfigyeléseik, melyek lehetnek spontán, de az óvónők által irányítottak is. Az irányított megfigyelések alkalmával lehetőségünk nyílik az ismeretek feldolgozására, sokoldalúbb megközelítésre. Minél több érzékszervre hatóan cselekedtetjük, annál mélyebb ismertekre, készségekre tesz szert a gyermek. A gyermekek téma iránti aktivitása, témában való elmélyülése dönti el számunkra, hogy a matematikai nevelés témaköréből melyek azok az anyagok, amelyeket a tevékenységek során feldolgozunk. Tevékenységeink során mindig szerepet kap az életre nevelés, hiszen a problémák mindig kötődnek a napi tevékenységekhez s közben lehetőség nyílik a matematikai ismeretek közvetítésére és elsajátíttatására.

A tevékenység célja:

A környező világ mennyiségi, formai, kiterjedés béli összefüggéseinek felfedeztetése és megtapasztaltatása. A gyermekek életkorának és egyéni fejlettségének megfelelően sokoldalú érzékszervi tapasztalatszerzés biztosítása. A matematikai kíváncsiság és érdeklődés kibontakozásának segítése, a matematikai szemlélet megalapozása játékos formában.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a gyermekek spontán és irányított helyzetekből adódó matematikai tapasztalatszerzés útján történő érdeklődésének felkeltése.
- pozitív viszony kialakítása, a probléma helyzetek megoldásához a logikus gondolkodás megalapozása, az elemi ok-okozati összefüggések felismertetése, tevékenységekben, élethelyzetekben való gyakorlása
- a kognitív képességek cselekvés során történő fejlesztése, különös tekintettel az érzékelés, észlelés, emlékezés, megértés fejlesztésére
- a gyermeki tevékenység változatos formáinak (egyéni, páros, mikro csoportos) biztosítása, a cselekvéses, tanulásból adódó tapasztalatok összegzése
- a gyermekek önálló véleményalkotásának, döntési képességének megalapozása, sajátos logikájának elfogadása, egymás véleményének meghallgatásával, kortárs kapcsolatokban, és problémahelyzetekben
- a gyermekek aktív, passzív szókincsének, mennyiségi-minőségi gyarapítása, a fogalmak, relációk körének és tartalmának bővítése, új fogalomrendszer kialakítása

- a gondolatok, a problémamegfogalmazás, pontos egyértelmű, a gyermekek számára érthető közvetítése
- a gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követése, differenciált képességfejlesztés
- tehetségfejlesztés.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végére:

- felismerik a környezetükben lévő elemi matematikai összefüggéseket
- a halmazokkal való műveletek végzésében jártasak; összehasonlítás: mennyiség, nagyság, forma, szín szerint
- megoldanak alapvető problémahelyzeteket, felismernek tapasztalati összefüggéseket, következtetéseket
- értik és helyesen alkalmazzák az összehasonlítást kifejező szavakat, relációkat, matematikai összefüggéseket, tapasztalataikat, ismereteiket, a játéktevékenységekben tudják alkalmazni
- felismernek az alapvető geometriai formákat
- kialakul az alapvető helyzetek, relációk az irányok megkülönböztetése, a balról-jobbra való haladási irány követése.

4.6.4. Környezetalakítás

A természetben megfigyelt tárgyak, termények, jelenségekről szerzett benyomások eszközül szolgálhatnak a gyermekek játékához és alkotó tevékenységéhez.

A természetes tárgyi környezetét a gyermekek a lehetőségekhez képest átalakíthatja (tevékenységváltás, ünnepek adta lehetőségek). A munka jellegű, tevékenységekben célszerű a gyermekeket is bevonni (csoportért végzett munka, rendrakás stb.). Megtanulják a szerszámok, eszközök neveit, célszerű használatát, miközben tapasztalatot szereznek, bővülnek ismereteik. (alkalmi munkák, naposság, növény — és állatgondozás) Az ilyen tevékenységek hozzájárulnak a társas kapcsolatok alakulásához, a közösen vagy egymásért végzett munka megérteti a tevékenység értelmének, szükségességének, örömeinek átélését. A környezeti tevékenységek megkezdése előtt minden esetben felhívjuk a figyelmüket a megfelelő balesetvédelmi megelőzési szempontokra.

4.7. Munka jellegű tevékenységek

A munka a gyermek mindennapi tevékenységének része, mely az óvodai élet egészében érvényesülő folyamat. Megerősítést nyer a munka jellegű tevékenység nevelőértéke. A fejlesztés csak és kizárólag a gyermek örömteli, örömmel vállalt tevékenységén belül valósul meg, mely alapja kötelesség- és felelősségvállalás alakításának. A munka sajátossága, hogy bizonyos külső kényszer is motiválja, lemérhető, konkrét célja van. A munkálkodásuk során ismerkednek szűkebb és tágabb környezetükkel, szülőföldjükkel a tárgyi-, és természeti világról egyre pontosabb információ birtokába jutnak, a biztonságos és elérhető munkaeszközök használata közben lehetőség nyílik — a különböző észlelési formák összekapcsolásával — a munkavégzés pontosabbá és szervezettebbé tételére. A munka nem csak a gyermekre gyakorol hatást, hanem azzal kölcsönhatásban környezetére is, azt formálja, átalakítja tevékenysége során. A munkára nevelés az óvodai életünknek, a gyermekek mindennapi tevékenységének szerves része.

Többnyire külső irányítással folyó, célra irányuló tevékenység.

A mindennapi munkálkodásunk közben a gyermekek ismerkednek környezetükkel, annak tárgyi és élővilágával. Mozgásos, érzékszervi információkat szereznek, ezáltal gazdagodnak ismereteik, fejlődnek képességeik, készségeik, közösségi magatartásuk, erkölcsi, akaratí tulajdonságaik, esztétikai érzékük.

A gyermeki munka megszerettetésén keresztül, alakulnak a munkavégzéshez szükséges, attitűdök **készségek, képességek, erkölcsi tulajdonságok, kompetenciák:**

- kognitív: pontosan értsék meg, mit várunk el tőlük, sajátítsák el az eszközök célszerű használatát, alakuljon az összpontosítási-, munkaszervezési képességük

- érzelmi-akarati: alakuljon ki önállóságuk, önértékelésük, önbizalmuk, kitartásuk
- szociális társas: alakuljon ki a felelősségérzetük, feladattudatuk.

A munka jellegű tevékenységek alapvetőfeltételei:

- az életkorhoz, a fejlettséghez igazodó munkalehetőség,
- megfelelő méretű, minőségű, mennyiségű munkaeszköz,
- elegendő hely és idő a munkavégzéshez, nyugodt légkör,
- a felnőtt mintája.

Munkatevékenységek

- Önkiszolgáló munka:
 - étkezés,
 - öltözködés,
 - testápolás.
- Csoportért, közösségért végzett munka:
 - naposi teendők,
 - környezetünk rendben-és tisztántartása, szépítése, kerti munkák,
 - alkalomszerű munkák,
 - egyéni megbízatások,
 - ünnepekhez, hagyományokhoz kapcsolódó munkatevékenységek.

A különböző munkafajták bevezetését fokozatosan, az életkor, fejlettség figyelembe vételével végezzük. A munka jellegű feladatokat rendszeresen biztosítjuk.

Fontosnak tartjuk, hogy a család is szoktassa a gyermekét a saját személyével kapcsolatos teendők elvégzésére, vonja be a közös tevékenységekbe.

A tevékenység célja:

A gyermeki munka megszerettetése, hogy örömmel és szívesen végzett aktív tevékenységgé váljon. A gyermeki munkán keresztül olyan képességek, készségek, tulajdonságok alakítása (kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság), amelyek pozitívan hatnak a gyermekközösségre.

Az óvodapedagógus feladatai:

- megalapozzuk a munkához való pozitív viszonyukat (pozitív megerősítéssel)
- kialakítjuk a munkavégzéshez szükséges készségeket, képességeket, attitűdöket
- megteremtjük a gyerekek életkornak és fejlettségének megfelelő munkalehetőségek és munkafeltételeket
- a munkavégzéshez alapvető feltételek biztosítása (idő, hely, eszköz, légkör)
- szervezze meg úgy a munkát, hogy az élményszerű legyen, közben segítse kötelességtudatuk, önállósodási törekvésük kialakulását
- szívesen végezzenek a közösségért munkát, ezáltal fejlődjön szociális érzékenységük
- a munka és munka jellegű tevékenységek közben megismertetjük és megtanítjuk a munkaeszközök célszerű, helyes használatát hogy, begyakorolódjanak, pontosabbá váljanak munkakészségeik, megtanulják az alapfogásokat, képessé váljanak az együttműködésre
- a gyermekek önkéntesen, önállóan, örömmel, képességeik szerint végezhessek a személyükkel kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, illetve a közösség érdekében végzett munkatevékenységet
- biztosítsa aktív-cselekvő részvétellel a munkavégzés lépéseinek elsajátítását
- tudatos pedagógiai munka során a munkavégzéshez szükséges szokások kialakítása és betartásának, konkrét, reális, fejlesztő értékelése
- az iskolakezdéshez szükséges munkaérettség kialakítása
- saját és mások munkájának elismerésére, megbecsülésére nevelés
- önálló véleményalkotás, döntési képesség fejlesztése kortárs kapcsolatokban, együttműködés közben a közösségért végzett munkák vállalásánál jelenjen meg a helyes önértékelés és önbizalom

- beszélő környezet biztosítása, a kommunikációs kedv fenntartása a gyermeki kérdések támogatása a munkavégzés során
- a munka tevékenységek során,- eszköz használat, helyi jellegzetességek- a szülőföldre, nemzethez kötődés erősítése
- a munkavégzésben a szülők közreműködésének aktív részvételének ösztönzése (pl. növény, állat gondozásba betekintés, gyűjtőmunka, környezetvédelmi napok)

Sikerkritérium:

Akkor mondhatjuk sikeresnek pedagógiai tevékenységünket a munka területén, ha

- biztosítjuk óvodásainknak az életkoruknak megfelelő munkalehetőségeket, munkaeszközöket
- örömmel, önként végzik azt
- kihasználjuk a gyermeki munka, fejlesztő hatását.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- tudjanak együttműködni a társakkal, felnőttekkel
- legyenek önállóak
- vállalják önként a tevékenységeket
- legyenek kitartóak, megbízhatóak, igényesek
- feladattudatuk kialakulóban van
- ismerjék a tevékenységhez szükséges szokásokat — szabályokat
- legyenek képesek mások és saját munkájuk megbecsülésére és elismerésére.

4.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Célunk: Változatos tevékenységek során, a gyermekek meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire építés közben, alakuljon kompetenciájuk, erősödjön attitűdjük, készségeik, képességeik, fejlődjön kreativitásuk. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg.

Az óvodapedagógus feladatai

- megismerési vágy, kíváncsiság sokoldalú érdeklődés, kielégítése, az óvodában folyó tevékenységekhez való pozitív viszony kialakítása
- a gyermekek tanulását támogató környezet megteremtése, az előzetes tapasztalatok figyelembe vételével
- különböző élethelyzetekben a gyermekek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetből szerzett spontán tapasztalatoknak, ismereteknek a célirányos fejlesztése
- tevékenység közben, szokások formálása, szociális együttlét iránti igény felébresztése; türelem, kivárá, alkalmazkodás, egymás segítése
- a gyermek önkifejező törekvéseinek segítése
- modell értékű kommunikációs helyzetek teremtése a gyermeki kérdések támogatására
- értelmi,- kognitív- kommunikációs képességek fejlesztése (érzékelés, valósághű észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás, valósághoz közelítő képzelet)
- a gyermekek személyiségének fejlesztése; önállóság, kitartás, pontosság, feladattudat
- a gyermek érési folyamatához személyiségéhez igazított, pedagógiai módszerek alkalmazása

- személyre szabott pozitív értékeléssel a cselekvéses tanulás segítése
- a gyermekek egyéni képességeinek, fejlődési ütemének, szociokulturális háttérének figyelembe vételével differenciált, egyéni fejlesztése
- a tanulás irányítása során egyéni, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.
- az iskolai beilleszkedés közvetett segítése
Az iskolaérettséget támogató pedagógiai munka
 - a. az iskolaválasztás támogatása
 - b. az iskolával való kapcsolat fenntartása
 - c. az óvoda- iskola átmenetet segítő program kidolgozása, megvalósítása.

A tanulás lehetséges formái:

- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása)
- spontán tapasztalatszerzés
- cselekvéses tanulás
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- általunk irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- gyakorlati problémamegoldás.

A felnőtt elfogadó magatartása pozitív hatással van a gyermek személyiségére, ezáltal fejlődésére. Az egyénre szabott, személyes, pozitív értékeléssel segítjük gyermekeink tanulását.

A tanulásirányítás a gyerekek folyamatos megfigyelésére épüljön. A tervezésnél fontos követelmény, hogy az újabb tapasztalatok és ismeretek szorosan kapcsolódjanak a már meglévőkhöz, tartalmuk fokozatosan mélyüljön, bővüljön.

A játékoság, mint alapelv, a tanulás egész folyamatában érvényesüljön. Az óvónő pedagógiai szabadsága alapján dönt az elvárható és a szükséges szervezeti keretéről a tevékenység alapú tanulási formákról. A foglalkozások kiterjesztett formában alkalmazandók, a szükséges módszertani felkészültség mellett, tervezettek, fokozatos időtartamúak, gyakorlatiasak, tevékenykedtetők. A csoport aktuális fejlettségi állapota, az egyes gyermekek igénye, szükséglete a foglalkozások tartalma és a helyi adottságok függvényében tervezzük, hogy melyik napon, milyen tanulási keretet-formát választunk. A tanítás-tanulás folyamatban a bizalomra, megértésre épülő óvónő-gyermek közötti kapcsolatra törekszünk, amelyben a gyermek, szorongás nélkül, örömteli kíváncsisággal vehet részt. Kiemelt szerepet kap a pedagógiai asszisztens a tanítás-tanulás folyamatában az óvodapedagógus útmutatásainak végrehajtásában segítve a gyermekeket.

A fejlődés nyomon követése, az eredmények elemzése, szükséges korrekciója.

A gyermekek fejlődését az erre a célra szolgáló fejlettségmérő lapon követjük, az óvodába lépéstől az iskolakezdésig. Az óvodai nevelés a teljes óvodai életet magában foglaló, tevékenységek keretében folyik. A gyermekek iskolakészültségét az egyéni érési tempó figyelembe vételével állapítjuk meg, amely az óvodából az iskolába történő lassú átmenetet segíti. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelés eredményeként kialakul az iskolai munkához szükséges fejlettségi szint.

Sikerkritérium:

Akkor mondhatjuk sikeresnek pedagógiai tevékenységünket, ha a tanulás

- sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés útján történik, érvényesül a játékoság
- személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakoztatását.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben

majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

- a testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz.
- megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás
- teste arányosan fejlett, teherbíró, mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes
- mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes
- a lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre
- a tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez
- érzékelése, észlelése tovább differenciálódik; különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek:

- az önkéntelen emlékezeti bevézés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevézés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is érette válnak az iskolára.
- a szociálisan egészségesen fejlődő gyermek, kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtten és gyermektársaival.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb — szükség szerint kreatív — elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

4.9. Az információs és kommunikációs kultúra megalapozása, az IKT eszközök használata

Az óvodánkba járó gyermekek erősen digitalizált világba születtek és várhatóan felnőttként is boldogulniuk kell majd az informatika világában. A gyors fejlődés következtében az ismeretek elsajátításának módja is változik: mind nagyobb szerep jut a vizualizációnak. Fontos az informatikai írástudás megalapozása, az élethosszig tartó tanulás előkészítéséhez a legfontosabb információkezelési alapismeretek játékos, szinte észrevétlen elsajátítása.

A 21. század kihívásaihoz igazodva fontosnak tartjuk az IKT eszközök használatát óvodánkban, mely magába foglalja a projektor, számítógép, laptop, Bee-bot tablet, nyomtató, cd lejátszó, digitális fényképezőgép, dvd lejátszó, diavetítő, internet használatával való ismerkedést. Törekszünk az IKT eszközök számának folyamatos bővítésére és rendszeres alkalmazására.

Célunk: olyan játéktevékenységek biztosítása, amelyekben a gyermekek megismerik az informatikai eszközöket (fényképező, Bee-bot, tablet stb.) és azokat biztonsággal, félelem nélkül használják, közben tanulnak egymástól is.

Feladataink (az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítő alkalmazottak)

- Megalapozzuk a digitális írástudást, az információs kultúra és a későbbi egészséges IKT eszközhasználatot.
- A kiemelt figyelmet igénylő és a tehetséges gyermekeket színvonalasan és korszerűen fejlesztjük ezen eszközök használatával.
- Bővítjük játékszereinket az önkéntesség megőrzésével.
- Az IKT eszközökkel való tevékenység során fejlesztjük a gyermekek szociális készségeit, mozgását, képességeit (kommunikáció, téri tájékozódás, emlékezet és gondolkodás, figyelem, alkotó képzelet, kreativitás, problémafelismerő és -megoldó képesség) és önbizalmát, önértékelését.
- Folyamatosan gyűjtjük a korosztálynak szóló színvonalas, digitális tananyagokat.
- A szülőkkel folyamatosan kommunikálunk és szükség esetén segítséget nyújtunk az informatikai eszközök optimális szintű alkalmazásához.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek ismerik az informatikai eszközöket és azokat biztonsággal, félelem nélkül használják.
- Tisztában vannak az IKT eszközök helyes és egészséges használatának mértékével.
- Örömmel és szívesen vesznek részt az IKT eszközöket használó játékokban, tevékenységekben.

V. Az óvodai élet megszervezésének elvei

5.1. A csoportszervezés elvei

- aránytalan terhet nem jelent az intézményben dolgozókra.
- nem sérti az integrációs gyakorlatot, kerüli a szegregációt
- óvodán belül, ha a feltételek adottak, többféle csoport-kialakítási elv is érvényesülhet, amennyiben az nem sérti a helyi nevelési gyakorlat alapelveit:

A csoportalakításnál a homogén (azonos életkorúak) gyermekcsoportok kialakítását szorgalmazzuk, amennyiben ezt a beóvodázott gyermekek száma, születési ideje lehetővé teszi, a fenti szempontok figyelembe vételével. A csoportszervezésről évente, a nevelőtestület véleménye

alapján, az intézményvezető dönt. Az óvodapedagógusok törekvése, segíteni a gyermekeket eljutni a lassú fejlődés átmenetnek abba az állapotába, amely által óvodásból iskolássá érnek. Nevelési hatékonyságunkat a tudatos képességfejlesztéssel — kognitív, kommunikációs — magyarázzuk, melyekhez nélkülözhetetlen a „kortársi csoporthatások”, ezért az azonos életkorú gyermekek esetében csoportok közötti átjárhatóságot biztosítjuk. Az azonos életkor nem jelenti azonban a gyermekek homogén fejlettségi szintjét. Fontos feladatunk az egyéni fejlettségi szintnek megfelelő differenciált fejlesztő munka (felzárkóztatás, képességfejlesztés). Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, élıszavas mese és közösségi játékelmény biztosításával.

A csoportszervezés szempontjai:

- átlaglétsszám 20 fő, maximum 25 fő, ha a csoportszoba férőhelye engedi
- nevelőtestület pedagógiai elvein alapuló szervezési elképzelések
- tartalmi szempontok alapján: életkor, fejlettség

Az óvoda nyitva tartási idejében a gyermekekkel történő fejlesztőtevékenységek mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó **iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben** vesznek részt.

Óvodánkban osztott (homogén) nagycsoportok működnek, így az iskola-előkészítő fejlesztés a csoporton belül, a csoport óvodapedagógusainak vezetésével történik, melynek tervezését és adminisztrációját az oviKréta csoportnaplójában rögzítjük.

A **gyermek fejlődésének nyomon követése** a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében, az ovikréta erre kialakított felületén.

A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

5.2. Napirend, hetirend

A gyermekek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlesztésekhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces), csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, élıszavas mese és közösségi játékelmény biztosításával.

A **napirend** igazodik a különböző tevékenységekhez a gyermek egyéni szükségleteihez, tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítására törekszünk, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez.

A napirend lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre, a szabad játék kiteljesedésére megfelelő időt biztosít arra, hogy a gyermek minden tevékenységét befejezze, pontosan elvégezze. Figyelembe vesszük a gyermek testi-lelki szükségleteinek kielégítésére fordítható időkeretet. Így a napirendben vannak rendszeresen ugyanabban az időben végzett tevékenységek, (étkezés, gondozás, mindennapos mozgás) melyek segítik a gyermeket eligazodni az időben, és nyugalmat, folytonosságot, támaszt biztosítanak. A gondozásnak kiemelt jelentősége van a nevelésben, a kapcsolatépítésben, a gyermekek önállóságának fejlődésének elősegítésében, együttműködve a gondozást végző óvodapedagógusokkal, pedagógia asszisztensekkel és dajkákkal. Valamennyi csoportban biztosítjuk az alternatív pihenést, az 5-7 évesek esetében minimálisra kell

csökkenteni a délutáni pihenő időt. Lehetőséget teremtünk a csendes tevékenységek és a szabad játék megvalósítására. A nyári időszak napirendjét is gondosan és tartalmasan tervezzük meg. Az év közben már kialakított szabályok, szokások normarendszer megtartásával adjunk lehetőséget a gyermekeknek arra, hogy az évszak örömeit szabadabban élvezze, és kötetlenebb formában biztosítsuk számukra a változatos tevékenységet.

Javasolt napirend

3-4 évesek, kiscsoport

Idő	Tevékenység
6,30 – 8,10	Folyamatos érkezés, szabad játék
8,10 – 10,30	Párhuzamos tevékenységek: szabad játék, szabadon választott tevékenység, tízórai, óvónő által kezdeményezett tevékenység. Mindennapos mozgás, kötelező mozgásos tevékenység heti egy alkalommal
10,30 – 11,30	Öltözködés, udvari játék, levegőzés
11,30 – 12,30	Öltözködés, mosdóhasználat, ebéd, előkészület a pihenéshez
12,30 – 14,30	Pihenés, egyéni szükséglethez igazodó ébredés
14,30 – 17,30	Mosdóhasználat, uzsonna, szabad játék, egyéni fejlesztés, tehetséggondozás, szabadon választott tevékenység, óvónő által kezdeményezett tevékenység

4-5 évesek, középső csoport

Idő	Tevékenység
6,30 – 8,10	Folyamatos érkezés, szabad játék
8,10 – 10,30	Párhuzamos tevékenységek: szabad játék, szabadon választott tevékenység, tízórai, óvónő által kezdeményezett tevékenység. Mindennapos mozgás, kötelező mozgásos tevékenység heti egy alkalommal
10,30 – 11,45	Öltözködés, udvari játék, levegőzés
11,45 – 12,40	Öltözködés, mosdóhasználat, ebéd, előkészület a pihenéshez
12,40 – 14,30	Pihenés, egyéni szükséglethez igazodó ébredés
14,30 – 17,30	Mosdóhasználat, uzsonna, szabad játék, egyéni fejlesztés, tehetséggondozás, szabadon választott tevékenység, óvónő által kezdeményezett tevékenység.

5-6-7 évesek, nagycsoport

Idő	Tevékenység
6,30 – 8,10	Folyamatos érkezés, szabad játék
8,10 – 10,40	Párhuzamos tevékenységek: szabad játék, szabadon választott tevékenység, tízórai, óvónő által kezdeményezett tevékenység: iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység Mindennapos mozgás, kötelező mozgásos tevékenység heti egy alkalommal

10,40 – 12,00	Öltözködés, udvari játék, levegőzés
12,00 – 12,40	Öltözködés, mosdóhasználat, ebéd, előkészület a pihenéshez
12,40 – 14,15	Pihenés, egyéni szükséglethez igazodó ébredés
14,15 – 17,30	Mosdóhasználat, uzsonna, szabad játék, egyéni fejlesztés, tehetséggondozás, szabadon választott tevékenység, óvónő által kezdeményezett tevékenység.

Nyári napirend Június 1-től augusztus 31-ig

Idő	Tevékenység
6,30 – 8,10	Folyamatos érkezés, szabad játék
8,10 – 12,00	Párhuzamos tevékenységek: játék a szabadban, tízórai, fürdés, napozás, egyéb szabadon választott tevékenység, óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenység
12,00 – 12,40	Öltözködés, mosdóhasználat, ebéd, előkészület a pihenéshez
12,40 – 14,30	Pihenés, egyéni szükséglethez igazodó ébredés
14,30 – 17,30	Mosdóhasználat, uzsonna, játék a szabadban, szabadon választott tevékenység, óvónő által kezdeményezett tevékenység

A tudatos tervezést szolgálja, itt határozzuk meg a megvalósítandó tevékenységek sorát. A **hetirend** csoportonként és életkoronként változó. A hetente ritmikusan visszatérő tevékenységek rendszere biztosítja gyermekeink számára a különböző fejlesztési tartalmak harmonikus egyensúlyát. Természetesen mindig figyelembe vesszük a gyermekeink igényeit, érdeklődését és a spontán adódó helyzeteket. Így a hetirend bármikor a gyermekek aktuális igényeihez igazítható. Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője azonban az óvodapedagógus, aki megtervezi a hetirendet, és aki a teljes nyitva tartás alatt foglalkozik a gyerekekkel. Mindig szem előtt tartjuk a szabad játék kitüntetett szerepét.

A heti rend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportokban, és lehetőséget nyújt a normarendszer segítségével az óvodások napi életének megszervezéséhez. A befogadás idején ügyelünk a rugalmasabb és alkalmazkodóbb heti rend összeállítására. Később az iskolára való felkészítés feladatai a heti rend pontosabb betartását kívánják meg.

HETIREND		
KORCSOPORT	KÖTELEZŐ FOGLALKOZÁS	CSOPORTOS FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSE
3 - 4 éves	Verselés, mesélés Irányított mindennapos mozgás	A külső világ tevékeny megismerése Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka Ének, zene, népi játék, tánc Szervezett mozgásos tevékenység
4 - 5 éves	Irányított mindennapos mozgás Szervezett mozgásos tevékenység Verselés, mesélés	A külső világ tevékeny megismerése Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka Ének, zene, népi játék, tánc

5 - 7 éves	Verselés, mesélés Szervezett mozgásos tevékenység A külső világ tevékeny megismerése Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka Ének, zene, népi játék, tánc Irányított mindennapos mozgás
------------	---

A szervezett tanulás munkaformái

Frontális	Szervezett mozgásos tevékenység, Irányított mindennapos mozgás, Verselés, mesélés, Ének, zene, népi játék, tánc
Mikro csoportos	A külső világ tevékeny megismerése, Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka, Ének, zene, népi játék, tánc, Szervezett mozgásos tevékenység, Irányított mindennapos mozgás
Kooperatív	A külső világ tevékeny megismerése, Verselés, mesélés, Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka Ének, zene, népi játék, tánc
Egyéni	Részképességek fejlesztése egyéni igények szerint
Páros	Együttműködés rokonszenvi alapon, mely segíti a nevelés eredményességét. Tanulási motiváció kialakítását célozza, részképességek fejlesztése.

Az óvodapedagógus által kezdeményezett foglalkozások:

	3-4 éves korban	4-5 éves korban	5-7 éves korban
Szervezett mozgásos tevékenység	Heti 1x (10-15perc)	Heti 1x (20-30 perc)	Heti 1x (45 perc)
A külső világ tevékeny megismerése	Heti 1x (10-15 perc)	Heti 1x (15-20 perc)	Heti 1x (45 perc)
Verselés, mesélés	Napi 5-10 perc	Napi 10-15 perc	Heti 1x (45 perc)
Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	Heti 1x (10-15 perc)	Heti 1x (15-20 perc)	Heti 1x (45 perc)
Ének, zene, népi játék, tánc	Heti 1x (10-15 perc)	Heti 1x (15-20 perc)	Heti 1x (45 perc)
Egyéni fejlesztés	Naponta, illetve igény szerint		

Egyéb tevékenységek

Logopédia	Lehetőség szerint	Heti 1-2-3x (javaslat szerint)	Heti 1-2-3x (javaslat szerint)
Gyógytestnevelés 5 éves kortól (Szakszolgálat)		Heti 1x	Heti 1x

Fakultáció	Szülői igény alapján, a személyi, tárgyi feltételek megléte mellett.		
Hittan-kéthetente		Heti 1x	Heti 1x
Korcsolya		Heti 1x	Heti 1x
Úszás			Heti 1x
Angol		Heti 1x	Heti 1x
Jóga	Heti 1x	Heti 1x	Heti 1x
TSMT		Heti 1x	Heti 1x
SAKK			Heti 1x
Tehetség műhely			Heti 1x
Néptánc	Heti 1x	Heti 1x	Heti 1x
FitKids		Heti 1x	Heti 1x
„Boldog Óvoda” program	Egy csoportban havi egy alkalommal		

VI. Óvodánk hagyományos ünnepei, programjai

Az óvoda hagyományai, ünnepei, rendezvényei színesítik a gyermekek óvodai mindennapjait, lehetőséget adnak a néphagyományok megismertetésére.

A hagyományok ápolásával, a jeles napok megünneplésével örökítjük át a gyermekeknek a hagyományokat és azok ápolását.

Célunk: a gyermekben a hagyományok és a természet iránti fogékonyság megalapozása. A hagyományápolás és a természetszeretet átörökítése a gyermek érzelmein át, a családok aktív együttműködésével.

A hagyományos ünnepek megtartása nem önálló területként van jelen óvodánkban, hanem a komplex óvodai nevelés részeként ágyazzuk bele az egyes tevékenységformákba.

Fontos, hogy emelkedjen ki a mindennapokból, az óvodai élet hétköznapijaiból az ünnepek, ünnepélyek, jeles napok.

A gyermekek személyiségfejlődésében, a közösség kialakításában és fejlesztésében fontos szerepet töltenek be az óvodai ünnepek, megemlékezések. Pozitív hatásuk az érzelmi nevelés és a szocializáció terén kimagasló. Ezek az események a nevelési folyamatokba szervesen illeszkednek, melyeket a szülők közreműködésével (játsonapok) készítünk elő. Ajándékkészítéssel, az óvoda dekorálásával, közös koncerten való részvétellel kezdődik az ünnepre hangolódás, az ünnepvárás.

A hagyományos ünnepek tartalma:

- Hagományörzéshez tartozó Jeles napok

➤ Hagyományos gyermeki ünnepek

Időpont	Esemény
Szeptember	Autómentes nap Mihály nap
Október	Babák rózsakertje Idősek napja Állatok világnapja
November	Márton nap Adventi barkácsolás, Adventi vásár
December	Városi Advent Mikulás Óvodai Karácsony
Január	Tehetségkutató Mese és versmondó verseny
Február	Medve és Méz nap Farsang
Március	Március 15. Nemzeti ünnep Víz világnapja Föld órája Tavaszi/Húsvéti barkácsolás
Április	Föld napja
Május	Májusfa állítás Anyák Napja Madarak, fák napja Városi Gyermeknap — Mesetúra Nagycsoportosok búcsúzása Családi nap

Autómentes nap

Ösztönözzük a családokat arra, hogy ezen a napon autó használata nélkül, emberi erővel hajtott járművel, vagy gyalog érkezzenek az óvodába. A családokat az óvoda kapujában várjuk a nap témájához illő zenével, gyerekdalokkal. Minden lelkes kis „környezetvédőt” a reggeli beérkezéskor egy-egy finom almával vendégelünk meg, amellyel népszerűsítjük az egészséges életmódot, valamint formáljuk a gyermekek környezettudatos szemléletét. A nevelési év első közös programjával szeretnénk erősíteni a családok és az óvoda kapcsolatát, melyben együttes élményt kínálunk a szülők számára gyermekükkel, óvodai közegben. Képviseljük együtt a fenntarthatósággal kapcsolatos új szokások kialakítását! Az érkező gyermekek, az udvaron, a csoportok jelképével ellátott „parkolóhelyen” helyezhetik el a járműveiket. A délelőtti folyamán a nagyobbak közlekedhetnek védett útvonalon rollerrel, kerékpárral (a járdán, a parkban, az óvoda belső udvarán). Természetesen védőfelszerelésben. A kiscsoportosok pedig az óvoda udvarán motorozhatnak, futóbiciklizhetnek

Mihály nap

Megfigyeljük a természet változását, gyűjtjük a természet kincseit, amit elrendezünk a természetsarokban, s díszítjük vele a csoportszobát. Megfigyeljük az állatok viselkedését, hallgatunk róluk népmeséket, verseket, mondókákat, szép őszi népdalokat. Tanulunk névcsófolókat, vásári kikiáltó rigmusokat. A nevelőtestület segítségével berendezik a gyermekek a Mihály-napi vásár helyszínét, ahol árusítják saját készítésű vásárfiát.

Az óvodaudvar igazi vásári színtérré változik. Vásári játékok, táncház, színesíti a szülőkkel együtt eltöltött időt.

Babák rózsakertje

A városi ünnepségen köszöntjük a kisbabákat ünnepi műsorral.

Állatok világnapja

Fontos, hogy ösztönözzük a gyerekeket az állatok jogainak és jólétének megóvására! Érezzenek együtt az állatokkal, ezáltal fejlődjön érzelmi intelligenciájuk! Ezen a napon, lehetőség szerint ellátogatunk a közeli gazdaságokba, baromfiudvarokba, állatsimogatóba. Jó idő esetén kiránduláson vehetnek részt a gyermekek, a Budakeszi, illetve a Pákozdi vadasparkokba. Zárt térben, projektért felelős óvodapedagógusok, az óvodaépületek tornatermében olyan játékos versengéseket szerveznek, amelyek élményt-ismeretet nyújtanak a gyerekeknek.

Márton nap

A közmondás úgy tartja, „aki Márton napján libát nem eszik egész éven át éhezik.”

Témahét keretében minden nap változatos tevékenységekkel kedveskedtünk a gyerekeknek (libás játékokkal, versekkel, énekekkel, közmondásokkal.)

A hét lezárásaként reggel a gyerekek szüleikkel az óvoda udvaron játékos feladatokat oldhatnak meg.

Adventi barkácsolás, vásár

A természetben megtalálható alapanyagokból készítünk koszorúkat, ajtó- illetve asztaldíszeket, egyéb kompozíciókat. Ezeket elhelyezzük a csoportszobákban és a folyosón, ezzel megkezdődik a karácsonyvárás időszaka. Hetente meggyújtjuk az adventi gyertyákat. Énekeket, verseket tanulunk a szeretet ünnepével kapcsolatban. Jótékonyági vásárt tartunk.

Városi Advent

Ünnepi műsort ad az óvoda.

Mikulás

A Mikulás minden évben december 6-án megjelenik, s ajándékot hoz a gyerekeknek. Teli zsákkal érkezik. Az ajándékozás jutalmazó, örömszerző szerepet tölt be.

Az alkalomhoz kapcsolódó mondókákat, verseket, énekeket tanulunk és feldíszítjük az óvodát a gyermekek munkáival.

Óvodai Karácsony

Az egyik legszebb, legszeretetteljesebb ünnepünk.

A szeretet, az összetartozás, ajándékozás ünnepe. A karácsony előtti napokat sok örömmel, énekléssel, barkácsolással, zenehallgatással töltjük el. Beszélgetünk a karácsonyi ünnepkör szokásairól, hagyományairól, s arról, hogy nem csak az lehet az ajándék, amit kapunk, hanem az is, ha jót teszünk, segítünk másoknak, szót fogadunk. A gyermekek apró ajándékokat készítenek a családjuknak, amit otthon adnak át. Hagyomány, hogy a csoportok egymást is megajándékozzák.

Medve és Méz nap

A néphagyomány alapján a jeles nap időjóslo szerepét hangsúlyozzuk ki. (Kibújik-e ezen a napon a medve a barlangjából, és meglátja-e az árnyékát?) Nagymozgásokkal, vidám, kooperatív, mozgásos játékokkal, vetélkedőkkel készülünk a Medve-napra. Versenyjátékokkal, medve-dalokkal, mesedramatizálással, táncsal színesítjük a programot. Lehetőséget kínálunk a gyermekeknek mézkeztetésre, mellyel népszerűsítjük az egészséges táplálkozást. A „Méhek napjával” való koncentrációt valósítjuk meg azzal, hogy erre a napra méhészbemutatót szervezünk. Az ismert

méhész által alkalmazott játékos-nagymozgásokban bővelkedő cselekedtetéssel segítjük elő, hogy a gyermekek a téma komplexitásában minél sokoldalúbb élményszerű tapasztalathoz jussanak.

Farsang

A farsangi ünnepkör leglátványosabb eseménye az álarcos, jelmezes alakoskodás. Óvodánkban minden évben farsangi bált rendezünk a gyerekeknek. A mulatságot napokon át tartó előkészület előzi meg, mely alkalmat biztosít a gyerekek népi kultúra iránti kíváncsiságának felkeltésére, a népi szokásokkal való ismerkedésre.

Március 15.

Nemzeti ünnep Ünneplése településrészenként zajlik közösen - az aulában, tornateremben-, ünneplő ruhában (fekete nadrág, illetve szoknya, fehér ing vagy blúz). Nagycsoportosok tartják a műsort, énekkel, verssel, tánccal, ezután mindegyik csoport köszönti az ünnepet az általa tanultakkal.

Víz világnapja

A gyermeki figyelem ráirányítása a természet csodáira. Mit tehetünk a víz, mint természeti kincs, megóvásáért? Megismerkednek a gyermekek a takarékos vízfelhasználás módjaival; a víz és a vizes élőhelyek védelmével, különös tekintettel a saját természeti kincsünk, a Velencei-tó területére, az élővilágára. Kirándulást teszünk a tópartra, megfigyeljük a vízi világot. Jó alkalom nyílik egy kis „vizezésre”. Játékos kísérletek végzünk a vízzel, vizes-mozgásos játékokat próbálhatnak ki a gyerekek a szabadban, alkotásokat készítenek a víz témakörében. Azonban a víz veszélyeire is felhívjuk a gyermekek figyelmét! Az óvodai „Víz-ünnepet” lehetőség szerint a szabadban ünnepeljük. Az udvaron forgószínpad-szerűen vesznek részt a csoportok a vizes tevékenységekben. 4-6 „állomás” áll rendelkezésükre óvodarészenként a gyermekeknek, hogy vizes játékokat, vagy kísérleteket próbáljanak ki. Nemcsak a víz védelmét, hanem a vízivás fontosságát is kiemeljük.

Föld órája

„KAPCSOLJ KI EGY ÓRÁRA!” elnevezésű program 2006 óta hívja fel a figyelmet a fenntartható életmód és a természet megóvására, a túlzott energiafogyasztásra, és az éghajlatváltozás elleni küzdelemre. Ez a program a fenntartó önkormányzattal együttműködésben, a családokkal közösen megvalósítható projekt. Ezen az estén, a díszkivilágítás lekapcsolása után, a település két óvodarésztől egyszerre elinduló csapatok, elemlámpával világítva, a város központi helyén, a Hauszmann Alajos könyvtár épületénél találkoznak, ahol közös énekszóval W. Tavaszi szél...) köszöntik a FÖLD ÓRÁJÁT.

Tavaszi/Húsvétbarkácsolás

A tavasz beköszöntének ünnepélyes kezdete a húsvét. Krisztus feltámadását, a megújuló természetet, a tavaszt egyaránt ünnepeljük. Beszélgetünk a húsvétinépszokásokról, a vallási ünnepről. A húsvétal kapcsolatos két legismertebb szokás: a locsolkodás és a tojásfestés. Óvodánkban minden évben jó kedvvel, örömmel készülődünk a húsvétra.

Föld napja

A Föld napja alkalmával hangsúlyozzuk a levegő, a víz, a talaj védelmét. Megismerkednek a gyerekek a Földünkön élő állatokkal, más földrészen élő emberekkel. Meghallgatjuk az idegen népek zenéjét. Használjuk hazánk és a világ térképét, valamint felfedezzük a földgömböt. Megismerkednek a gyermekek különböző kőzetmintákkal, kristályokkal. Távcsővel, nagyítóval, bogárgyűjtővel vizsgálódunk. Kiemeljük a hulladékgazdálkodást, a szelektív hulladékgyűjtést, és a tárgyak újrahasznosításának fontosságát. Rajzolunk, alkotunk, barkácsolunk - „Hulladékból újat!”. Tudatosítjuk a gyermekekben, hogy csak azokat a természeti „kincseket” (gally, termés, levél, csigaház...) használhatjuk fel az alkotásainkhoz, amelyeket a természet már „elengedett”. Sok-sok

„zöld-játékot” - leginkább mozgásos, páros, és csoportos együttműködést igénylő játékot - szervezünk a szabadban.

Május faállítás

Beszélgünk, képeket nézegetünk a májusfa állítás hagyományáról. Mi is szoktunk készíteni májusfát. Egy nagy faágat feldíszítünk krepp-papírral, majd egy kitüntetetthelyre állítjuk. A feldíszített májusfa a tavasz köszöntését jelképezi. Tavaszi dalokat énekelve táncoljuk körbe.

Anyák Napja

Az édesanyákat csoportonként köszöntjük versekkel, énekekből, dalos játékokból, táncokból összeállított kedves műsorral. A gyermekek által készített dísszel és az SZMK tagjai által vásárolt virággal kedveskedünk az édesanyáknak (a nagyszülők virágjáról a szülők egyénileg gondoskodnak). Szülőkkel közösen ünnepelünk.

Madarak, fák napja

A Madárbarát Óvodai Program keretein belül felhívjuk a gyerekek figyelmét a természet két nagy csodájára: a madarakra és a fákra! A gyermekek közvetlen tapasztalatot szereznek a madárodú és a madáritatók fontosságáról, a madárvédelemről, s lehetőség szerint a madárgyűrésről. Nemcsak télen segítjük a madarak életben maradását az etetéssel, hanem nyáron is az itatással. Megfigyelhetik a vízi madarak életmódját is a Velencei-tó madár élővilágáról kiállított, szemléletes madár-tanösvény segítségével. Kép-kirakó, madárhang felismerő játék, barkácsolás színesíti a projekt programjait. A fenntartóval történő egyeztetés alapján, minden évben ezen a napon ültetnek a nagycsoportos gyerekek egy facsemetét az óvoda udvarán, a fenntarthatósági nevelés szellemében, a természeti környezetünk védelmére.

Nagycsoportosok búcsúzása

Délutánra tervezett program. A nagyokat feldíszített udvar, csoport válja, melyet az óvoda dolgozói, a szülők együtt készítenek. A nagycsoportosok külön műsorral készülnek, elkészönnnek az óvodától, társaiktól, a felnőttektől. Mindkét óvodarészben egy azon napon, időeltolódással tartjuk.

A tanév legutolsó, záró programja, mely vidám hangulatú, programokban gazdag esemény. Mindkét óvodarész együtt, egy helyen tölti ezt a délelőtti, melyre meghívjuk a leendő óvodásokat, az óvodát támogatókat, segítőköt is.

Gyermeknappal egybekötött családi nap - nyílt, a családok is részt vesznek a programon.

Óvodánk alapítványa támogatásával valósul meg több program ezen a napon (pl. zenés programok Tombola, versenyjáték, arcfestés, „csillám - tetoválás”, népi játékok stb.)

Születésnapok

Általában gyertyagyújtás, az ünnepelt által kívánt éneklés, verselés után az óvónök által készített apró játékkal ajándékozza meg a csoport az ünnepeltet. Az ünnepelt csomagolt aprósüteménnyel, vagy tortával (számlával rendelkező), gyümölccsel, gyümölclével kínálhatja meg társait

Célunk az együttlét, együtt alkotás öröme gyermek-szülő-óvoda, közösségformálás, érték közvetítés.

Csoportonként változó események szervezése: pl. kirándulás, cirkuszlátogatás, színházlátogatás diószedés, állat simogatás egyéni gazdálkodónál.

Leendő óvodásaink részére

„Ovis leszek” játszónapok januárban, februárban, márciusban.

Célunk az óvodai millió megismertetése óvodába kerülés előtt a gyermekekkel, szüleikkel, a kicsik óvodába kerülésének, beszoktatásának, az elválásnak megkönnyítése azáltal, hogy ismert helyre jönnek, ismert felnőttek fogadják Őket.

Velence Város rendezvényein műsorral részvétel

- Babák rózsakertje
- Idősek napja
- Adventi rendezvénysorozat
- Városi Karácsony
- Majális
- Városi virágosítás
- Városi Gyermeknapkal egybekötött „mesetúra” szervezése

Óvodapedagógus feladata:

- Az együtt ünneplés, együttlét örömeinek megéreztetése az oldott, családi hangulat és környezet megteremtésével.
- Természeti megfigyelések, a környezetben fellelhető hagyományok, mesterségek, néprajzi elemek megismertetésével közel hozni a gyermek számára az élményt és fejleszteni megőrzési akaratukat
- Az ünnepeket megelőző jó érzelmi előkészítés és az egyre fokozódó örömteli várakozás készítse elő az ünnepi együttlétet, minél több lehetőség biztosítása a gyermekek számára a készülődésben
- Törekedjen arra, hogy az ünnepet a mindennapok sorából az előkészület, a dekoráció, az ünnepi ruha — azaz a rendkívüliség emelje ki.
- Az előkészületek során készítse elő és fejlessze a gyermekek időérzetének kialakulását. A nevelőmunkát segítők az óvodapedagógussal együttműködve:
- Aktívan vesz részt az ünnepi előkészületekben, kiemelten rendben tartja a környezetét.
- Bekapcsolódik a gyermekek előkészítő tevékenységeibe, segíti az eszközök, anyagok felhasználását, segít a praktikus technikák elsajátításában.
- Gyermekközpontú, befogadó magatartásával támogatja a gyermekeket és szülőket az ünnepi tevékenységekben.

VII. Inkluzív nevelés - integráció

Az iskoláskor kezdetéig a gyermek fejlődésének üteme messze meghaladja a későbbi életszakaszok fejlődésének sebességét. Az élet első éve meghatározó jelentőségűek az idegrendszer, a tanulás, az alkalmazkodási készségek alakulásában. Az alapvető készségek, melyek a sikeres iskolakezdés feltételei, kisgyermekkorban, óvodáskorban, az agyi érési folyamatok lezárulásáig rendkívül hatékonyan fejleszthetők. *Az óvodáskorban történő pedagógiai támogatás jelentősen segíti az iskolába lépést.*

Használatos fogalmak:

- *Az inklúzió (befogadás)* azt jelenti, hogy a befogadott kiemelt figyelmet igénylő gyermek nem csak jelen van, hanem a közösség szerves része.
- *Az integráció* azt jelenti, hogy a kiemelt figyelmet igénylő gyermeket beillesztjük a közösségbe.
- *Differenciálás:* a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése.
- *Multikulturalizmus:* A kisebbségi társadalmi csoportok nyelvének és kultúrájának megjelenítése a pedagógiai hatásrendszerben.

- *Interkulturalizmus:* Egy óvodában a többséghez és a kisebbséghez tartozó gyerekek együttnevelése.
- *Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció:* a szakértői bizottság szakértői véleményében meghatározott fejlesztési területekre és a fejlesztéshez szükséges szakemberre vonatkozó javaslat figyelembevételével a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló egyéni szükségleteinek támogatására, az akadályok leküzdésére, új funkciók kialakítására és a környezeti feltételek optimalizálására irányuló kötelező foglalkozás.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek:

1. Különleges bánásmódot igénylő gyermek

- a) *sajátos nevelési igényű gyermek:* az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.
- b) *beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek:* az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.
 - tanulási nehézséggel küzdők (például: lassú, motiválatlan, hosszabb betegség miatt lemaradó, családi-, szociális-, kulturális-, nyelvi hátrányok)
 - tanulási zavarral küzdők (például: diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, figyelemzavar, súlyosabb beszédhiba)
 - visszahúzódó (regresszív) és depresszív (félénk, csendes, visszahúzódó stb.) viselkedésű gyermekek. Eredményhez vezethet a csoportos és a párban folyó munka, a testre szabott differenciált egyéni munka, motiválás stb.
 - ellenséges (agresszív) és inkonzekvens (engedetlen, kötekedő, támadó, hiperaktív stb.) viselkedésű gyermekek. Inkább egyéni feladattal köthető le, fontos a velük megbeszélte egyéni vállalások, követelmények következetes számonkérése az eredmények, pozitívumok kiemelése, megerősítése mindkét típust motiválja, segítheti a beilleszkedést, a társak általi elfogadást
- c) *kiemelten tehetséges gyermek:* az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános, vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség,
 - intellektuális tehetség (a különböző tudományterületeken kimagasló: matematikai, fizikai, nyelvi stb.)
 - művészi tehetség (képzőművészeti, zenei)
 - pszichomotoros tehetség (sport, tánc, kézügyességet igénylő terület)
 - szociális tehetség (vezető, szervező, irányító)

2. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény 67/A.§ szerint *hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.*

3. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek: az a gyermek, akinek egészségügyi ellátása az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 89. §-a szerinti általános járóbeteg-szakellátásban vagy az Eütv. 91. §-a szerinti általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben, tanévben a harminchat nevelési napot, tanítási napot várhatóan meghaladja, és emiatt az óvodai nevelésben a 8. § (2) bekezdése szerinti formában nem tud részt venni.

4. Mindezekon felül ide tartoznak még a *nemzeti kisebbségekhez tartozó és a bevándorló gyermekek.* Bevándorló gyermek az a gyermek, aki, valamint akinek a családja nem magyar állampolgár, és munkavállalás, tanulás céljából tartózkodik Magyarországon, illetve menekült státuszú.

Alapelveink: A bevándorló gyermekek a magyar gyermekekkel azonos feltételek mellett vehetik igénybe az óvodai nevelést. Az emberi méltóság elismerése és tiszteletben tartása minden migráns kisgyermeket megillet. Az egyéni bánásmód elvét az ő nevelésük során is érvényesítjük. A bevándorló családból érkező gyermekek értékességét egyediségükben, individualitásukban keressük. *Az óvodapedagógus legfontosabb feladata:* A kezdeti időszakban, a gyermek érzelmi biztonságának megteremtése. Az eltérő nyelv, szokás, viselkedés módok, étrend elfogadása. A más kultúrákról, vallásról, bőrszínről, etnikai különbözőségekről szóló életkornak megfelelő ismeretek bemutatása apró lépésekben, a gyermekek érdeklődési körét-játék-mese-vers-zene-tánc-figyelembe véve valósítható meg. A migráns gyermeket segíteni kell a magyar nyelv elsajátításában, melynek leghatékonyabb eszköze a játék, tere pedig maga a közösség

A kiemelt figyelmet igénylő gyermek is teljes értékű ember. Joga, hogy megfelelő, elfogadó, ugyanakkor fejlesztő hatású környezetben éljen, fejlődjön. A gyermekek őszintén elfogadják, tolerálják a sajátos bánásmódot igénylő társaikat, a gyengébbekhez való közeledés és segítőkészség természetes számukra.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket együtt neveljük, fejlesztjük a többi óvodással. Ezzel segítjük őket, hogy az egyes részterületeken a lehető legkisebb lemaradást mutassák, illetve kibontakoztathassák tehetségüket egyes területeken. Legyenek egyre önállóbbak, lelkiileg kiegyensúlyozottabbak, sikeresek.

A speciális pedagógiai ellátásra jogosult, a *tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott* gyermekek részére biztosítandó, iskolakezdésre felkészítő foglalkozások meghatározása az egyéni fejlesztési tervben történik. Optimális esetben elegendő a gyermek fejlődése szempontjából az óvodai csoportban végzett pedagógiai tevékenység.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek közösségbe való beilleszkedését elősegíti a többi gyermekkel együtt történő nevelésük. Elengedhetetlen feltétele a szakképzettséggel rendelkező szakemberek és az óvónők rendszeres kapcsolata, együttműködése.

Az óvodánkban minden egyes kisgyermeknek meg kell kapnia azt a segítséget, amit a gyermek egyéni sajátosságai megkívánnak.

Az óvoda feladatai az inkluzív/integrált nevelés, a gyermekek differenciált fejlesztése, beilleszkedésük segítése érdekében:

- a nevelőmunkában a másság elfogadására, a tolerancia és empátia fejlesztésére kiemelt figyelmet fordítunk
- a szocializáció felerősítése
- a gyermekek személyiségének megismerése, fejlődésük követésére nagy figyelmet kell fordítanunk
- a gyermekek közötti különbségek kezelésére a differenciált, egyéni bánásmódot alkalmazzuk
- a sajátos nevelési igényű, a BTMN-es és a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében egyéni fejlesztési tervek alapján végzik az óvodapedagógusok, a fejlesztőpedagógusok a fejlesztő munkát
- szükség esetén speciális szakemberek bevonásával segítik a gyerekek fejlődését logopédus, gyógypedagógus
- a gyermekek beiskolázására fokozottabban odafigyelnek, a szülőket tájékoztatják a lehetőségekről.

Célunk, hogy a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek léte, nevelése és fejlesztése illeszkedjen a nevelésünk egészébe. A felzárkóztatás, illetve korrekció a fejlődésben észlelt esetleges töréspontoktól kezdődően — különösen a plusz egy évet óvodában maradó gyermekek esetében — a megfelelő módszerek alkalmazásával a lehető legoptimálisabb fejlődés megvalósulását tűzi ki célul és egészen az iskolakezdésig tart.

Ebben fejlesztő szakemberek is segítik az óvodapedagógusok munkáját.

7.1. Sajátos nevelési igényű gyermek

Óvodai ellátás, integrált óvodai nevelés az alábbi sajátos nevelési körben történik az Alapító Okirat alapján: 851020 (Kormányzati funkciószám) Az óvodában olyan épertelmű Sajátos Nevelési Igényű gyermekek integrált nevelése biztosított, akiknél szakértői bizottság szakértői véleménye alapján beszéd és beszédnyelv specifikus rendellenesség közül

- artikuláció jellegzetes zavara
- kifejező (expresszív) beszéd zavara
- beszédmegértés (receptív) beszédzavar
- egyéb nyelvi és beszédfejlődés zavar
- beszéd- és nyelvfelődésének meghatározott zavara áll fenn.

Célunk:

- hogy befogadó környezetet teremtve segítsük a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek beilleszkedését, ezáltal teljes értékű és elfogadott tagjai legyenek a közösségnek
- hogy aktív nyelvhasználatra és kommunikációra serkentsük a gyermekeket, ezáltal fejlődjön beszédképességük
- hogy értelmi fejlesztéssel a beszédfunkcióik is fejlődhessenek
- hogy a mozgási- és észlelési funkciók folyamatos alakításával a beszédképességek is fejlődjenek
- hogy a vizumotoros, koordinációs készségek javításával, érzelmi élet fejlesztésével a gyermekek verbális képességei is javuljanak
- hogy speciális módszerek és eszközök alkalmazásával, - kompetenciáink függvényében egyéni, differenciált bánásmóddal a gyermekek saját képességeiknek megfelelő módon és tempóban fejlődhessenek.

Feladataink:

- közösségi nevelés, empátiára, toleranciára, egymás elfogadására nevelés
- anyanyelvi nevelés részeként a beszédlátarság, illetve a beszédkedv felkeltése
- értelmi nevelés segítségével a kognitív folyamatok, gondolkodási műveletek serkentése, a tapasztalatok verbális megjelenítése
- a folyamatos, mindennapos mozgásos tevékenységek biztosításával a beszédfunkciók fejlesztésének biztosítása
- egyénre szabott fejlesztési irány meghatározása, megvalósítása.

Sikerkritériumok:

- beszéd fogyatékos sajátos nevelési igényű gyermekeink teljes értékű tagjai a közösségnek, nem éreznek hátrányos megkülönböztetést
- beszéd fogyatékos sajátos nevelési igényű gyermekeink beszéde és kommunikációja alkalmassá válik az iskolai élet megkezdésére
- beszéd fogyatékos sajátos nevelési igényű gyermekeink magabiztosan tájékozódjanak a világban, megismerő funkcióik, kognitív képességeik, mozgásuk megfelelően fejlett legyen ahhoz, hogy az iskolában folytassák tanulmányaikat
- legyenek tisztában saját képességeikkel, legyenek kiegyensúlyozottak, aktívak, motiváltak.

Az óvodáskorú beszéd fogyatékos gyermek fejlesztése, nevelése speciális szempontok figyelembevételét kívánja, az óvodai nevelés valamennyi területén.

Anyanyelv, irodalom területén feladatunk:

Szókincs gazdagítása kis léptekkel, minden érzékszerv bevonásával valósuljon meg.

Szavak jelentése több oldalról legyen megtámasztva.

Megismerési folyamatba, ismeretszerzésbe minden érzékszervet vonjunk be.

Szókincs, szókészlet bővítését segítse az óvodai irodalom, mese-vers anyaga (memorizálás, új szavak).

Mondatokat ismételjünk, szükség szerint bővítsünk, kérdezzük gyakran óvodásainkat.

Beszéd megértés, beszédérzékelés fejlesztésénél is fontos a fokozatosság betartása, törekedjün arra, hogy világos, rövid instrukciókat, kérdéseket adjunk a gyermekeknek.

Kapjanak képi, mozgásos kapaszkodókat, mely segíti a verbális információ befogadását.

Beszédzavarban szenvedő gyermekekkel gyakoroljuk az emlékezeti teljesítmény erősítésére verseket, mondókákat. Teremtsük meg a lehetőségét, alakítsunk olyan helyzetet, hogy bátran kérdezzenek, érzéseiket, gondolataikat fejezzék ki, oldódjék a kommunikációs feszültségük (játék, báb, dramatizálás). Fontos feladat a mozgás - ritmus - beszéd összerendezésének fejlesztése (egyenletes járás, szómondatritmus).

Vizuális nevelés területén feladatunk:

Beszédfigyelmettséghez kötődő vizuális érzékelés zavarát fejlesztjük a formák — térbeli tájékozódással, soralkotással, finommotorika fejlesztését szolgáló feladatok adásával.

Bal-jobb oldal gyakorlásához jeleket alakítunk ki.

Megfigyeléssel, jellemző jegyek kiemelésével fejlesszük a vizuális megfigyelő és emlékezőképességet. Mindennapi tevékenységformák gyakorlásával fejlesztjük a finommotorikát: gombolás, cipőfűzés, papírtépés, vágás, gyurmázás, festés, stb.

Ének-zenei nevelés területén feladatunk:

Zene, ritmus, mozgás fejlesztő hatásának hatékony alkalmazásával segítsük a dadogás, beszédritmus fejlesztését (dalok, mondókák, körjátékok).

Zenei nevelés során segítsük a gyermekek artikuláció, diszfónia fejlesztését.

Mozgásfejlesztés területén feladatunk:

Minél több mozgásos feladattal segítsük gyermekeink a saját testével kapcsolatos téri tájékozódást, testtudat kialakítását (testkép, testfogalom, testséma).

Alapmozgások (gurulás, kúszás, mászás, járás, futás) szabályos gyakoroltatásával segítsük a beszédképességüket.

Mozgással szabaduljanak meg gátlásaiktól, feszültségeiktől (beszédtérítés, szókinccs).

Rendszeres mozgás beiktatásával fejlesszük a nagy és finommotorikát, koordinációt, ügyetlenséget, testi-lelki harmóniát.

Külső világ tevékeny megismerése területén feladatunk:

Beszédfejlesztésre nyújtunk lehetőséget a környezet megismerése, felfedezése közben.

Élőben figyeltessük meg a gyermekekkel, alkalmat nyújtva az ok-okozati feltárások lehetőségére. Fokozatosság elvét betartva először az egész bemutatására, megfigyelésére helyezzük a hangsúlyt és ezután bontsuk az egészet részekre.

Matematikai fejlesztésnél vizuális támponttal, cselekedtetéssel segítsük a gyermekek figyelmét, emlékezetét lekötöni és feladatok elvégzésére ösztönözni őket.

Alapító okiratunkban nem szereplő- a különleges bánásmódot igénylő gyermeket, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszédfigyelmetős, több fogyatékoság együttes elfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd, Fenntartói döntés és feladat-ellátási kötelezettség, alapján látjuk el, melyről a szülőt tájékoztatjuk.

Célunk:

- befogadó környezetet teremtve segítsük a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek beilleszkedését, ezáltal teljes értékű és elfogadott tagjai legyenek a közösségnek
- sokféle lehetőséget biztosítva a tevékeny tapasztalatszerzésre megélik aktivitásuk eredményét

- a közösségben való aktív részvétellel sikeresen teremtsenek kapcsolatot társaikkal saját képességeikhez mérten fejlődjenek.

Feladataink:

- közösségi nevelés, empátiára, toleranciára, egymás elfogadására nevelés
- az egyéni fejlesztési terv elkészítése (ehhez szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus szakmai segítségének igénybevétele)
- a különböző tevékenységi területek kínálta fejlesztési tartalmak felhasználása a fejlesztés során (matematikai- logikai tapasztalatszerzések, zenei nevelési területek, irodalmi- művészeti tevékenységek, környezeti tapasztalatszerzések, mozgásos élménynyújtás)
- közösségi tapasztalatszerzés biztosítása, hatékony kommunikáció megalapozása
- az egyéni képességekhez mért differenciált elvárások, illetve elfogadó, az eredményeket értékelő környezet biztosítása (pozitív megerősítés).

7.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermek

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult.

Megnyilvánulási formák lehetnek:

- zavarok az egyéni és közösségi viselkedésben
- magatartásproblémák
- kommunikációs és kapcsolati, szocializációs nehézségek
- pszichoszomatikus tünetek tanuláshoz szükséges képességek, részképességek fejlődési késései, hiányosságai
- problémák tanulási helyzetekben
- tanulási motiváció hiánya, vagy csökkenése.

A fejlesztő foglalkoztatás az óvodai nevelés keretében valósul meg, a szakértői vélemény alapján egyéni, mikro csoportos foglalkoztatás keretében.

A fejlesztő foglalkozások szervezésének szempontjai:

- Szakértői bizottság szakvéleménye alapján jelöli ki a terápia fő lépéseit, feladatait, fejlesztési területeit.
- A terápiát óvodapedagógus, fejlesztő pedagógus és logopédus tartja, egyéni fejlesztési terv alapján. Kiscsoportos formában (szükség esetén egyéni fejlesztéssel) történik.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek alapján megválasztott speciális módszer- és eszközrendszer segítségével történő fejlesztési terv megalkotása
- közösségi nevelés, a közösség kohéziós erejének megtapasztaltatása
- kommunikációs- illetve személyiségépítő játékok alkalmazásával a gyermek interperszonális kapcsolatépítési képességeinek, illetve önszabályozó funkcióinak fejlesztése
- az óvoda teljes felnőtt közössége részéről a befogadó, elfogadó, előítélettől mentes magatartás biztosítása
- a gyermekek egyéni sikereit, pozitív irányú fejlődéseit segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése
- különböző tanulási nehézségek felismerése, szűrése, szakemberek segítségének bevonásával a fejlesztési stratégia megalkotása
- a gyermekek önmagához viszonyított fejlesztése
- a gyermekek sikerélményhez juttatásával a tanuláshoz való pozitív viszony kialakítása

- egyéni, differenciált feladatadással a hátrányok kompenzálása, felzárkóztatása.

Sikerkritériumok:

- a beilleszkedési-tanulási-magatartási nehézséggel küzdő gyermekeink sikeresen alkalmazkodnak a közösséghez, a szokás- szabályrendszerhez
- a tanulási nehézségekkel küzdő gyermekeink saját képességeikhez mértén fejlődnek, és alkalmassá válnak az iskolai élet megkezdésére.

7.3. A kiemelten tehetséges gyermek

Az intézmény fontos feladata a képességek kibontakoztatása, a tehetséges gyermekek felismerése, nyilvántartása, egyéni nyomon követése, a tehetségek gondozása és fejlesztése, élve az intézményi és az intézményen kívüli együttműködések lehetőségeivel. A mikro csoportos tevékenységszervezés közben a differenciálás gyakorlata kiválóan alkalmazható a kiemelten tehetséges gyermekek nevelésében, melynek fontos színterei, a játék tevékenység, a bábjáték. A témák feldolgozására legalkalmasabb a projekt módszer. A tehetséges gyerek már kisgyermekként is hordozza a kiemelkedő képességűekre úgy általában jellemző személyiségvonásokat, érzelmi mintázatokat és karakterisztikus viselkedésformákat. A tehetséggondozás során a tehetségigéreteket fejlesztjük a gazdagítás, dúsítás, differenciálás eszközrendszerével komplex programok keretében

Célunk: A tehetségígéretes gyermekek személyiségének optimális alakítása, komplex fejlesztése az óvodai programok keretében.

Feladataink:

- a tehetséges gyermek felismerése
- sokféle tevékenységkínálat biztosításával, a gyermekek érdeklődési körének megismerése
- a tehetségfejlesztő programok megszervezése, az óvodai élet gazdagítása egyéb tevékenységekkel
- egyéni bánásmód keretében történő célzott fejlesztés, képességfejlesztés
- a gyermek pozitív én-tudatának kialakítása és erősítése
- elfogadó és támogató környezet kialakítása
- a pedagógusok továbbképzésének megszervezése a tehetségfejlesztés területén
- a szülők folyamatos tájékoztatása, megnyerése a közös célok hatékony elérése érdekében
- tehetségfejlesztési szakértővel partneri kapcsolat kialakítása.

A megfigyelések során írásos dokumentációban rögzíteni a tapasztalatokat és javaslatokat tenni a tehetség ígéretes gyerekek személyére, a Tehetséggondozó munkaközösség részére. Tehetséggondozó műhely keretében, melyet a Tehetséggondozó munkaközösség fog össze, éves terv alapján a tehetség ígéretes gyermekek részére külön játékos tevékenységek biztosítása, mely során lehetőség adódik a gyermeknek, a tehetségének gyakorlására.

7.4. Különleges ellátást igénylő gyermekek nevelése

A törvényi kötelezettségnek eleget téve óvodai nevelő-fejlesztő munkánk a különleges ellátást igénylő gyermekek gondozásával is bővült. Ők azok a gyermekek, akik nem sajátos nevelési igényűek, de egészségi állapotuk miatt (diabétesszel, ételallergiával, stb.) különleges ellátást igényelnek. A köznevelési intézménynek biztosítania kell a fokozott kockázatú allergiás betegséggel diagnosztizált gyermekek, tanulók egészségének megőrzésére fordított fokozott figyelmet. A tartós beteg státuszú gyermekek (pl. ételallergia stb.) étrendjének biztosításában az óvodai lehetőségek figyelembevételével segíti egészséges testi fejlődésüket.

Az intézmény, olyan pedagógus vagy legalább érettségi végzettséggel rendelkező, nevelőoktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy útján biztosítja mindezt, aki az Oktatási Hivatal által szervezett, a feladat ellátásához kapcsolódó ismeretekről szóló szakmai továbbképzésén részt vett, és aki a speciális ellátásban való részvételt vállalja.

7.4.1. Az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermek ellátása az óvodában

A nevelési-oktatási intézmény, többcélú intézmény igazgatója a 14 évnél fiatalabb 1-es típusú diabéteszsel élő gyermek részére abban az időtartamban, amikor az óvoda — beleértve az ilyen köznevelési alapfeladatot ellátó többcélú intézményt is — felügyelete alatt áll, az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermek szülőjének, más törvényes képviselőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján a köznevelési törvény 625. (1 b)–(1e) bekezdés szerinti speciális ellátást biztosít

Az intézményben a szülő külön kérelme alapján (Eütv. 15. (5) bekezdésével összhangban) biztosítjuk intézményünkben az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermekek speciális ellátását, ha a képzésben résztvevő vállalja a gyermek ellátását. Ha nem vállalja, akkor óvodaorvos, vagy védőnő útján is biztosítható az ellátás.

Az ellátás érdekében minden csoportban több dolgozó rendelkezik tanúsítvánnyal a diabéteszes gyermek ellátása érdekében. A tanúsítványt az Oktatási Hivatal által szervezett kötelező továbbképzésen szerezték meg. A képzés során elsajátították a vércukorszint mérést és inzulin beadását.

A gyermek szakszerű ellátásán túl a szülő a 328/2011. kormányrendelet szerint igényelheti a diétás étrend biztosítását, (ha a főzőkonyha biztosítani tudja), illetve a diétás étkezés a szülő írásbeli nyilatkozata alapján — a gyermek intézménybe bevitt, vagy a szülő által az intézménybe rendelt étel intézményben történő elfogyasztásának lehetővé tételével is biztosítható. Ez esetben biztosítjuk a hűtés, a melegítés és a fogyasztás megfelelő feltételeit a hatályos jogszabályok és szakmai előírások betartásával.

Az 1-es típusú diabéteszsel élő gyermekek ellátási folyamata az intézményben:

- szülői kérelem benyújtása mellékelte szakorvosi javaslatával
- szülői nyilatkozat diétás étrend biztosításáról
- a gyermek csoporthoz rendelése megfelelő szakember jelenlétével
- diétás étrend biztosítása szülői nyilatkozat alapján
- a gyermek rendszeres vércukorszint mérése szakorvosi előírás szerint
- az ellátáshoz szükséges eszközök, gyógyszerek megfelelő tárolása
- az előírt időközönként szükséges mennyiségű inzulin beadása
- megfelelő, előírás szerinti időben történő étkezés biztosítása
- kapcsolattartás, együttműködés a szülővel, szakemberekkel

Röviden a diabéteszről:

A cukorbetegség, vagy más néven diabétesz egy anyagcserezavar, amelyben a szénhidrátok hasznosítása szenved zavart.

- 1-es típusú diabétesz: ebben az esetben a hasnyálmirigy nem termel inzulint, így külsőleg kell bevinni a szervezetbe. Az 1-es típusú diabétesz általában genetikai okokra vezethető vissza.

Gyermeekkori diabétesz tünetei:

A gyermekekben jelentkező cukorbetegség tünetei is hasonlóak a felnőttkorban jelentkezőhöz, általában a tünetek specifikussága miatt könnyen felismerhető a diabétesz.

Cukorbetegség fő tünetei:

- jó étvágy melletti gyors fogyás, testtömeg csökkenés
- gyakori vizezés
- erős szomjúság érzet, bő folyadékfogyasztás
- nehéz sebgyógyulás
- kicsiknél a szobatisztaság elvesztése
- nagyobbaknál éjszakai bepisülés vagy nappali gyakori mosdóba járás
- ólmos fáradtság, bágyadság, rossz közérzet
- acetonos lehelet
- homályos látás

Gyermeekkori diabétesz kezelése

A gyermekkori cukorbetegség terápiája nagyban függ a diabétesz típusától. Az 1-es típusú diabétesz esetén a gyermek kezelőorvosa által meghatározott inzulinterápiára van szükség.

A gyermekkori cukorbetegség kezelésében három pillért állapítunk meg:

1. inzulinterápia
 2. étrendi kezelés
 3. helyes életmód
- A kezelés módját mindig diabetológus szakorvos állapítja meg, ami függ a diabétesz típusától, a gyermek vércukorszintjétől is.
 - 1-es típusú cukorbetegség esetén elengedhetetlen az inzulinterápia, mert ebben az esetben a páciens hasnyálmirigye nem termel inzulint, így azt külső forrásból kell bevinni az erre kialakított inzulinadagoló pen segítségével, vagy inzulinpumpával (a kezelőorvos által előírt).
 - Az injekciót általában a hasi zsírszövetbe érdemes adni.
 - 1-es típusú cukorbetegség kezelésének szervez része az diéta, azaz a táplálkozási szokások megváltoztatása, a natív cukormentes étrend, illetve számolnia kell az inzulinadaghoz kimért napi szénhidrát mennyiségét.
 - Az 1-es típusú diabéteszes gyermekek kezelésében a rendszeres vércukor ellenőrzés, étkezések előtt és azokat követően is érdemes ellenőrizni a vér cukorkoncentrációját.

Helyes étrend:

- Kerülni kell a hozzáadott cukrot tartalmazó ételeket,
- Törekedni kell a napjában többszöri zöldség és gyümölcs fogyasztására,
- A teljes kiőrlésű gabonák fogyasztása a fehér lisztből készületekkel szemben.
- Az elegendő folyadék elfogyasztása sem.

A diabétesz során jelentkező kellemetlen (rosszullét) állapotok. annak kezelése

Hipoglikémia (vércukorszint leesés):

- a túl sok inzulin, vagy kevés szénhidrát hatására,
- a sokáig tartó testmozgás miatt alakulhat ki.

Az 1-es típusú cukorbetegéknél nagyobb eséllyel lép fel hipoglikémia, ami kezeletlenül akár igen veszélyessé is válhat.

Ilyen rosszullét több okból alakulhat ki:

- Ha a gyermek az inzulin beadása után nem étkezett.
- A gyermek későn étkezett.
- Túl sok inzulint kapott kimerítő testmozgás után.
- Rossz helyre, pl. izomba kapta az inzulint, ahonnan gyorsabban szívódik az fel.
- Bizonyos gyógyszert (sulfanilurea) kapó gyermekeknél a Glukagon beadása tilos.
- Helyes inzulinadagokkal és étkezéssel a veszély lecsökkenthető.

Hipoglikémia tüneteit:

- rosszullét,
- heves szívdobogás,
- szédülés,
- remegés,
- sápadtság,
- izzadás,
- látászavar,
- beszédzavar,
- gyengeség,
- éhségérzet,
- hányinger, hányás.

Hipoglikémia esetén az eljárásrend:

A hipoglikémia azonnali kezelést igényel, mert a cukorbeteg gyermek rosszul lehet. Rosszullét esetén szőlőcukrot, esetleg glükóz tablettát kell a gyermeknek beadni, majd meg kell etetni vele egy kekszet.

A cél: Minél gyorsabban történjen meg a vércukorszint emelés, ugyanis, ha nem javul, akkor eszméletvesztés, rángógörcs is felléphet

Előfordul, hogy hirtelen alakul ki a tudatzavar. Ilyenkor, ha még eszméleténél van a gyermek, és nyelni tud, nekünk kell megetetni, vagy feloldva megitatni a szőlőcukrot a beteggel. A szőlőcukor már a szájból elkezd felszívódni. Ezt követően kekszet vagy rostos levet, ill. tejet itathatunk, hogy az ezekben található összetett szénhidrátok lassabban, de emeljék a vércukorszintet. Az eszméletlen gyermeknek biztosítani kell mielőbbi szabad légutat. Stabil oldalfektetésbe vagy, az oldalára vagy a hasára kell fektetni, hogy az esetleges légúti akadály (pl. nyál) könnyen tudjon távozni, pl. kifolyni a szájüregből. Az eszméletlen vagy görcsölő gyermeknek a nála levő Glukagon injekciót kell beadni, ha azt kaphatja (a szülő felelős ennek biztosításáról, ha a gyermek kaphatja). A fecskendőben elő van készítve az oldószer, mellette van a hatóanyagot tartalmazó porampulla. Ennek a műanyag kupakját kell lepattintani, majd az oldószert a gumidugót átszűrve hozzáfecskendezni. Ilyenkor a por feloldódik. Ekkor vissza kell szívni az oldatot a fecskendőbe. Azt légteleníteni kell úgy, hogy a tűt felfelé tartva kinyomjuk belőle a levegőt, majd a test bármelyik izmába szűrva beadjuk a betegnek. Az injekció után a tudat elkezd kitisztulni.

Amikor már nyelésre képes a gyermek, szájon át adunk neki cukrot a fentiek szerint. Ebben az esetben mindig értesítsük a mentőket a kórházba szállításhoz.

A hiperglikémia (tartósan magas vércukorszint)

Egyes esetekben a hipoglikémia ellentéte is előfordulhat, amit hiperglikémiának nevezünk. Ebben az esetben a gyermek vércukorszintje tartósan magas lesz, ez főleg 1-es típusú diabéteszben fordul elő, inzulin hiányában.

Ennek veszélye: A ketoacidózis kialakulásával, amely azt jelenti, hogy a szervezet a zsíradék raktárak bontásából próbálja fedezni a szükséges energiát, toxikus hatású ketontestek keletkeznek.

A ketoacidózis fő tünete az acetonos lehelet, de jellemző ezek mellett a hányinger, hasfájás, szapora, mély légzés is. A hiperglikémia azonnali ellátást igényel, kezelése kórházakban történik.

Ez a folyamat nem egyik pillanatról a másikra következik be, tehát, ha az elején beavatkozunk, a beteg nem kerül súlyos állapotba.

Megelőzése a normális inzulin-cukor bevitelével lehetséges. A cukorbeteg gyermeknek minden esetben be kell adni az inzulint és tartani kell az előírt diétát.

Lázas megbetegedés idején a gyermek igyon bőségesen, kerülni kell a zsírok fogyasztását, de a normális szénhidrátbevitelt biztosítani kell. Az inzulin beadása elengedhetetlen. A szénhidrátbevitel ilyenkor pl. gyümölcslevek formájában is történhet.

Ha a hányás kialakul, és a szájon át való folyadékbevitel nem oldható meg, mentőt kell hívni és kórházi kezelés szükséges, ahol infúzió segítségével tartják fenn a szervezet egyensúlyi állapotát.

7.4.2. A fokozott kockázatú allergiás gyermek ellátása az óvodában

Óvodánkban kiemelt figyelmet kapnak az anafilaxiás rizikójú allergiások.

A köznevelési intézménynek biztosítani kell gyermekek, tanulók egészségének megőrzésére fordított fokozott figyelmet.

Ez a változtatás azért jelentős, mert jogalapot ad és egyértelmű irányt jelöl ki a már diagnosztizált anafilaxiás gyermekek intézményi létének és biztonságának érdekében.

Ők azok a gyerekek, akiknél mindig van az esetleges anafilaxiás reakciót visszafordító, adrenalin hatóanyagú injektor, szüleik pedig pontosan informálni tudják az intézményt arról, milyen óvintézkedéseket kell megtenni annak érdekében, hogy a gyerek ne érintkezzen az allergénnel.

A jogszabály módosítás értelmében az igazgató:

- köteles egyrészt felvenni a diagnosztizált allergiás gyerekeket az intézményekbe,
- másrészt biztosítaniuk kell a tudottan allergiás gyerekek számára a biztonságos körülményeket.

Az anafilaxiás túlérzékenységi reakció akár percekben belül fulladáshoz, szívmegálláshoz vezethet, ám ezt a reakciót vissza lehet fordítani az adrenalin hatóanyagot tartalmazó Epipen injekciós tollal,

amelynek használata másodpercek alatt elsajátítható. Az autoinjektorból a súlyos allergiában szenvedőknek kettőt kell mindig maguknál tartani

Belső továbbképzés keretében az egész alkalmazotti közösség megismerkedett az epipen helyes használatával. Nevelőtestületből részt vettek a kollégák az Oktatási Hivatal által szervezett továbbképzésen.

7.4.3. A különleges étrendet igénylő gyermekek ellátása

A speciális étrendet igénylő gyermekek (ételérzékenység, allergia, diabétesz) ellátásának rendjét óvodánk házirendje részletesen tartalmazza (igénylés a közétkeztetés keretein belül, otthonról behozott ételek).

Az óvodapedagógus feladatai:

- rendszeres kapcsolattartás az érintett gyermek szüleivel,
- kapcsolattartás az ellátásukat végző szakemberekkel, orvossal, védőnővel,
- kiemelt odafigyelés arra, hogy a gyermek a neki megfelelő ételt kapja,
- a szülő által esetlegesen átadott gyógyszer megfelelő tárolása, használatának ismerete, szükség esetén beadása a gyermeknek,
- esetleges allergiás roham esetén a szülő azonnali értesítése, valamint a mentők hívása,
- ha a gyermek másik csoportba (pl. ügyelet esetén) kerül, akkor az információk átadása az érintett óvodapedagógusoknak,
- szükség esetén - az óvodatitkár segítségével - a konyha értesítése a nem megfelelő étellel kapcsolatban.

A dajka és a pedagógiai asszisztensnek egyaránt feladata kiemelten odafigyelni, hogy a gyermek a részére küldött ételt kapja.

VIII. Az óvoda gyermekvédelmi feladatai, a szociális hátrányok enyhítése, esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

8.1. Gyermekvédelem

A WHO definíciója: „A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás, vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi, vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

A gyermekvédelmi feladatok ellátására nagy hangsúlyt helyezünk, a gyermekvédelmi munka valamennyi óvónő feladata. A gyermekvédelmi feladatok koordinálását megbízott óvodapedagógus, gyermekvédelmi felelős látja el, közvetlen kapcsolatot tartva a gyermekvédelmi feladatokért felelős főigazgatóval.

Cél: Segítségnyújtás a gyermek testi, érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez. Esélyegyenlőség biztosítása, a szociális hátrányok enyhítése.

Alapelvek érvényesítése:

- szegregálás elkerülésének elve
- az integrált nevelés során az összes gyermeknek, ezen belül minden gyermeknek megfelelni
- normalizációs elv, melyben a gyermekek normavilágának megértése, átmeneti értékrend deficitjének változtatása, minimális korlátozással

- azonos jogok és lehetőségek biztosítása a speciális szükségletek, különleges ellátást igénylő gyermekek számára
- integráció, a gyermekek sajátos szükségleteit, problémáit egyénre szabott nevelési, oktatási programmal elégítjük ki, differenciálás sokszínű alkalmazása
- a gyermekeket csak annyira terheljük, amennyire képes és annyi segítséget biztosítunk, amennyire szüksége van.
- az önállósághoz vezető utak kialakításának segítése
- a lehető legkorábbi beavatkozás elve
- az együttműködés, a probléma komplex megközelítése, a célkitűzések megfogalmazásában
- családok tiszteletben tartása a családi nevelés erősítése a rászorultak körében.

8.1.1. Kompetencia szintek

1. szint: Az óvodapedagógus

A veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer első lépcsőfoka. Az óvodapedagógusoknak elsőként adódik alkalmuk a **gyermekek és a szülők jelzéseinek fogadására**; a hátrányos vagy veszélyeztetett helyzet felfedezése. Tapintatosan keressük a tünetek kiváltó okait, lehetőségeinkhez képest törekszünk azok megszüntetésére probléma megelőző és problémakezelő módon. **Érzékenyen figyelünk a gyermekek, családok problémáira**, minden gyermek számára biztosítjuk az egészséges személyiségfejlés feltételeit.

A gyermekek körülményeinek figyelemmel kísérése, a fejlődés nyomon követése, a gyermekvédelmi munka, valamennyi óvónő feladata.

- a gyermekvédelmi esetek kiszűrése
- a szükséges nyilvántartások vezetése
- kapcsolattartás, együttműködés az óvodán belüli munkaközösségekkel, óvodapszichológussal, az óvodán kívüli Gyermekjóléti Szolgálattal, Pedagógiai Intézettel, egészségügyi szervekkel
- prevenció és korrekció, tehetséggondozás a pedagógiai munkában
- integráció a pedagógiai gyakorlatban
- a szociális érzékenység felkeltése a gyermekek és szülők közösségében
- társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése
- családi nevelés kiegészítése, kompenzálása a gyermekek szociokulturális, mentális hátrányainak, esélykülönbségeinek csökkentése.

2. szint: A gyermekvédelmi felelős

A pedagógusoktól beérkező információk gyűjtése, a meglévő információk alapján a gyermekvédelmi felelősnek lehetősége nyílik a tanácsadásra, a hátrányos helyzetben lévő szülők felé; illetve a kapcsolat felvételére a család- és gyermekjóléti szolgálattal.

- A nevelési év elején megtervezi a gyermekvédelmi munkát az adott évre.
- Nyilvántartja a hátrányos helyzetű gyermekeket. Szükség esetén javasolja a szülőnek, hogy keresse fel a Gyermekjóléti Szolgálatot.
- A fogadóórák alkalmával a szülők rendelkezésére áll a felmerülő problémák és kérések megoldásában.
- A segélykérő lapok kitöltéséhez segítséget ad, javaslatokat készít az óvodapedagógusokkal együtt.
- Folyamatos kapcsolatot tart az óvodapedagógusokkal, óvodaigazgatóval.
- A nevelési év végén beszámolót készít az éves munkáról.
- Rendszeresen tájékozik a gyermekvédelemmel kapcsolatos legújabb törvénymódosításokról, és ezekről kollégáit folyamatosan informálja.

3. szint: Intézményvezető

Az óvodaigazgató **irányítja és ellenőrzi** az óvodában folyó gyermekvédelmi munkát. Érvényesíti a gyermekek mindenekfelett álló érdekeit, és ennek betartását ellenőrzi. Az óvodaigazgató **felveszi a kapcsolatot** az illetékes gyermekjóléti és gyermekvédelmi szervezetekkel, szakemberekkel.

- Törvényi előírások figyelemmel kísérése és betartása, az érvényesülésének biztosítása
- Óvó — védő intézkedések meghatározása, személyi felelősség kérdésének rögzítése a Házirendben, SZMSZ-ben
- gyermekvédelmi munka összehangolása, gyermekvédelmi felelősök munkájának ellenőrzése
- évenkénti egészségügyi vizsgálatok megszervezése (gyermekorvosi, fogorvosi).
- egészséges életmód biztosítása érdekében az étkeztetés körülményeinek, minőségének, mennyiségének ellenőrzése
- esélyegyenlőség érvényesülése érdekében tankötelezettség teljesítésének elősegítése, figyelemmel kísérése.

Együttműködés a Gyermekjóléti Családsegítő szolgálattal

- A családok szociokulturális háttérének megismerését követően a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés közvetítése (pl. szülői értekezleten)
- szükség esetén esetjelzés
- étkezési kedvezmény lehetőségeinek közvetítése (a beíratást követően)
- eseti támogatás közvetítése
- nyári étkeztetésben való részvétel közvetítése
- adományokra szorulóknak jelzése
- a szülőkkel való kapcsolat segítése, szolgáltatás fokozása (gyermekfelügyeletben való részvétel)

Együttműködés a védőnővel

- gyermekek óvodai beíratásának támogatása
- korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás
- gyermekek egészségügyi, tisztasági szűrése státusz-vizsgálatok alapján az iskolakészültség megerősítése
- gyermekorvosi - szakorvosi vizsgálat kezdeményezése.

A gyermekvédelmi munka várható eredményei

- Minden veszélyeztetett gyermek szerepel a gyermekvédelmi nyilvántartásban.
- Minden veszélyeztetett gyermek családját tájékoztatást kap a támogatás lehetőségeiről, és segítséget ügyeinek elintézéséhez.
- Minden rászoruló gyermek megkapja a jogosultság szerinti kedvezményeket.
- Bizalommal fordulnak felénk a szülők.
- Elfogadják javaslatainkat, segítségünket.
- Segítő szolgálatok tanácsait igénybe veszik.

4. szint: Fenntartó, Jegyző feladatai

A Velence Város Önkormányzata a törvények és rendeletek előírásai szerint támogatja a település óvodáit és a családokat.

Ennek formái:

- Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- Étkeztetési támogatás

A jegyző felügyeli, illetve nyomon követi az óvodakötelesek óvodáztatását, beiskolázását, intézkedést rendel el, gyermekvédelmi szempontból, vagy tartós, igazolatlan hiányzás esetén.

A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók:
 - a védőnői szolgálat,
 - a házi orvos,
 - a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók:
 - a család- és gyermekvédelmi szolgálat, amely segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,

- a közoktatási intézmények, különösen a nevelési-oktatási intézmények és a szakszolgálatok.

Ezen intézmények és személyek kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál. A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni, mindeközben betartják a pedagógusok etikai normáit és a hatályos jogszabályokat.

8.1.2. Óvodai szociális segítő szolgáltatás

15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről:

„25.§ (1) Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak.

(2) Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el. Ennek keretében segíti

a) a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéséhez, valamint tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében,

b) a gyermeket a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában,

c) a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását,

d) a gyermek családját a gyermek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában,

e) prevenciós eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését és

f) a jelzőrendszer működését.

(3) Ha a köznevelési intézmény foglalkoztat gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst, az intézményt érintő gyermekvédelmi feladatokat az óvodai és iskolai szociális segítő a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel együttműködésben látja el.”

Az intézményben nyújtott szociális szolgáltatás során eljáró óvodai szociális segítő – amennyiben, és amikor a gyermekkel közvetlenül foglalkozik -, az egyéni szociális szolgáltatások megvalósításának ideje alatt a gyermek felügyeletéről maga gondoskodik.

Együttműködéséről részletesen óvodánk Szervezeti és Működési Szabályzata rendelkezik.

Az óvodai szociális segítő a gyermeknek, a családjának és az intézmény pedagógusainak nyújt támogatást olyan módon, hogy

- segíti a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéshez, a szükséges kompetenciái fejlesztésében.
- segíti a gyermek fejlődését akadályozó tényezők észlelését és feltárását.
- segíti a gyermek családját, a gyermek óvodai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában.
- segít a prevenciós eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségét kiszűrni és segíti a jelzőrendszer működését.
- a szociális segítő igény esetén lehetőségéhez mérten részt vesz a nevelőtestületi-, és a szülői értekezleteken.

A szociális segítő, az intézményben felmerülő életvezetési, szociális, szocializációs problémák megoldásához nyújt segítséget a gyermekeknek, családjaiknak, igény szerint pedagógusoknak, valamint a nevelő-oktató munkát segítő szakembereknek egyaránt. A szociális segítő csoportos, közösségi és egyéni szociális tevékenységet folytathat.

Csoportban végzett szociális segítő munka keretein belül:

- Előadás megtartása adott témában
- Gyermek megfigyelés /pedagógus kérésre/,

- Részvétel szülő értekezleten igényeknek megfelelően továbbá lehetőségeinkhez mérten,
- Csoport foglalkozás megtartása -érzékenyítő foglalkozás, társas játéklklub-/ segítő kompetenciáinak határainak betartásával/,
- Az óvodai csoportokban jelentkező nehézségek, problémák kezelésének, megoldásának támogatása "agresszió, kirekesztés/,
- Szükségletfelmérés eredménye alapján biztosított egyéb szolgáltatások igény és lehetőségek szerint /szociometria/.

Közösségi szociális segítő munka keretein belül:

- Részvétel az óvoda által rendezett rendezvényen, a lehetőségekhez mérten,
- Együttműködés kialakítása a köznevelési intézmény dolgozóival,
- Együttműködés kialakítása a partner intézményekkel / pedagógiai szakszolgálat/,
- Gyermekek és ifjúság védelmi munka támogatása.

Egyéni segítés (tanácsadás) keretein belül:

- Egyéni beszélgetésgyermekekkel,
- Egyéni beszélgetés pedagógussal,
- Egyéni beszélgetés a szülővel
- Fogadó óra

Az intézmény és a szociális segítő együttműködés alapját képezi: az észlelő- és jelzőrendszeri ágazatok, intézmények, szakemberek és magánszemélyek közötti együttműködés, melyek célja a problémák, veszélyeztető tényezők, krízishelyzetek észlelése, felismerése és jelzése a Család és Gyermekekért Központ felé. Az együttműködés során kiemelkedő szerepe van a folyamatos információáramlás biztosításának a gyermekek és családjuk problémáinak mielőbbi megoldása, a krízishelyzet következményeinek enyhítése, állapotromlás megelőzése érdekében. Az óvodai szociális segítő aktív jelzőrendszeri tagként látja el feladatát.

A Köznevelési intézmény dolgozóit, valamint az óvodai szociális segítőt a jogszabályokban és a szakmai etikai kódexekben foglaltaknak megfelelően titoktartási kötelezettség terheli a gyermekkel és családjával kapcsolatos minden olyan tény, adatot, információt illetően, amelyről a velük való kapcsolattartás során szereztek tudomást. E kötelezettség a foglalkoztatási jogviszony megszűnése után is határidő nélkül fennmarad. A titoktartási kötelezettség azonban nem terjed ki a nevelőtestület tagjainak egymás közti, valamint a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival történő, a tanuló fejlődésével összefüggő megbeszélésre. Ha felmerül a gyermek veszélyeztetettsége, annak a család- és gyermekjóléti szolgálat felé történő jelzése során az adattovábbításhoz az érintettek hozzájárulására nincs szükség (Nkt. 42. (1) és (3) bek.1).

Sikerkritériumok:

- gyermekvédelmi szempontból segítségre szoruló gyermekeink számára megfelelő segítséget nyújtunk, optimális esetben a családok nehézségei javulnak, vagy megoldódnak,
- gyermekvédelmi szempontból segítségre szoruló gyermekeink semmilyen körülményben nem kerülnek hátrányos helyzetbe a közösség, illetve az óvodáztatás szempontjából.

8.3. A szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek

Gyermekeink szociokulturális háttere kiegyensúlyozott, jó képet mutat. Munkánk tervezésénél azonban figyelembe kell vennünk az elfoglalt, időhiánnyal küszködő családok igényeit éppúgy, mint a szerényebb anyagi lehetőségekkel bíró, több gyermeket nevelő, esetleg egyszülős, vagy nevelőszülők által nevelt családokét.

Célunk: hogy a különböző okokból fakadó szociális hátránnyal induló gyermekeket kompenzációval, megfelelő differenciált pedagógiai magatartással, illetve egyéb segítséggel felzárkóztassuk, és a közösség teljesen egyenértékű tagjává fejlesszük.

Feladataink:

- A gyermekek előéletének, illetve családi hátterének feltérképezése, a hátrányos helyzetre utaló jelek kiszűrése.
- Családi életre és egészséges életmódra nevelés (esetleg tapintatosan korrigálni a helytelen szokásokat).
- A mindennapi élethez szükséges készségek kialakításának segítése: tanácsadás, külső segítség felajánlása, anyagi támogatási lehetőségek kiaknázása.
- Az önművelés igényének kialakítása.
- A tolerancia, segítőkészség kialakítása, a másság elfogadása.
- Differenciált fejlesztés: felzárkóztató foglalkozások a valamilyen területen lemaradóknak, tehetségígéretes gyermekek felkészítése.

8.4. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdítása nevelési alapelveinkben és értékeinkben rejlik, miszerint minden gyermeknek vele született joga van az emberi méltósághoz. Intézményünk óvodapedagógusainak alapvető feladata, hogy az ellátott gyermekek hozzájussanak mindahhoz, amely a gyermeki személyiség szabadon történő kibontakozásához szükséges.

Az egyenlő bánásmód érvényesítésének megmutatkozási formái lehetnek:

- A teljesítmények egyenlő értékelése során (a differenciáló pedagógia figyelembevételével).
- Az óvodai ellátáshoz kapcsolódó szolgáltatások egyenlő biztosítása és igénybevétele során.
- Gyermeki jogok egyenlő gyakorlása során.
- A tehetségígéretes és képességeikhez viszonyítva rosszul teljesítő gyermekek részére egyenlő segítség nyújtás során.

Célunk: hogy minden óvodásunk egyenlő bánásmódban részesüljön az óvodáztatása teljes időszaka alatt, az intézmény teljes alkalmazotti köre részéről.

Feladataink:

- közösségi nevelés segítségével elfogadás, empátia, tolerancia, és segítőkészség fejlesztése
- egyenlő esély teremtése valamennyi gyermek számára az óvodai élet valamennyi területén (megfelelő idő- tér- és eszközök biztosítása a tevékenységekhez)
- egyenlő figyelem és gondoskodás biztosítása valamennyi kisgyermek számára (a differenciáló pedagógia mellett a semmilyen külön gondoskodást nem igénylő kisgyermek is elegendő pedagógiai odafordulást kapjon).

Sikerkritériumok: valamennyi óvodánkba járó kisgyermek egyenlő esélyekkel indul az iskolába, nem tapasztalnak semmilyen hátrányos megkülönböztetést.

8.5. Óvodai fejlesztő program – a hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítése

Az **óvoda-iskola kapcsolatában** arra törekszünk, hogy az iskola megismerje azt a szándékunkat, hogy a gyermekek egyéni képességeiknek megfelelően úgy neveljük és fejlesztjük, hogy a környezetükben jól eligazodjanak, egyenlő esélyekkel induljanak és képesek legyenek az iskolai tanulmányok megkezdésére. Az iskolára való érettség, a tanulás képessége nem a gyermek akaratán múlik, hanem belső fejlődési állapotából fakadó képesség, mely az idegrendszeri folyamatoknak van alárendelve. Fontosnak tartjuk, hogy az átmenetet minél zökkenő mentesebbé tegyük. Ennek megkönnyítése **érdekében elősegítjük** a családot, az óvodát, a pedagógiai segítő intézményeket és az iskola együttműködését.

Ennek az együttműködésnek a formái lehetnek például:

- alsós tanítók, iskolaigazgatók meghívása a nagycsoportosok szülői értekezletére,
- az óvodapszichológus szülői fórumot tart az iskolai elvárásokról, iskolaérettség fogalmáról, kritériumairól,

- figyelemmel kísérjük gyermekeink iskolai beilleszkedését a bemeneti mérések kapcsán,
- meglátogatjuk elsős gyermekeinket iskolai órákon.

Célunk:

- hogy valamennyi óvodásunk képességeinek, és személyiségének megfelelő iskolába mehessen,
- hogy valamennyi óvodásunk zökkenőmentesen léphessen át az óvodából az iskolába.

Feladataink:

- az érés ideális feltételeinek biztosítása, az egyéni különbségek figyelembevételével,
- pozitív viszony kialakítása az iskolai élet megkezdéséhez,
- **kapcsolatfelvétel az iskolákkal**, közös óralátogatások, közös programok szervezésével,
- **a családok segítése az iskolaválasztásban**, tanácsadás, illetve szakember segítségének igénybevétele az iskolára való érettség megállapításában.

Sikerkritériumok:

Valamennyi óvodásunk maximálisan alkalmas az iskolai élet megkezdésére, és megtalálja a képességeinek, illetve személyiségének legmegfelelőbb intézményt.

Valamennyi óvodásunk pozitívan, várakozásteljesen lép az iskolába, és az átmenet zökkenőmentes. Óvodásaink a nyomon követés alapján jól teljesítenek az iskoláikban.

8.6. A nemzetiség kultúrájának és nyelvének ápolásával járó feladatok

„A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését társadalmi integrálását.” (ÓNOAP — Óvodakép 8.)

Óvodánk a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldre való kötődés alapja. Lehetőséget biztosítunk arra is, hogy a menekült/bevándorló családok, illetve a vegyes ajkú családok is egyaránt megismerjék, és tisztelhesék saját népük hagyományait, szokásait a békés egymás mellett élés szellemében. A multikulturális szemlélet a mai korban elengedhetetlen kiváltképp a pedagógusoknak kell ebben jó példát mutatni.

Célunk: hogy amennyiben más nemzethez tartozó, illetve vegyes ajkú család gyermeke nevelkedik intézményünkben, a gyermekek hazánk nevelési feladatainak, társadalmunk szokás-, szabályrendszerének megfelelően, ugyanakkor saját népének szokásait is figyelembe véve, azt ápolva, közös értékrendet létrehozva, egészséges személyiségfejlődést biztosítsunk számára.

Feladataink:

- a más nemzethez tartozó, illetve vegyes ajkú gyermekek szülőföldjének, szokásainak megismerése
- közösségi nevelés során a gyermekek közös nevelése, az egyéni értékek figyelembevételével
- az esetleges vallási- táplálkozási- illetve egyéb betartható speciális igény figyelembevétele.

Sikerkritérium: valamennyi más nemzethez tartozó, illetve vegyes családból érkező gyermek kiegyensúlyozottan fejlődik, saját kultúráját ápolva, a befogadó ország kultúrájának tiszteletben tartása, szokásrendjének betartása mellett.

IX. Dokumentációnk, tervezőmunkánk

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését, fejlesztését, fejlődésük nyomon követését, különböző kötelező dokumentumok, továbbá az óvodapedagógusok által készített feljegyzések tartalmazzák.

Az intézmény szakmai dokumentációs rendszerének felépítése:

- Az óvodai nevelés országos alapprogramja
- Az alapprogram alapján a helyi sajátosságok figyelembe vételével megalkotott pedagógiai program

- Éves munkaterv
- Óvodai csoportnapló, nevelési tervek, tematikus, illetve projekt jellegű tervezés,
- Személyiség lapok, a gyermek fejlettségének nyomon követéséről szóló dokumentumok.

A program megvalósulásának ellenőrzését, értékelését szakaszoljuk, a félévi — éves értékeléssel együtt végezzük.

Az éves munkaterv az előző nevelési év eredményeinek, hiányosságainak számbavételével készül. A tervben leírtak megvalósulását időszakonként és év végén értékeljük.

9.1. Csoportnaplónk - tervező munkánk

Az óvodai csoportnapló az óvoda pedagógiai programja alapján a nevelőmunka tervezésének dokumentálására szolgál, melyet 2024 szeptemberétől az oviKréta erre kialakított felületén vezetjük.

Célunk: Óvodánk pedagógiai programjának megvalósítása érdekében a tudatosság érvényesüljön fejlesztő munkánkban.

Az óvodákban kialakított szempontok a tervezéshez:

- A közös értékrend biztosítása
- Az áttekinthetőség
- Lehetőség a módosításokra
- Tudatos tervezés a differenciált tevékenység feltételrendszeréhez
- Többoldalú tapasztalatszerzésre törekvés
- Feltételek biztosítása a játékra, amely gyermek legfőbb tevékenysége Feladataink:

Nevelési céljaink ismeretében fejlesztési feladatainkat, tevékenységeinket a gyermekek életkori- és egyéni adottságaihoz igazodva megtervezzük, melyben építünk a gyermeki ötletekre, igényekre, az eltérő fejlődési ütemre.

Valljuk, hogy az óvodás korosztály számára a játék, a legalkalmasabb ismeretszerzési forma, amely nagyobb tudatosságot, szervezési képességet és kreativitást igényel, ezért ezt alkalmazzunk tervező munkánkban és annak megvalósításában egyaránt.

Biztosítjuk egyik alapelvünk megvalósulását, az oldott, otthonos, derűs, szeretett teli légkört. A fejlesztési tevékenységeink megvalósulásáról feljegyzéseket készítünk (adott szakaszok végén reflexió), amelyek elősegítik a gyermekek tevékenységének, a fejlesztés eredményeinek, vagy sikertelenségeinek újragondolását, a korrekció lehetőségét.

Nevelési terveiket és azok megvalósulását évente két alkalommal (szeptember-január; február-május), illetve májusban összesítve értékeljük, elemezzük. Újonnan induló kiscsoportoknál három nevelési terv készül, a csoportnaplónk tartalmánál részletezettek szerint. A nyári időszakra közös nevelési tervet készítünk.

Csoportnaplónk tartalmát (oviKréta felületen) kiegészítő dokumentációk:

- Szakértői vélemények (gyermekenként)
- Szakértői Bizottsághoz irányított gyermekek
- Fejlesztő pedagógiai foglalkozáson résztvevő gyermekek
- Logopédiai fejlesztésben részesülő gyermekek
- Tankötelessé váló gyermekek
- Óvó-védő szabályok
- Szervezési feladatok (2 félévi bontásban)
- Tervezett programok (2 félévi bontásban)
- Szülői együttműködési és hozzájáruló nyilatkozatok (programok, fotók/videók, orvosi vizsgálatok, hitoktatás, gyümölcs/zöldség, házirend)
- Hivatalos csoportlátogatások
- A Szülői Szervezet tagja a csoportban
- A szülői értekezletek rendje, feljegyzések, jelenléti ívek
- Feljegyzés a csoport életéről

Tervezőmunka

- 1) *Újonnan induló kiscsoportnál* az óvodai nevelés feladatai (befogadás, beszoktatás) szeptember-október hónapokra, valamint ennek értékelése (reflexió), majd két féléves nevelési terv november-január és február-május időszakokra, valamint ezek értékelése (reflexió). Tartalma megegyezik a 2) pontban felsoroltakkal.
- 2) *Középső, nagy és osztatlan csoportok* esetén az első féléves nevelési terv (visszafogadás, befogadás) szeptember-január időszakokra és értékelése (reflexió), majd a második féléves nevelési terv február-május időszakokra és értékelése (reflexió) az alábbi tartalmakkal (tevékenységi formák szerint a szokásszabályrendszer-célok, feladatok, módszerek):
 - az egészséges életmód alakítása (testápolás, egészségmegőrzés, öltözködés, étkezés, pihenés, környezet védelme, megóvása, környezettudatos magatartás megalapozása)
 - az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés
 - az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása
 - játék,
 - munka jellegű tevékenységek
- 3) *Éves tématerv*
 - helyszín
 - korcsoport
 - időszak
 - téma/
 - cél- és feladatrendszer: mit szeretnénk elérni az adott témakörön belül (ismeretek)
 - képességfejlesztések, kiemelt fejlesztési terület
 - differenciálás
 - módszerek, eszközök
 - játékbővítés
 - anyanyelvi játékok
 - fejlesztő játékok
 - kirándulás, séta
 - IKT eszközök alkalmazása
 - felhasznált könyvek, feladat gyűjtemények, internetes oldalak

9.2. Foglalkozás vázlat

Pedagógusi igényünk szerint készítjük el, amikor fejlesztő tevékenységünkhöz szükségesnek gondoljuk.

Kötelező elkészítenünk a következő esetekben: vezetői látogatásra, tanfelügyeleti látogatásra, minősítő folyamatban történő látogatásra, bemutató foglalkozásokra, hospitálásokra, fejlesztési tervünkben meghatározottak szerint, gyakornokként a gyakornoki tervben meghatározott időpontokra.

Tartalmazza a következőket:

- Az óvodapedagógus neve
- A tevékenység helye/korcsoport
- A tevékenység ideje
- Tevékenységforma
- A tevékenységforma tartalmának megjelenítési módja
- A tevékenység előzménye
- A tevékenység tartalma/témája
- A tevékenység célja
- Nevelési feladatok
- Didaktikai feladatok

- Képesség- és készségfejlesztés
- Alkalmazott módszerek, eljárások
- Eszközök
- A tevékenység irányításának módja
- A tevékenység szervezeti formája
- A tevékenység során alkalmazott munkaformák
- A tevékenység/foglalkozás kidolgozása (3 oszlopban): idő; a fejlesztő tevékenység felépítése, a foglalkozás menete; a fejlesztés módszerei, munkaformák, eszközök, megjegyzések
- Felhasznált irodalom

9.3. A gyermekek fejlődési naplója

A fejlődési napló a gyermekek egyéni fejlődésének regisztrálására szolgáló dokumentum, mely a gyermek óvodába kerülésétől az iskolába meneteléig tartalmazza fejlődését és a szükséges fejlesztési feladatokat. Ennek rögzítése az oviKréta Gyermekek fejlődésének nyomon követése felületen történik, évente 2 alkalommal.

Cél: Olyan mérési, értékelési eljárások alkalmazása, amelyek a gyermekek megismerését szolgálják. A reális és szakmailag megalapozott értékelés az alapja a további fejlesztési feladatoknak. A szülők folyamatos és egyéni tájékoztatást kapnak gyermekük fejlődéséről.

Az egyéni fejlődést tartalmazó dokumentumok, intézményi szintű szempontok:

A differenciált egyéni képességfejlesztésnek mindenhol érvényesülni kell, kiemelten a hátrányos helyzetű és a tehetséges gyermekek esetében. Minden óvodapedagógusnak tudnia kell, hogy melyik gyermeket miben, mivel kell megsegíteni, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön. Ehhez elengedhetetlen a fejlődési szakaszok nyomon követése, mérése, értékelése és a további fejlesztési menet meghatározása.

Kiemelt jelentőségű a gyermekek megfigyelése, a spontán és irányított szempontok alapján szerzett információk rögzítése:

- játéktevékenység közben végzett megfigyelés adja a legtöbb információt
- a gyermek megfigyelése természetes környezetében, a megszokott csoporttársak, tárgyak között, tevékenység közben spontán, illetve célzottan történik.
- képet kapunk a gyermek fejlettségéről, hiányosságáról, fejlődési üteméről
- ennek ismeretében készítjük el a gyermek fejlesztési tervét, szükség esetén szakemberhez irányítjuk.

A gyermek fejlettségéről, a fejlesztés menetéről a szülőket fogadóóra keretében tájékoztatjuk, illetve lehetőségük van a gyermekük oviKréta felületére belépve tájékozódni gyermekük fejlődéséről.

Az összegzett tapasztalatokra, valamint az éves mérési eredményekre épül a következő nevelési év nevelési, fejlesztési terve.

Kötelező tartalom:

- A gyermek anamnézis adatai – oviKréta felületén
- Egyéni fejlesztési terv, egyéni fejlődési lap, óvodai bemenetvizsgálat és a nagycsoportosok fejlettségi mutatói. (A gyermek fejlődésének mutatóit (szociális, értelmi, lelki, beszéd, mozgásfejlődési, valamint az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket)
- A gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, azok eredményeit – oviKréta felületén
- Amennyiben szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógus, fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatát
- Szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait
- A szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket
- Egyéni fejlesztési terv/fejlődési napló

9.4. Felvételi- és mulasztási napló

A felvételi és mulasztási napló az óvodába felvett gyermekek nyilvántartására és mulasztásaik vezetésére szolgál, melyet az oviKréta erre kialakított felületén kezeljük.

Sajátos nevelési igényű gyermekek esetén a megjegyzés rovatban fel kell tüntetni a szakvéleményt kiállító szakértői bizottság nevét, címét, a szakvélemény kiállításának időpontját és számát, valamint az elvégzett felülvizsgálatok, továbbá a következő kötelező felülvizsgálat időpontját.

A gyermeket akkor lehet a felvételi és mulasztási naplóból törölni, ha az óvodai elhelyezése megszűnt, mely a főigazgató feladata.

X. Óvodánk kapcsolatrendszere

10.1. Családokkal való együttműködés

Az alapelveinkkel összhangban, saját nevelési céljainkat és feladatainkat a családi nevelés kiegészítéseként terveztük meg, mert tiszteletben tartjuk, hogy a gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Ebben az együttműködésben felvállaljuk a kezdeményező szerepet.

A nyitottság mindenekelőtt lehetőségek megteremtése a szülők fogadására, az óvoda-család jó kapcsolatában nyilvánul meg. Intézményünk kiemelt feladata a szülőkkel való együttműködés tartalmi megújítása. Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családi hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot.

A szülő, a gyermek és a pedagógus együttműködésének célja:

A személyiségi és a szülői jogok tiszteletben tartásával, olyan bizalmi kapcsolat kiépülése, amely a gyermek fejlődése érdekében kívánatos. Az óvodai nevelés, céljaink elfogadása a családok részéről. A szülői elégedettségének állandó figyelemmel kísérésével az igények beépülése a nevelési folyamatainkba.

- erősítjük a jó partneri viszonyt,
- elismerjük a befogadó nevelésben a család elsődlegességét,
- kapcsolatunkat áthatja a kölcsönös tisztelet, felelősség, bizalom és az elfogadó toleráns magatartás.

A szülők képviselőjét a Szülői Szervezet látja el.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a családban és az óvodában folyó nevelési sajátosságok kölcsönös megismerése a különbözőség elfogadásának közvetítése
- a családok sajátosságainak, szokásainak figyelembevételével a segítség családokhoz illesztett megoldásainak keresése, az intervenciók gyakorlat érvényesítése
- pedagógiai elveinkkel megegyező szülői kérések, javaslatok figyelembevétele, megvalósítása
- a családi nevelés hiányosságaiból eredő hátrány csökkentése érdekében a szülőkhöz való közelítés oly módon, hogy abból egyértelműen a segítőkészség és az együttműködés szándéka tükröződjön
- a szülők környezettudatos magatartásának befolyásolása, szokás- normarendszer ismeretében
- a gyermekek fejlődéséről nyújtott folyamatos és hiteles tájékoztatás, modell értékű nyílt kommunikáció során, a gyermekek iskolai beilleszkedésének közvetett segítése
- a családok kultúrájának megismerése, az óvoda értékrendjének közvetítése
- a szociális érzékenység tudatos fejlesztése

- biztosítja a szülők részvételét, hogy lehetőség szerint legyenek itt az első napokban gyermekükkel az óvodában, és „fedezzék fel” a játék lehetőségeket, az eszközöket, együtt ismerjék meg az óvónőt és a társakat. A közös ittlét addig tarthat, amíg a szülő igényli, illetve a gyermek számára már nem idegen az óvoda.
- Pedagógiai tájékoztatókat szervez a szülők számára a szülői értekezleteken, nyílt napokon és -érdeklődés alapján- egyéb fórumokon.

Sikerkritérium:

- közösen szervezett gyermek és felnőtt programok
- nyílt napok — 2/3-os érdeklődéssel
- szülői elégedettségmérés 90%
- óvodán kívüli szakmai programok.

Kapcsolattartás várható eredményei:

- a családok elégedettek az óvoda működésével
- minden szülő rendszeres tájékoztatást kap, gyermeke fejlődéséről
- a szülők aktívan részt vesznek az óvoda rendezvényein
- a szülők nevelési problémáikkal, gondjaikkal, bizalommal fordulnak az óvónőkhöz, akiktől segítséget kapnak
- azonosulnak az óvoda elveivel.

10.2. Fenntartóval való kapcsolat

Olyan pozitív kapcsolat kiépítésére és fenntartására törekszünk, amelynek alapja az együttműködés és a megfelelő információáramlás.

Ehhez a következő kapcsolattartási formákat alkalmazzuk:

- kölcsönös információáramlás
- tájékoztatás az óvodát érintő kérdésekben
- óvoda igazgatói beszámolók
- ismertető küldése óvodai eseményekről, rendezvényekre való meghívás,
- a vezetői önértékelés és az intézményi önértékelés keretében partneri igény- és elégedettség mérések.

A Fenntartóval való kapcsolattartás felelőse az intézmény főigazgatója, felhatalmazása alapján az óvoda más dolgozója.

10.3. Velencei Meseliget Óvoda-Bölcsőde Mesevár Bölcsődéje

A bölcsőde hasznos információkkal szolgálhat a gyermekek fejlődéséről az óvodapedagógusoknak, mint az óvodába lépés előtti intézményes nevelés színtere. Ezért a leendő kiscsoportos óvodapedagógusok felveszik a kapcsolatot az intézménnyel a beiratkozás előtti időszakban.

10.4. Zöldliget Magyar Angol Két Tanítási Nyelvű Baptista Általános Iskola és Gimnázium

A két intézmény együttműködik a tervszerű, és folyamatos nevelés érdekében.

Óvónőink megismerik az első osztályosok követelményrendszerét. Az első osztályos nevelők megismerkednek az óvodai nevelőmunkával. Tanév elején óvónőink látogatást tesznek az első osztályosoknál, a nagycsoportosok játékos foglalkozásokon vehetnek részt, melynek keretében megnézik az iskolát, ismerkednek a tanító nénivel. Az óvodapedagógusok folyamatosan ápolják a szakmai és emberi kapcsolatokat. Tapasztalatokat gyűjtenek a kölcsönös látogatások során, megismerik az iskola eredményeit, problémáit.

10.5. Az óvoda orvosaival, védőnőivel és az allergológiai szakrendelővel való együttműködés

A körzeti orvos szükség szerint, a fogorvos, évente egyszer szűrővizsgálatot végez a gyermekek körében.

A védőnő havonta látogatást tesz az óvodában, rendszeresen ellenőrzi a gyermekek higiéniai állapotát.

Az ételérzékeny, az allergiás, valamint a diabéteszes gyermekek ellátása érdekében az óvoda orvosaival, valamint a gyermekek ellátását végző szakemberekkel való együttműködés, kapcsolattartás elsősorban az óvodapedagógusok feladata, az óvodaigazgató elsődleges tájékoztatása mellett. Óvodánk egészségfejlesztési programjának véleményezésében, megvalósításában számítunk óvodánk orvosaira és védőnőire.

Allergiás gyermek ellátása esetén fontos, hogy az óvodapedagógusok ismerjék a gyermek kezelőorvosának a nevét, valamint az orvos telefonos elérhetőségeit.

A pedagógus mindig kérdezze meg a szülőt esetleg a gyermek kezelőorvosát arról, hogy mire kell odafigyelni.

10.6. A Fejér Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Gárdonyi Tagintézményével való kapcsolat

Tekintettel arra, hogy városunkban nem működik Pedagógiai Szakszolgálat, ezért az arra rászoruló gyermekek a kötelező vonzáskörzethez (Gárdonyi,), tartozó intézmény ellátását vehetik igénybe (fejlesztőpedagógus, logopédus, gyógypedagógus, pszichológus). Prevenációs és fejlesztő munkánk során felhasználjuk a szakemberek elért eredményeit, javaslatait.

Közös célunk a felzárkóztatás, a hátrányok csökkentése, a fejlődés elősegítése.

A szűrés, felmérés alapján szükségesnek tartott egyéni, vagy kiscsoportos fejlesztésekhez mindhárom óvoda épületében barátságos fejlesztőszobák állnak a szakemberek rendelkezésére. Az óvoda vezetősége és dolgozói minden segítséget megadnak számukra: szervezés, gyermekek motiválása, szülőkkel való kapcsolattartás segítése. Pedagógusaink szoros kapcsolatban állnak a logopédussal, és együttműködve követik a csoportjukba járó gyermekek fejlesztő, beszédjavító (korrekciós) programját.

A Szakszolgálat segítséget nyújt a gyermekek és szüleik, óvodapedagógusaink számára a következő területeken:

- nevelési tanácsadás és logopédiai ellátás,
- tankerületi szakértői bizottsági feladatok,
- fejlesztő nevelés,
- koordinátori feladatok.

A logopédusok szűrő- és egyéb kiegészítő vizsgálatokat végeznek, tanácsot adnak, és a terápiát vezetik. A KOFA - korai nyelvi fejlődés vizsgálatát - a logopédus irányítja és értékeli, az eredményeket fogadóórán csatolja vissza a szülők számára. Minden májusban elvégzik a középső csoportos óvodások artikuláció vizsgálatát, szeptemberben a nagycsoportosok artikuláció és részképesség szűrését. A gyermekeket, ha szükséges, év közben is megvizsgálják, a szülő, a pedagógus, vagy más szakember (óvodapszichológus, orvos, védőnő) javaslata alapján.

A logopédiai ellátás keretében óvodánkban igénybe vehető terápiák: Enyhe és súlyos pöszeség javítása, nyílt, zárt orrhangzós beszéd terápiája, hangképzési zavarok javítása, rajzoló, finommozgások fejlesztése (grafomotoros fejlesztés), az olvasáshoz, íráshoz szükséges részképességek fejlesztése.

Nevelési tanácsadásra és tankerületi szakértői feladatellátás keretében képességvizsgálatok elvégzésére az óvodapedagógusok tesznek javaslatot. Tapasztalataikat megbeszélik a szülőkkel, a

szakemberek tájékoztatásához elkészítik a pedagógiai véleményt és a hatályos jogszabály által előírt dokumentumot.

10.7. Fejér Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálattal való kapcsolat

Feladata megállapítani a sajátos nevelési igényt, fogyatékossgot.

A sajátos nevelési igény, illetve fogyatékossg tényét kizárólag a szakértői bizottságok állapíthatják meg, komplex - orvosi, pedagógiai, gyógypedagógiai, pszichológiai - vizsgálat alapján.

Feladatuk:

- a fogyatékossg szűrése, vizsgálata alapján javaslatot tenni a gyermek, tanuló különleges gondozás keretében történő ellátására, az ellátás módjára, formájára és helyére, az ellátáshoz kapcsolódó pedagógiai szakszolgáltatásra;
- vizsgálni a különleges gondozás ellátásához szükséges feltételek meglétét.

A probléma típusától függően a törvényi előírások betartásával irányítjuk a gyermeket a szakszolgálathoz

10.8. Kapcsolat a Humán Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal

Esetmegbeszélésen, előadásokon, rendezvényeken való részvétel, segítség kérése a Központtól, ha a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, valamint minden olyan esetben, amikor a gyermekközösség védelme miatt ez indokolt.

10.9. „Meseliget Óvodásaiért” Alapítvány

Alapítványunk segíti óvodánk fejlesztéseit, az alapító okiratukban foglaltak szerint.

Célunk: Termékenyen együttműködünk az alapítvány kuratóriumával, óvodánk eszközfejlesztése és programjainak érdekében.

Kapcsolattartásunk formái, módjai:

A kuratóriumi megbeszélések adnak lehetőséget az óvoda fejlesztésével kapcsolatos kérések megtárgyalására, melyeket szükség szerint tartunk közösen. Óvodánk helyet biztosít az ülések megtartására. Alapítványaink tevékenyen vesznek részt programjaink szervezésében és finanszírozásában, tagjain keresztül.

Sikerkritérium: Óvodánk eszközellátottsága javul, gyermek — és családi programjaink bővülnek.

10.10. Pedagógiai Oktatási Központ

Folyamatos magas színvonalú szakmai tanácsadás, szakmai továbbképzések.

Folyamatosan figyeljük a felkínált képzéseket, programokat és a programunk által megkívánt fejlesztési lehetőségek előtérbe helyezésével veszünk részt azokon.

10.11. Egyházakkal való együttműködés

Az óvodás gyermekek számára szülői igény szerint a történelmi egyházak által nyújtott hittan szakképzett hitoktatóval szervezhető. Az óvoda biztosítja a vallási neveléshez szükséges helyet és az eszközöket. A hitoktatás megkezdése előtt be kell szerezni a szülői szervezet véleményét.

10.12. Az óvoda külhoni kapcsolatai

Mivel tapasztalataink még nincsenek, ezért külhoni magyar óvodapedagógusokkal és óvodákkal szakmai kapcsolatépítésre törekszünk.

Az óvoda külhoni kapcsolatainak fejlesztési lehetőségei:

- Szakmai tapasztalatcserék szervezése
- Kapcsolatfelvétel és ápolás külföldi magyar óvodákkal.
- Olyan pályázati lehetőségek és egyéb források felkutatása, amelyek hozzásegítenek a külföldi magyar óvodákkal történő szakmai kapcsolatfelvételre és annak ápolására.
- Olyan szakmai tartalmak (versek, mesék, dalok, fotók, kisfilmek, stb.) beemelése az óvodai nevelőmunkába, melynek révén a gyermekek is közelebb kerülhetnek a Kárpát medence magyar lakta településeihez, kultúrájához.

Az óvodapedagógus feladatai (a családon kívüli partnerekkel):

- tartson kapcsolatot az alsó tagozatos pedagógusokkal,
- alkalmanként tartson kapcsolatot a fenntartóval, a polgármesterrel, a családsegítő munkatársaival,
- a háziorvossal és a védőnővel a vizsgálatok időpontját egyeztesse,
- küldje a pedagógiai szakszolgálat vizsgálataira a rászoruló gyermekeket (fejlettségi, pszichológiai vizsgálatok),
- a Pedagógiai Szakszolgálat munkáját segítse, építse be a napi tevékenységbe a beszédfejlesztésre egyéb fejlesztésre szoruló gyermekeknek ajánlott feladatokat
- ha szükséges online módon bonyolítsa le a színházi és múzeumi látogatások megszervezését
- kapcsolódjon be a településen szervezett programokba, rendezvényekbe

10.13. A partneri igény- és elégedettségmérés helyi sajátosságainak elvei

Nevelőtestületünk úgy látja, hogy óvodánk csak akkor tudja eredményesen ellátni a feladatát, ha figyel azokra a visszajelzésekre, akikkel kapcsolatban áll: a szülőkre, a gyermekekre, a fenntartóra, az iskolára. Óvodapedagógusainknak egyeztetni kell saját véleményüket, tapasztalataikat a partnerek javaslataival, elvárásaival. A nevelőtestület csak ez alapján határozhat el különféle változásokat óvodánk nevelő munkájára vonatkozóan. E változtatások alapvető célja partnereink elégedettségének növelése.

Feladatok:

- A partnerlista évenkénti áttekintése.
- A közvetlen partnerek igényeinek feltérképezése.

A partneri kör csoportosítása kapcsolattartás szempontjából:

- akiknek a véleményét, igényeit és elégedettségét mérni kívánjuk,
- akiknek a visszajelzéseit a folyamatos napi kapcsolattartáson keresztül kívánjuk gyűjteni,
- akikkel hivatalos kapcsolatban állunk.

Az igények felmérésének módszere interjú, kérdőív, beszélgetés.

A partnerek informálásának módja: személyesen, elektronikus úton.

XI. Felhasznált szakirodalom

- Nagy Jenőné: Óvodai programkészítés, de hogyan? Munkáltató könyv a helyi nevelési program készítéséhez NAT-TAN sorozat OKI, OKKER Bp. 1996.
- Nagyné Jánosi Éva: Pedagógiai programkészítés az óvodában. Módszertani segédanyagok Debrecen 1996.
- Petőné Vigh Katalin: Pedagógiai program óvodáknak. Minta MABE Kiadó Budapest 2013
- Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában / Alex - Typo Kiadó Bp. 1992.
- Dr. Tótszőllősyné Varga Tünde: Mozsásfejlesztés az óvodában
- Nagy Jenőné: Helyzetelemzés, önmeghatározás, döntés! Az óvodai nevelési program előkészítő szakasza. OKKER Bp. 1997.

- Dr. Bagdy Emőke: Családi szocializáció és személyiségzavarok. Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp. 1995.
- Mérei Ferenc — V. Binet Ágnes: Gyermeklélektan Gondolat Kiadó Bp. 1985.
- Vekerdy Tamás: Az óvoda és az első iskolai évek a pszichológus szemével Tankönyvkiadó 1989.
- Villányi Györgyné: A saját nevelési program készítésének útjai Óvodai Élet 1996/5.
- Dr. Füle Sándor: A helyi pedagógiai programok kidolgozása OKKER Oktatási Iroda 1995.
- Nagyné Jánosi Éva: Pedagógiai programkészítés az óvodában. Módszertani segédanyagok Debrecen 1996.
- Dr. Pereszlényi Éva: A Helyi Óvodai Nevelési Program szakmai feltételrendszere AICIUS Bt Bp. 1997.
- Dr. Pereszlényi Éva: Az óvodák szakmai fejlesztése Budapesti Tanítóképző Főiskola 1994.
- Dr. Bakonyi Anna: Mérés-értékelés az óvodában? Az óvodás gyermek fejlődésének nyomon követése 2012-13. bővített átdolgozott változat

ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉS

A fenntartó jóváhagyását követően 2025. szeptember 1-től lép életbe és visszavonásig érvényes. Ezzel egy időben hatályát veszti a 1./2024. verziószámú, 2024. 05. 17.-én 4/2024.(V.17.) határozatszámmal elfogadott I/307/2024. iktatószámú Velencei Meseliget Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Programja.

Az Óvodai Pedagógiai Program értékelése, felülvizsgálata

A Pedagógiai Programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja, évente az elégedettség vizsgálatok eredményeivel (gyermeki, szülői, alkalmazotti), ötévente bevalás vizsgálattal, valamint az intézményi önértékelés keretén belül.

A Pedagógiai Program hatékonyság és bevalás vizsgálatára az igazgatói megbízás negyedik évében kerül sor.

Az óvodapedagógusok szakmai munkaközössége minden nevelési év végén, írásban értékeli a Pedagógiai Programban megfogalmazott általános és speciális célok és feladatok megvalósulását.

Az Óvodai Pedagógiai Program módosítása

A Pedagógiai Program módosítására javaslatot tehet

- Óvodaigazgató,
- A nevelő testület bármely tagja,
- Szakmai munkaközösség,
- Szülői Szervezet,
- Az óvoda fenntartója.

A Pedagógiai Program módosítását a nevelőtestület fogadja el és a fenntartó hagyja jóvá.

A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala

A Pedagógiai Program nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető az óvoda irodáin és honlapján, valamint közzétételi listáján.

Tájékoztatás a Pedagógiai Programról

A kiscsoportos gyermekek szülei számára tartott első szülői értekezlet alkalmával az igazgató, vagy az általa megbízott személy átfogó tájékoztatást nyújt a pedagógiai program tartalmáról. Az óvodával később jogviszonyt létesítő gyermekek szüleinek az igazgató, vagy az általa megbízott személy előre egyeztetett időpontban ad tájékoztatást az óvoda pedagógiai programjáról, mely az óvoda honlapján folyamatosan, az irodákban az óvoda nyitva tartása alatt megtekinthető.

A fentieken túl a szülők bármely szülői értekezleten tájékoztatást kérhetnek az óvoda igazgatójától és a csoportos óvodapedagógusoktól.

A Pedagógiai Programmal kapcsolatos kérdéseket a nevelési év ideje alatt bárki, bármikor feltehet az intézmény igazgatójának, aki azokra az ügyintézési határidőn belül érdemi választ ad. Ennek pontos időpontja a szülővel történő előzetes egyeztetés alapján kerül meghatározásra.

Szóbeli érdeklődésre, szóbeli tájékoztatást kaphat az óvoda képviselőjére jogosult személyektől.

Írásbeli kérés a nevelési év ideje alatt bármikor benyújtható az igazgatónak címezve, aki az ügyintézési határidőn belül írásbeli tájékoztatást nyújt.

A módosított Pedagógiai Program megvalósítása nem igényel többlettámogatást.

Velence, 2025. július 07.

.....
Bóra Csilla
főigazgató

A Pedagógiai Programot készítette: Az intézmény igazgatója a nevelőtestület bevonásával	Dátum: 2025. 06. 30. Bóra Csilla főigazgató P.H.
A Pedagógiai Programot az óvoda szakmai munkaközössége jogszabályi hatáskörében véleményezte, szakmai javaslatait a Pedagógiai Program fenntartói jóváhagyását megelőzően megtette.	Dátum: 2025. 06. 30. Szakmai munkaközösség nevében
A Szülői Szervezet magasabb jogszabályban - biztosított jogai alapján a fenntartói jóváhagyás előtt a módosított Pedagógiai Programról a tájékoztatást megkapta.	Dátum: 2025. 06. 30. Szülői Szervezet nevében
Az óvoda nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottai az óvoda módosított Pedagógiai Programjában foglaltakról a fenntartói jóváhagyást megelőzően tájékoztatást kaptak.	Dátum: 2025. 06. 30. A nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak nevében
A nevelőtestület magasabb jogszabályban meghatározottak alapján a helyi egészségfejlesztési programot az óvoda- egészségügyi szolgálat közreműködésével készítette el, valamint a diabéteszes gyermek és allergiás gyermek ellátásához kapcsolódó teendők rögzítéséhez beszerezte az óvoda-egészségügyi szolgálat támogató véleményét.	Dátum: 2025. 06. 30. Óvoda-egészségügyi szolgálat vezetője/ orvos P.H.
Az óvoda igazgatója az óvoda által folytatott egészségfejlesztési és prevenciók programokhoz beszerezte az óvoda- egészségügyi szolgálat támogató véleményét.	Dátum: 2025. 06. 30. Óvoda-egészségügyi szolgálat vezetője/ orvos P.H.
A fenntartó a dokumentum tartalmát a jogszabályban meghatározott határidő biztosításával megismerte. Az óvoda Pedagógiai Programja a fenntartóra többetkötelezettséget nem ró. Az óvoda módosított Pedagógiai Programját az Nkt. 26. § (1) bekezdése és a 83. § (2) g) pontja által felhatalmazva jóváhagyja.	Dátum: 2025. 07. 24. Fenntartó nevében P.H.

VELENCE VÁROS ÖNKORMÁNYZAT HUMÁN BIZOTTSÁGÁNAK
2025. VII. 24. napján tartott nyilvános ülésének jegyzőkönyvi
K I V O N A T A

Megállapítom, hogy a bizottság **3 igen, 0 nem szavazattal, 0 tartózkodás mellett** a következő határozatot hozta:

Velence Város Önkormányzat Humán Bizottságának
132/2025. (VII.24.) határozata
A Velencei Meseliget Óvoda-Bölcsőde Pedagógiai Programjának jóváhagyása

1. Velence Város Önkormányzat Képviselő-testületének Humán Bizottsága a Velencei Meseliget Óvoda-Bölcsőde (székhely: 2481 Velence, Fő utca 79. képviseli: Bóra Csilla intézményvezető) Pedagógiai Programjának jóváhagyása tárgyú előterjesztést megismerte.
2. Velence Város Önkormányzat Képviselő-testületének Humán Bizottsága a határozat 1. pontjában megnevezett köznevelési intézmény Pedagógiai Programját az előterjesztés melléklete szerinti tartalommal jóváhagyja.
3. Velence Város Önkormányzat Képviselő-testületének Humán Bizottsága felhatalmazza Heiden Ferenc bizottsági elnököt a Pedagógiai Program jóváhagyó záradékának aláírására.
4. Velence Város Önkormányzatának Képviselő-testülete felkéri Bóra Csilla Főigazgatót, hogy a Pedagógiai Program nyilvánosságra hozataláról gondoskodjon.

Felelős:	Heiden Ferenc Elnök Bóra Csilla Főigazgató
Határidő:	2025. július 31.
Végrehajtást végzi:	Igazgatási Osztály

K.m.f.

Heiden Ferenc sk.
bizottság elnöke

Bársony Péter sk.
bizottság tagja
jegyzőkönyv hitelesítő

A kivonat hitelül:

Vargáné Király Julianna

